Guia del professor

1

Nehorah

Religió Càtolica

Educació primària

SAN PABLO

Autors:
Carlos Alda Gálvez
Marisa Ferrández Rodríguez
Nieves Ferrández Rodríguez
Jesús Olóriz Cortés
María Olóriz Sanjuán
Javier Revilla Aybar

Direcció editorial: Octavio Figueredo
Coordinació editorial: Juan Antonio López / Israel Esteve
Maquetació: Daniel Latorre Manresa / Susana Rosendo
Revisió: Dulce Mª Toledo / Cecilia Sáez
Disseny de portada i interior: Daniel Latorre Manresa
Illustracions: Jesús López Pastor
Daniel Latorre Manresa

APROBADO PER LA COMISSIÓ EPISCOPAL
D'ENSENYANÇA I CATEQUESI L'1 DE JUNY DEL 2015

© SAN PABLO 2015 (Protasi Gómez, 11-15. 28027 Madrid)
Tel. 917 425 113 - Fax 917 425 723
E-mail: secretaria.edit@sanpablo.es / www.sanpablo.es
© Carlos Alda, Marisa Ferrández, Nieves Ferrández, Jesús Olóriz, María Olóriz, Javier Revilla, 2015

Distribució: SAN PABLO. Divisió Comercial
Resina, 1. 28021 Madrid * Tel. 917 987 375 - Fax 915 052 050
E-mail: ventas@sanpablo.es
ISBN: 978-84-285-4803-8
Depòsit legal: XXXXXXXXX
Imprés en LiberDigital
Printed *in* Spain. Imprés a Espanya

SAN PABLO

ÍNDEX

1. CURRÍCULUM DE LA CEE 4
2. SEQÜENCIACIÓ DEL CURRÍCULUM DE LA CEE 10
3. OBJECTIUS DE LA LOMCE 32
4. COMPETÈNCIES CLAU 34
5. PROJECTE NEHORAH 37

PROGRAMACIÓ DE LES UNITATS I SOLUCIONARI 68
1. DÉU PARE ENS REGALA LA CREACIÓ 69
2. DÉU PARE ENS PARLA 78
3. LA FAMÍLIA DE JESÚS 88
4. LA VIDA DE JESÚS 97
5. JESÚS MOR Y RESSUSCITA PER A SALVAR-NOS 106
6. L'ESGLÉSIA, FAMÍLIA DE JESÚS 115
7. EL DIUMENGE DIA DEL SENYOR 124
8. EL TEMPLE, LLOC D'ORACIÓ 132
9. LES FESTES RELIGIOSES 140

1. CURRÍCULUM DE LA CEE

INTRODUCCIÓ AL CURRÍCULUM DE RELIGIÓ CATÒLICA

Justificació de la presència de l'ERE per la seua contribució al desenrotllament de la personalitat de l'alumne

La presència de l'ensenyança religiosa en l'escola respon, en primer lloc, a la importància que esta matèria té dins de l'educació perquè els alumnes puguen aconseguir un desenrotllament ple i integral de la seua personalitat. La necessitat sentit del ser humà és una evidència a què l'escola necessàriament ha de donar resposta. L'educació de la dimensió religiosa és part fonamental per a la maduració de la persona. No podria existir una formació integral i, per tant, una educació de qualitat, si no es permetera el desenrotllament de totes les dimensions inherents al ser humà, entre les quals es troba la religiosa. Esta capacitat bàsica de la persona adquirix el seu autèntic compliment quan es descobrix el sentit de la vida. L'ensenyança de la religió catòlica en els centres escolars ajudarà als estudiants a eixamplar els espais de la racionalitat i a adoptar una actitud d'obertura al sentit religiós de la vida, siga quin siga la seua manifestació concreta.

Àmbit internacional

La Declaració Universal de Drets Humans de 1948 reconeix la llibertat religiosa de persones i pobles. Per la seua banda, la Constitució espanyola no sols reconeix la llibertat religiosa sinó també garantix «el dret que assistix als pares perquè els seus fills reben la formació religiosa i moral que estiga d'acord amb les seues conviccions» en l'article 27.3. Un dret que també forma part de tractats internacionals reconeguts per Espanya com el Pacte Internacional de Drets Econòmics Socials i Culturals en l'article 13.3 i la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, article 14.3, entre altres.

Àmbit nacional

L'Església, com s'arreplega en el número 2 de la *Gravissimun educationis,* ha realitzat continus esforços per a afavorir que la formació religiosa s'impartisca en l'àmbit escolar, com a contribució decisiva a la formació integral de la persona. Per eixe motiu, la Santa Seu va subscriure un Acord Internacional amb l'Estat espanyol sobre Ensenyança i Assumptes Socials, firmat el 3 de gener de 1979, on s'atorga la competència per a elaborar el currículum de l'assignatura de Religió i Moral Catòlica a la jerarquia eclesiàstica (art. 6).

L'ensenyança de la religió catòlica en l'escola respon a la necessitat respectar i tindre en compte el conjunt de valors i significats en què la persona ha nascut com a hipòtesi explicativa de la realitat i que es denomina tradició.

Contribució a l'educació integral

Per a això, la religió catòlica pretén contribuir a l'educació integral de l'estudiant en dos direccions. D'una banda, respon a la dimensió religiosa de tot ser humà i, d'una altra, ho introduïx en la realitat a la llum d'una hipòtesi oferida per una història i una tradició. D'esta manera, es promou el reconeixement d'un sentit de l'existència d'una manera coherent amb el propi desenrotllament psicoevolutiu de l'alumne.

La Llei Orgànica 8/2013, del 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa, en l'article 6.1, definix el currículum com la regulació dels elements que determinen els processos d'ensenyança i aprenentatge per a cada una de les ensenyances. Per això, el contingut del currículum part de l'experiència humana i es desenrotlla de manera respectuosa amb les etapes del desenrotllament del xiquet i l'adolescent, col·laborant, en este sentit, amb els aprenentatges instrumentals i transversals propis de cada etapa educativa.

Blocs de contingut

El desenrotllament del currículum s'estructura en quatre grans blocs que pretenen arreplegar el saber antropològic cristià acumulat al llarg dels segles. Eixos blocs partixen del sentit religiós de l'home, continuen amb l'estudi de la revelació; Déu es manifesta a l'home i ho fa en una història concreta, amb personatges i situacions que l'alumne ha de conéixer i que contribuiran a la seua comprensió del món. La dita revelació culmina en Jesucrist i el missatge evangèlic, centre del tercer bloc del currículum i eix vertebrador de la matèria. Finalment, s'estudia l'Església com a manifestació de la presència continuada de Jesucrist en la història. Convé subratllar, per tant, que lluny d'una finalitat catequética o d'adoctrinament, l'ensenyança de la religió catòlica il·lustra els estudiants sobre la identitat del cristianisme i la vida cristiana.

1r Sentit religiós

L'estructura del currículum de Primària i Secundària intenta posar de manifest la profunda unitat i harmonia de la iniciativa creadora i salvífica de Déu. El primer bloc part de les dades més evidents: la constatació de la realitat de les coses i els sers vius, i de manera especial l'home. Se'ns imposa la seua existència com a dada evident. En un segon pas, si la persona no es queda en el primer impacte o simple constatació de la seua existència, ha de reconéixer que les coses, els animals i el ser humà no es donen el ser a si mateixos. Després Un altre els fa ser, els flama a la vida i els manté. Per això, la realitat en quant tal és signe de Déu, parla de La seua existència.

La iniciativa creadora de Déu té una finalitat: establir una relació d'amistat amb l'home. És a dir, Déu ha creat a l'home perquè siga feliç en relació amb Ell. Els relats bíblics de la Creació i el Paradís exemplifiquen bellament la finalitat de la creació de la persona i del món sencer per al seu servici. Del seu origen creatural i de la seua crida a participar en l'amistat amb Déu sorgix la seua dignitat inviolable.

2n Revelació

No obstant això, el ser humà pretén apropiar-se del do de Déu prescindint d'Ell. En açò consistix el pecat. Este rebuig de Déu té com a conseqüència en l'home la impossibilitat de ser feliç. Atés que la seua naturalesa està feta per al bé, la seua experiència del mal i del límit li fa enyorar la plenitud que ell no pot donar-se per si mateix i busca d'alguna manera restablir la relació amb Déu. Esta necessitat del bé, el desig d'infinit que caracteritza al ser humà s'expressa en les religions com a busca del misteri.

A esta busca humana Déu respon manifestant-se en la història. Per a això, tria un home, Abrahán, que formarà el poble d'Israel, amb qui establix una aliança en la muntanya Sinaí. A través de fets i paraules Déu anirà donant-se a conéixer els hòmens d'eixe poble. Tot este succeir històric de la manifestació de Déu està arreplegat en els llibres sagrats de la Bíblia. En este conjunt de llibres no sols s'arreplega les diferents intervencions de Déu en la història, sinó també l'ensenyança que comunica al seu poble perquè viva una vida santa; una saviesa que influirà positivament en la vida del poble d'Israel i, amb el temps, en el món sencer.

La història d'Israel exemplifica la traïció i rebel·lió dels hòmens davant de la iniciativa amorosa de Déu i al mateix temps posa en evidència la constant fidelitat divina. La promesa d'un salvador es complirà en Crist Jesús.

3r Jesucrist

Jesús, el Fill de Déu, es fa present en la història per a dur a terme la missió encomanada pel Pare. En Jesucrist es complix el desig de felicitat que l'home descobrix en el seu cor.

Jesús no sols desvela el misteri humà i ho porta a la seua plenitud, sinó que manifesta el misteri de Déu, ens fa conéixer que el verdader Déu és comunió: Déu un i trinat.

4t 'Església

Aquells que participen de la vida de Crist formen l'Església, que és la gran família de Déu. Contínuament generada per l'acció de Jesucrist a través dels sagraments, es posa en el món com a inici d'un món nou, d'una cultura nova. L'Església és la prolongació de Crist en el temps i l'espai. Només en ella la persona humana es troba amb el Jesucrist viu.

La vida eclesial és alimentada i servida per mitjà dels diferents sagraments instituïts per Jesucrist, està ritmada pels temps litúrgics, s'expressa en l'oració comunitària i la caritat i fructifica en la generació d'una civilització de l'amor.

Contribució a les competències

Estos quatre blocs que compon l'assignatura de Religió catòlica inclouen conceptes, procediments i actituds que permeten el coneixement d'un mateix, de la realitat i

dels problemes que esta planteja. Per això, els continguts generals de l'assignatura contribuïxen a la consecució dels objectius proposats per a les diferents etapes.

Este currículum es val dels elements cristians presents en l'entorn de l'alumne, les imatges i símbols, el llenguatge i altres recursos, per a la comprensió de la religiositat pròpia de cada etapa evolutiva. Es desenrotlla així la competència en comunicació lingüística, que se servix del llenguatge que conforma la cultura i tradició que es transmet d'una a una altra generació. Així, el llenguatge bíblic i la seua riquesa d'expressió i simbologia, el llenguatge doctrinal i la seua precisió conceptual, analítica i argumental i el llenguatge litúrgic i la seua proximitat al llenguatge dels símbols del poble cristià ajudaran al desenrotllament d'esta competència en els estudiants. Sense oblidar la singularitat que esta assignatura aporta a la dimensió d'escolta de la comunicació.

Així mateix, l'ensenyança escolar de la religió catòlica afavorix el desenrotllament de la responsabilitat personal i social i de les altres virtuts cíviques, per al bé comú de la societat, contribuint així a l'adquisició de les competències socials i cíviques. Esta educació de la dimensió moral i social de la persona, afavorirà la maduració d'una coresponsabilitat, l'exercici de la solidaritat, de la llibertat, de la justícia i de la caritat.

D'altra banda, la religió catòlica aporta a la competència cultural i artística el significat i valoració crítica de tantes obres del nostre entorn, motivant l'estima per la pròpia cultura i l'estima adequada d'altres tradicions culturals i religioses. La cultura i la història occidentals, la pròpia història, no poden ser compreses i assumides si es prescindix del fet religiós present sempre en la història cultural dels pobles. De la mateixa manera, l'expressió artística de la fe continua col·laborant en l'actualitat a l'enriquiment del nostre patrimoni cultural.

La competència per a l'autonomia i iniciativa personal es realitza en l'estudiant partint del verdader coneixement de si mateix, de les seues potencialitats, de la seua dignitat i del seu sentit. La formació religiosa catòlica aporta a la dita competència una cosmovisió que dóna sentit a la vida i, per tant, a la cultura i a la identitat de la persona humana. Una cosmovisió que fa possible la formació integral de l'estudiant enfront de visions parcials.

Quant als continguts procedimentals, la matèria de Religió catòlica forma de manera transversal en una sèrie de procediments fonamentals per a la comprensió del fet cristià. Estos continguts procedimentals s'adquirixen al llarg del desenrotllament curricular, col·laborant així en la consecució de les competències assignades als currículum de Primària, AIXÒ i Batxillerat. Concretament els continguts procedimentals de religió catòlica desenrotllaran especialment les competències següents: Comunicació lingüística (1), Aprendre a aprendre (4), Competències socials i cíviques (5) i Consciència i expressions culturals (7).

Descripció general dels continguts procedimentals

Els continguts procedimentals bàsics de la matèria de Religió catòlica són els següents:

Observació de la realitat. El fet religiós naix de l'obertura del ser humà a la realitat total. L'assignatura de Religió catòlica pretén col·laborar en la formació de la dimensió natural que naix de la sorpresa davant de la realitat i ens espenta a preguntes últimes sobre el sentit. Observar és més que veure i requerix d'un entrenament en disposicions específiques que no defugen les dimensions espirituals de la realitat.

Busca d'informació, maneig i interpretació de fonts bíbliques. L'estudi del cristianisme requerix el maneig de les Sagrades Escriptures i dels textos referits a les mateixes que formen part del corpus teològic acumulat al llarg de la història.

Reflexió crítica. El desenrotllament de la matèria ajuda a conéixer la gènesi de les idees dominants, a detectar prejuís enfront de la veritat, a examinar amb profunditat les pròpies idees i sentiments fonamentals.

Exposició i argumentació respectuosa de les creences religioses pròpies i alienes. L'assignatura de Religió catòlica contribuïx a la formació de competències que permeten exposar i defendre la racionalitat de les pròpies creences religioses i el respecte per les alienes.

Continguts actitudinals

Finalment, cal destacar que l'assignatura contribuïx a la consecució de continguts de caràcter actitudinal que són coherents amb els objectius bàsics de cada etapa. Permet conéixer i apreciar els valors i normes bàsiques de convivència, desenrotllar hàbits de treball i esforç i de responsabilitat en l'estudi; a més de reforçar la confiança en un mateix per a un desenrotllament adequat de la personalitat. També afavorix de manera directa l'adquisició d'habilitats per a la prevenció i resolució pacífica de qualsevol tipus de conflictes i el coneixement, comprensió i respecte de les diferents cultures, així com de les diferències entre persones, la igualtat de drets i oportunitats d'hòmens i dones i la no discriminació.

Estratègies de metodologia didàctica en l'ensenyança de la Religió catòlica

La legislació educativa derivada de la LOMCE definix «metodologia didàctica» com: «conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'èxit dels objectius plantejats». (Reial Decret 126/2014, del 28 de febrer, i Reial Decret 1105/2014, del 26 de desembre). En este sentit l'assignatura de Religió catòlica utilitzarà una metodologia que respectarà els principis següents:

Reconeixement del rol del docent. El docent és peça clau en l'elaboració i implementació d'activitats d'aula ajustades al grup concret que està ensenyant. La

seua formació resulta, per tant, fonamental a l'hora de garantir l'èxit del procés d'aprenentatge.

Adaptació a l'àmbit emocional i cognitiu dels estudiants respectant el desenrotllament psicoevolutiu propi de cada etapa. Esta atenció permetrà combinar de manera adequada ho concrete i l'abstracte, el treball individual i el grupal, el manipulatiu, experiencial i visual amb els aspectes conceptuals.

Respecte pels ritmes i estils d'aprenentatge dels estudiants. No tots els estudiants són iguals, no tots aprenen a la mateixa velocitat ni utilitzen les mateixes estratègies. L'atenció a la diversitat i el desenrotllament de la inclusió comença en l'assumpció d'este principi fonamental.

Consideració de la dimensió humanista. Tots els aprenentatges estaran al servici de la formació humana. La matèria de religió, des de la seua clau personalizadora, requerix que tot tipus d'aprenentatges, instrumentals, cognitius, actitudinals, socioafectius no siguen considerats un fi en si mateixos sinó que estiguen al servici de la formació integral del ser humà.Respecte per la curiositat i inquietuds dels estudiants. Consideració dels interessos i expectatives dels estudiants així com dels coneixements previs, de manera que es garantisca un aprenentatge significatiu.

Seguiment dels criteris d'avaluació educativa. Per a facilitar el compliment d'estos principis metodològics s'aplicarà una avaluació contínua, global i formativa al llarg del procés d'ensenyança i aprenentatge; i sumativa al final del procés, de manera que s'avalue el nivell d'èxit aconseguit. L'avaluació objectiva garantirà una valoració adequada de la dedicació, esforç i rendiment de tots els estudiants.

Desenrotllament de l'aprenentatge en equip i/o cooperatiu. L'estudi i reflexió del cristianisme, per la seua intrínseca dimensió comunitària, és una matèria adequada per a desenrotllar el treball en equip i l'aprenentatge cooperatiu.

Utilització educativa dels recursos tecnològics. L'ensenyança de la religió promourà la utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació no sols d'una manera instrumental, que resulte útil a l'estudiant en la busca d'informació o en la resolució de problemes plantejats en la classe, sinó procurant la seua integració en la vida del subjecte i el seu ús ètic. Les xarxes socials o les ferramentes de construcció i manipulació d'imatges, per exemple, són instruments que permeten noves formes d'expressió de la cultura i la identitat personal que cal aprendre a dominar.

2. SEQÜENCIACIÓ DEL CURRÍCULUM DE LA CEE

1r CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 1: DÉU PARE ENS REGALA LA CREACIÓ	La Creació com a regal de Déu L'home, obra mestra de la Creació	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	1. Identificar i valorar la Creació com a acte d'amor de Déu a l'home	1.1. Coneix, respecta i cuida l'obra creada 1.2. Expressa amb paraules pròpies la sorpresa pel que Déu fa
			2. Reconéixer la relació intrínseca que existix entre Déu i l'home	2.1. Identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu
Unitat 2: DÉU PARE ENS PARLA	La comunicació de l'home amb Déu	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	3. Conéixer que la persona és un ser capaç de parlar amb Déu	3.1. Coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu
	Déu acompanya l'home en la història Déu parla als hòmens com a amics	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	1. Reconéixer i apreciar la relació paternofilial entre Déu i l'home	1.1. Coneix i valora que Déu va parlar a Abrahán i a Moisés per a ser el seu amic 1.2. Assenyala i representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home: atenció, protecció,

				acompanyament, col·laboració...
Unitat 3: LA FAMÍLIA DE JESÚS	Jesús, el Fill de Déu, es fa home, viu i creix en una família	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	3. Reconéixer i estimar que Jesús es fa home en el si d'una família	3.1. Identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens 3.2. Valora i respecta la família de Jesús a semblança de la seua
Unitat 4: LA VIDA DE JESÚS	Esdeveniments i llocs geogràfics importants en la vida de Jesús	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Relacionar llocs i esdeveniments en què Déu ha expressat el seu amor pels hòmens en la vida de Jesús	1.1. Anomena i associa, llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús
Unitat 5: JESÚS MOR I RESSUSCITA PER A SALVAR-NOS	Jesús va morir per a la nostra salvació	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	2. Conéixer i ordenar els principals moments de la passió i mort de Jesús	2.1. Anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús
Unitat 6: L'ESGLÉSIA, LA FAMÍLIA DE JESÚS	L'Església, família de Jesús	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Reconéixer que els cristians formem una família	1.1. Associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família
Unitat 7: EL	El diumenge, dia dedicat al	Bloc 4. Permanència	3. Subratllar els elements	3.1. Coneix i expressa el sentit

DOMINGO, EL DIA DEL SENYOR	Senyor	de Jesucrist en la història: l'Església	distintius del diumenge com a dia especial	del diumenge
Unitat 8: EL TEMPLE, LLOC DE ORACIÓ	Espai sagrat en l'Església	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	2. Distingir els espais sagrats d'altres llocs	2.1. Expressa el respecte al temple com a lloc sagrat
Unitat 9: LES FESTES RELIGIOSES	Temps sagrat en l'Església	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	2. Distingir els temps sagrats d'altres temps	2.2. Coneix els temps sagrats

2n CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 1: DÉU ENS CREGA I ENS FA ELS SEUS AMICS	Déu, Pare de la humanitat, vol nostra felicitat Déu crega l'home per a ser el seu amic. El Paradís com a signe d'amistat	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	1. Identificar en la pròpia vida el desig de ser feliç	1.1. Pren consciència i expressa els moments i les coses que li fan feliç a ell i a les persones del seu entorn
			2. Reconéixer la incapacitat de la persona per a aconseguir per si mateix la felicitat	2.1. Descobrix i anomena situacions en què necessita a les persones, i sobretot a Déu, per a viure
			3. Apreciar la bondat de Déu Pare que ha creat a l'home amb este desig de felicitat	3.1. Valora i agraïx que Déu li haja creat per a ser feliç
			4. Entendre el Paradís com a expressió de l'amistat de Déu amb la humanitat	4.1. Llig i comprén el relat bíblic del Paradís. 4.2. Identifica i representa gràficament els dons que Déu fa a l'home en la Creació
Unitat 2:	La Bíblia	Bloc 2. La	1. Identificar	1.1. Coneix,

LA BÍBLIA	narra el que Déu ha fet en la història Déu actua en la història. L'amistat de Déu amb els patriarques Déu proposa a l'home un camí de trobada amb Ell	revelació: Déu intervé en la història	l'acció salvadora de Déu en la història en els relats bíblics	memoritza i reconstruïx relats bíblics de l'acció de Déu en la història 1.2. Selecciona i representa distintes escenes bíbliques de l'acció de Déu en la història
			2. Conéixer i valorar en la vida dels patriarques els trets de Déu Pare: protecció, atenció i acompanyament	2.1. Associa expressions i comportaments dels patriarques en els relats bíblics a través de recursos interactius 2.2. Dramatitza moments de la vida dels patriarques que expressen la protecció, l'atenció i l'acompanyament de Déu
			3. Reconéixer i apreciar que Déu busca sempre la salvació de l'home	3.1. Escolta i descriu amb les seues paraules moments en què Déu ajuda al poble d'Israel
Unitat 3:	Déu tria	Bloc 3.	1. Conéixer i	1.1. Llig i expressa,

JESÚS NAIX EN BETLEM	María perquè el seu fill es faça home L'Advent, espera del compliment de la promesa de salvació El Nadal: naixement del Salvador	Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	valorar li resposta de María a Déu	verbal o gràficament, el relat de l'Anunciació 1.2. Dramatitza la missió dels personatges que intervenen en l'Anunciació 1.3. Identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens. Valora i respecta la família de Jesús a semblança de la seua
			2. Aprendre el significat del temps d'Advent	2.1. Identifica els signes d'Advent com a temps d'espera 2.2. Reconeix i valora la necessitat l'espera com a actitud quotidiana de la vida
			3. Identificar el significat profund del Nadal	3.1. Coneix el relat del naixement de Jesús i descobrix en l'actitud i paraules dels personatges el valor profund del Nadal
Unitat 4: EL BAPTISME ENS FA FILLS DE DÉU	El Baptisme: incorporació a l'Església	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Reconéixer el Baptisme com a mitjà per a formar part de l'Església	1.1. Coneix i explica amb les seues paraules el sentit del Baptisme 1.2. Identifica els pares, padrins,

				preveres, batejats com a poble generat per Jesús
			2. Observar comprendre els signes presents en la litúrgia baptismal	2.1. Associa els elements materials de l'aigua, la llum i l'oli amb el seu significat sacramenta
Unitat 5: L'ESGLÉSIA	La unitat eclesial: fills d'un mateix Pare	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	3. Prendre consciència que el Pare genera la unitat de l'Església	3.1. Relaciona la unitat de l'Església amb la unitat dels òrgans del seu propi cos 3.2. Assenyala en diferents expressions artístiques la representació de Déu com a pare de tots

2n CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 6: SETMANA SANTA	Jesucrist santifica el temps: l'Any litúrgic	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	4. Conéixer l'Any litúrgic i els seus temps	4.1. Construïx el calendari on ubica els diferents temps litúrgics
Unitat 7: PARLEM AMB EL NOSTRE PARE DÉU	Déu proposa a l'home un camí de trobada amb Ell	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	3. Reconéixer i apreciar que Déu busca sempre la salvació de l'home	3.1. Escolta i descriu amb les seues paraules moments en què Déu ens ajuda
Unitat 8: MARÍA	Déu tria María perquè el	Bloc 3. Jesucrist, compliment	1. Conéixer i valorar la resposta de	1.1. Llig i expressa, verbal o gràficament, el relat de l'Anunciació

	seu fill es faça home	de la història de la salvació	María a Déu	1.2. Dramatitza la missió dels personatges que intervenen en l'Anunciació
Unitat 9: LA GRAN FESTA DEL CEL	Déu crega l'home per a ser el seu amic El Paradís com a signe d'amistat	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	4. Entendre la festa del cel com a expressió de l'amistat de Déu amb la humanitat	4.1. Expressa, oral i gestualment, de forma senzilla, la gratitud a Déu per la seua amistat

3r CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 1: LA VIDA, EL SENYOR DE DÉU	La realitat que ens rodeja com al senyor per a la nostra felicitat	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	1. Reconéixer i valorar que els seus pares, amics i entorn són un do de Déu per a la seua felicitat	1.1. Recorda i narra experiències recents en què ha descobert que la família, els amics o l'entorn són un regal 1.2. Enumera, descriu i compartix situacions, persones o coses per les quals està agraït
Unitat 2: COM RESPONEM ALS REGALS DE DÉU?	Respostes de l'home al do de Déu Ruptura de l'home amb Déu: Adam i Eva	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	2. Prendre consciència que les accions personals acosten o separen de Déu	2.1. Distingix i enumera accions personals que li fan feliç o infeliç
			3. Comprendre	3.1. Llig, identifica i

			que l'elecció que fan Adam i Eva és un rebuig al do de Déu	explica amb les seues paraules les conseqüències del rebuig d'Adam i Eva al do de Déu, descrites en el relat bíblic
Unitat 3: MOISÉS. DÉU FA ALIANÇA AMB EL SEU POBLE	La vocació de Moisés per a alliberar al seu poble	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	1. Descobrir la importància de Moisés per a l'alliberament del poble d'Israel	1.1. Aprén i ordena cronològicament els principals fets de la història de Moisés 1.2. Coneix i descriu la missió de Moisés en el relat bíblic
			2. Reconéixer les conseqüències de l'aliança de Déu amb Israel	2.1. Expressa gràficament moments significatius de la tasca de Moisés per a alliberar al poble 2.2. Coneix el contingut de l'aliança, identifica les seues implicacions i pren consciència del sentit que poden tindre en la vida actual
			3. Reconéixer i valorar els signes de l'amistat de Déu amb el seu poble	3.1. Dissenya de manera ordenada vinyetes que arrepleguen els signes de l'amistat de Déu durant la travessia del seu poble pel desert 3.2. S'interessa i agraïx els signes de l'atenció de Déu en la seua vida: la salut, la família, l'escola, els amics...

Unitat 4: EL BAPTISME DE JESÚS	El Baptisme de Jesús: començament de la missió	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Associar el Baptisme de Jesús amb el moment en què inicia la seua vida pública	1.1. Narra els canvis que el Baptisme introduïx en la vida de Jesús

3r CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 5: LA MISSIÓ DE JESÚS	La missió de Jesús és fer feliços als hòmens	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	2. Distingir com Jesús fa feliços als hòmens amb els seus gestos i accions	2.1. Descobrix i subratlla, en els relats de miracles, els gestos i accions de Jesús que fan feliç als hòmens 2.2. Respecta i valora el comportament de Jesús amb els pecadors
Unitat 6: JESÚS ENS INVITA A SEGUIR-LI. ELS DOTZE APÒSTOLS	El seguiment de Jesús Diferents respostes a la crida de Jesús	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	3. Comparar les diferents respostes dels amics de Jesús a la seua crida	3.1. Identifica i comenta algunes característiques diferencials en les respostes de les persones que flama Jesús en els relats evangèlics
Unitat 7: L'ESGLÉSIA CONTINUA LA MISSIÓ DE JESÚS	L'Església continuadora de la missió de Jesús	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Identificar i valorar les accions de l'Església que continuen la missió de Jesús	1.1. Busca testimonis de l'acció missionera i caritativa de l'Església com a continuïtat de la missió de Jesús 1.2. Crega relats breus per a

				expressar com l'acció missionera, la caritat i els sagraments ajuden a aconseguir la felicitat de les persones
Unitat 8: VIU EN L'ESGLÉSIA. JESÚS VOL SER EL MEU AMIC	Els cristians expressen l'amistat amb Déu en el diàleg amb Ell i a través de la seua vida	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	2. Assenyalar l'oració com una forma d'expressió de l'amistat amb Déu	2.1. Compon textos que expressen el diàleg de la persona amb Déu 2.2. Recopila i posa en comú amb els seus companys oracions que la comunitat cristiana utilitza quotidianament
			3. Descobrir trets de l'amistat amb Déu en la vida quotidiana	3.1. Observa i descobrix en la vida dels sants manifestacions de l'amistat amb Déu
Unitat 9: L'ORACIÓ, EL PARENOSTRE	El parenostre, signe de pertinença a la comunitat cristiana	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	4. Comprendre que l'oració del parenostre expressa la pertinença a la comunitat eclesial	4.1. Explica significativament l'origen del parenostre 4.2. Reconstruïx i dramatitza el context en què Jesús entrega l'oració del parenostre als deixebles

4t CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 1:	L'experiència	Bloc 1. El	1. Descobrir en	1.1. Localitza i

L'EXPERIÈNCIA DE PECAT I LA NECESSITAT DEL PERDÓ	de pecat en els relats de les religions antigues El perdó com a necessitat del ser humà	sentit religiós de l'home	els relats de les religions antigues l'experiència de pecat del ser humà	descriu situacions de pecades descobertes en els relats de les religions antigues 1.2. Qualifica el tipus de pecat en situacions del seu entorn i les compara amb les trobades en els relats de religions antigues
			2. Identificar la necessitat perdó per a ser feliç	2.1. Recorda i accepta situacions personals o socials que necessiten perdó
	El relat del pecat original: l'home vol suplantar Déu	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	1. Identificar l'origen del pecat en alguns relats bíblics	1.1. Ubica en el relat les frases que expressen la falta de col·laboració en la tasca de Déu i el rebuig de l'amistat amb Ell, i les aplica a situacions actuals 1.2. Recorda i narra esdeveniments actuals en què s'ha rebutjat l'amistat amb Déu
Unitat 2: LES PERSONES NO SEMPRE ESCOLTEM DÉU	Déu sempre està disposat al perdó Infidelitat a la missió encomanada per Déu en	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	2. Conéixer les característiques del perdó de Déu	2.1. Descobrix i enumera les característiques del perdó de Déu en alguns relats bíblics

	la història de David David sent en la seua vida la necessitat redempció			
			3. Memoritzar moments de la història de David en els que abusa de la missió encomanada per Déu	3.1. Identifica i descriu comportaments de la vida del rei David que s'oposen a la voluntat de Déu
			4. Descobrir i valorar la raó per la qual David sent la necessitat redempció	4.1. Compara l'actitud de David amb situacions personals en què ha sentit la necessitat ser perdonat 4.2. Reconeix i expressa artísticament escenes de la història de David en les que Déu li perdona. Mostra respecte per les intervencions dels seus companys

4t CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 3: DÉU PROMET UN MESSIES:	Déu fidel promet un Messies	Bloc 2. La revelació: Déu intervé	5. Aprendre i recordar històries	5.1. Reconstruïx i memoritza escenes bíbliques

JESÚS		en la història	bíbliques en què Déu promet el Messies	on Déu fa la promesa del Messies
Unitat 4: EL PERDÓ DE DÉU: ACCIONS I PARÀBOLES DE JESÚS	El perdó de Déu: accions i paràboles de Jesús	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Comprendre el significat d'algunes paràboles de perdó	1.1. Analitza, comenta i crega relats on actualitza les paràboles del fill pròdig i del fariseu i el publicà
			2. Memoritzar algunes de les accions on Jesús concedix el perdó	2.1. Visualitza, en obres d'art, escenes del perdó i les explica
Unitat 5: JESÚS PREFERIX LES PERSONES MÉS DÈBILS I NECESSITADES	Amistat i preferència de Jesús pels més dèbils i necessitats	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	3. Reconéixer la iniciativa de Jesús pels més necessitats i els malalts	3.1. Busca, subratlla i comenta trets de la preferència de Jesús pels més necessitats i els malalts en els textos evangèlics
Unitat 6: JESÚS COMPLIX LA VOLUNTAT DEL PARE	Jesús complix la voluntat del Pare: passió i mort de Jesús	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	4. Comprendre i apreciar que, en la seua passió i mort, Jesús està complint la voluntat del Pare	4.1. Seqüència ordenadament escenes de la història de la passió i identifica les paraules de Jesús que expressen la seua relació amb el Pare 4.2. Distingix i explica frases del relat de l'oració de l'hort de les

				Oliveres que expressen l'obediència de Jesús al Pare
Unitat 7: LA QUARESMA: TEMPS PENITENCIAL	La quaresma: temps penitencial	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	3. Conéixer els trets de la Quaresma com a temps penitencial	3.1. Investiga i presenta amb diversos recursos obres i institucions de l'Església de caràcter penitencial
Unitat 8: EL SAGRAMENT DE LA RECONCILIACIÓ	El sagrament de la Reconciliació	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Explicar que a través del sagrament de la Reconciliació Déu concedix el perdó	1.1. Coneix i explica les condicions per a acollir el perdó de Déu 1.2. Descriu els passos de la celebració del sagrament del Perdó
Unitat 9: LA EUCARISTIA	La celebració de l'Eucaristia	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	2. Diferenciar signes i moments de la celebració de l'Eucaristia	2.1. Vincula símbols, significats i moments en la celebració eucarística

5t CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 1: DÉU TOT HO VA FER BÉ	La persona humana ha sigut creada amb desig	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	1. Reconéixer i estimar que Déu ha creat a la persona humana amb desig de bé	1.1. Localitza, a través de diverses fonts biografies, el desig humà del bé. Compartix amb els seus companys

	de bé El ser humà sent alegria quan realitza o rep el bé			els trets més significatius
			2. Esforçar-se per identificar que l'adhesió al bé genera felicitat	2.1. Justifica críticament les conseqüències que es deriven de fer el bé 2.2. Proposa situacions en la història que manifesten el benefici de fer el bé
Unitat 2: LA BÍBLIA, PARAULA DE DÉU	La Bíblia: estructura i composició	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	3. Distingir i memoritzar els distints tipus de llibres de l'Antic i Nou Testament	3.1. Anomena i classifica els grups de llibres en l'Antic i Nou Testament
			4. Explicar els diferents autors i moments de la història en què es va compondre la Bíblia	4.1. Confecciona materials per a ubicar cronològicament els principals llibres de la Bíblia
Unitat 3: L'ALIANÇA DE DÉU: PACTE DE CONFIANÇA I DE FIDELITAT	Déu fa aliança amb el seu poble	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	1. Interpretar el significat de l'aliança de Déu amb el poble	1.1. Definix el terme bíblic d'aliança 1.2. Explica i sintetitza els trets característics de l'aliança de Déu amb el seu poble
Unitat 4: LA LLEI DE DÉU	Déu desitja un poble sant: els	Bloc 2. La revelació:	2. Comprendre i respectar les característiques	2.3. Classifica i és conscient del contingut

	deu manaments	Déu intervé en la història	del poble que Déu vol contingudes en el Decàleg	del Decàleg 2.4. Descriu amb les seues paraules experiències de la seua vida relacionades amb els Manaments

5t CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 5: LA TROBADA AMB JESÚS ENS SALVA	La trobada amb Jesús desvela a la persona la seua verdadera identitat	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Reconéixer en els relats evangèlics el canvi que genera la trobada amb Jesús	1.1. Interpreta i aprecia el canvi que ha originat la trobada amb Jesús en alguns dels personatges que apareixen en els evangelis
Unitat 6: ELS MILAGROS, SIGNES DEL REGNE	Els signes del regne: els miracles	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	2. Conéixer i interpretar el significat dels miracles de Jesús com a acció de Déu	2.1. Selecciona, justifica l'elecció i explica per escrit el significat d'alguns miracles 2.2. Dramatitza miracles narrats en els evangelis
Unitat 7: LA RESURRECCIÓ DE JESÚS, COLUMNA DE LA NOSTRA FE	La resurrecció: compliment del pla salvífico de Déu	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	3. Comprendre que Déu rescata Jesús de la mort	3.1. Assenyala afirmacions dels testimonis arreplegues en els primers capítols on es reconeix que la resurrecció és acció de Déu 3.2. Reconstruïx utilitzant les TIC les trobades amb el Ressuscitat que

				descriuen els relats evangèlics 3.3. Busca i explica signes i gestos de la comunitat cristiana on es manifesta la presència de Jesús hui
Unitat 8: L'ESGLÉSIA, LLUM DEL MÓN	L'Església: ministeris i servicis	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Conéixer i respectar la composició de l'Església	1.1. Identifica i descriu els trets i funcions dels diferents membres de la comunitat eclesial
Unitat 9: EN L'EUCARISTIA RENOVEM EL SACRIFICI DE JESÚS EN LA CRUZ	L'Eucaristia, renovació del sacrifique de Jesús en la creu	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	2. Identificar el vincle que existix entre l'Última Cena i la passió, mort i resurrecció de Crist	2.1. Explica i valora el significat de les paraules de Jesús en l'Última Cena 2.2. Associa la celebració de l'Eucaristia amb les paraules i els gestos de Jesús en l'Última Cena

6t CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 1: LA SALVACIÓ. VULL SER FELIÇ	La incapacitat del ser humà per a ser feliç reclama la salvació	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	1. Avaluar circumstàncies que manifesten la impossibilitat de la naturalesa humana per a aconseguir la plenitud	1.1. Identifica i jutja situacions en què reconeix la impossibilitat de ser feliç

			2. Reconéixer i acceptar la necessitat un Salvador per a ser feliç	2.1. Busca, compara i comenta distintes expressions del desig humà de salvació en la Bíblia
Unitat 2: DÉU I EL SER HUMÀ	La plenitud del ser humà està en la relació amb Déu	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	3. Interpretar signes, en distintes cultures, que evidencien que la plenitud humana s'aconseguix en la relació amb Déu	3.1. Descobrix i explica per què els soterraments, pintures, ritus i costums són signes de la relació de l'home amb la Divinitat
			4. Reconéixer que la relació amb Déu fa a la persona més humana	4.1. Investiga i arreplega esdeveniments de la història on s'aprecia que el fet religiós ha sigut el motor de canvis per a potenciar els drets humans, la convivència, el progrés i la pau
Unitat 3: ISRAEL I ELS LLIBRES SAPIENCIALS	El poble d'Israel com a depositari de la saviesa de Déu Els llibres sapiencials enriquixen la humanitat	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	1. Descobrir i apreciar la riquesa dels textos sapiencials en la història	1.1. Identifica i valora expressions arreplegues en els llibres sapiencials que enriquixen i milloren la persona 1.2. Investiga i contrasta la saviesa popular amb expressions de la saviesa d'Israel emetent un juí personal 1.3. Proposa, dialogant amb els seus companys, situacions i comportaments on s'expressa la riquesa humana que apareix en

				els textos sapiencials

6t CURS DE RELIGIÓ I MORAL CATÒLICA. EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
Unitat 4: JESÚS DESVELA AL PARE	Jesucrist, desvela al Pare Les temptacions de Jesús: obstacle al compliment del pla de Déu	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Distingir que a través Jesús trobem Déu	1.1. Busca en els discursos de l'evangeli de Juan frases que expressen la relació de Jesús amb el Pare i s'esforça per comprendre el seu significat 1.2. Identifica i sintetitza els trets que Jesús desvela del Pare en els discursos de l'evangeli de Juan
			2. Esforçar-se per comprendre que Jesús ha de véncer obstacles externs	2.1. Extrapola les dificultats que va tindre Jesús en la seua vida per a obeir el Pare amb situacions que viuen els sers humans
Unitat 5: JESÚS ENVIA ALS APÒSTOLS	Jesús envia els deixebles per a continuar amb la seua missió salvífica	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	3. Comprendre que la missió de Jesús continua en l'Església	3.1. Localitza i explica la missió apostòlica en les expressions de Jesús arreplegues en els evangelis sinòptics 3.2. Construïx un mapa comparatiu de les accions de Jesús i les de l'Església
Unitat 6:	La Pasqua,	Bloc 4.	2. Identificar	2.1. Assenyala i

PASQUA DE RESURRECCIÓ	temps de resurrecció. Els fruits de la resurrecció de Jesús: l'alegria i la pau Els cristians, testimonis de la resurrecció	Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	els trets del temps litúrgic de la Pasqua	explica els principals signes pasquals 2.2. Crega una composició sobre l'alegria i la pau que experimenten els deixebles al trobar-se amb el Ressuscitat
			3. Reconéixer i valorar el canvi de vida generat per la trobada amb el Ressuscitat	3.1. Selecciona testimonis de cristians i justifica el canvi generat per la trobada amb el Ressuscitat
Unitat 7: LA CONFIRMACIÓ	Els sagraments al servici de la missió de l'Església: Confirmació	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Diferenciar l'aportació dels sagraments de servici a la missió de l'Església	1.1. Coneix i explica amb exemples la raó per la qual la Confirmació està al servici de l'Església 1.2. Aprén i diferència els signes i moments celebrativos de la Confirmació
Unitat 8: EL MATRIMONI	Els sagraments al servici de la missió de l'Església: Matrimoni	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Diferenciar l'aportació dels sagraments de servici a la missió de	1.1. Coneix i explica amb exemples la raó per la qual Matrimoni està al servici de l'Església 1.2. Aprén i diferència els signes i moments

			l'Església	celebrativos del Matrimoni
Unitat 9: L'ORDE SACERDOTAL	Els sagraments al servici de la missió de l'Església: Orde sacerdotal	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Diferenciar l'aportació dels sagraments de servici a la missió de l'Església	1.1. Coneix i explica amb exemples la raó per la qual Orde està al servici de l'Església 1.2. Aprén i diferència els signes i moments celebrativos de l'Orde

3. OBJECTIUS DE LA LOMCE

OBJECTIUS GENERALS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA DE LA LOMCE

L'Educació Primària contribuirà a desenrotllar en els xiquets i xiquetes les capacitats que els permeten:

a) Conéixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb elles, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els Drets Humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.

b) Desenrotllar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en un mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interés i creativitat en l'aprenentatge i esperit emprenedor.

c) Adquirir habilitats per a la prevenció i resolució pacífica de conflictes, que els permeten desembolicar-se amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, així com en els grups socials amb què es relacionen.

d) Conéixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'hòmens i dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.

e) Conéixer i utilitzar de manera apropiada la llengua castellana i, si l'haguera, la llengua cooficial de la comunitat autònoma i desenrotllar hàbits de lectura.

f) Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeta expressar i comprendre missatges senzills i desembolicar-se en situacions quotidianes.

g) Desenrotllar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requerisquen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seua vida quotidiana.

h) Conéixer els aspectes fonamentals de les Ciències de la naturalesa, les Ciències socials, la Geografia, la Història i la cultura.

i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació desenrotllant un esperit crític davant dels missatges que reben i elaboren.

j) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.

k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com mitjans per a afavorir el desenrotllament personal i social.

l) Conéixer i valorar els animals més pròxims al ser humà i adoptar modes de comportament que afavorisquen el seu atenció.

m) Desenrotllar les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejuís de qualsevol tipus i als estereotips

sexistes.

n) Fomentar l'educació viària i les actituds de respecte que incidisquen en la prevenció dels accidents de tràfic.

4. COMPETÈNCIES CLAU

Les orientacions de la Unió Europea insistixen en la necessitat l'adquisició de les competències clau per part de la ciutadania com a condició indispensable per a aconseguir que els individus aconseguixen un ple desenrotllament personal, social i professional que s'ajuste a les demandes d'un món globalitzat.

D'altra banda, més enllà de l'àmbit europeu, la UNESCO (1996) va establir els principis precursors de l'aplicació de l'ensenyança basada en competències a l'identificar els pilars bàsics d'una educació permanent per al segle XXI, consistents en «aprendre a conéixer», «aprendre a fer», «aprendre a ser» i «aprendre a conviure». Les competències, per tant, es conceptualitzen com un «saber fer» que s'aplica a una diversitat de contextos acadèmics, socials i professionals. Perquè la transferència a distints contextos siga possible resulta indispensable una comprensió del coneixement present en les competències i la vinculació d'este amb les habilitats pràctiques o destreses que les integren.

Es considera que «les competències clau són aquelles que totes les persones precisen per a la seua realització i desenrotllament personal, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació». S'identifiquen clarament huit competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i es descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cada una d'elles. Així mateix, es destaca la necessitat que es posen els mitjans per a desenrotllar les competències clau durant l'educació i la formació inicial, i siguen desenrotllades al llarg de la vida. Així doncs, el coneixement competencial integra un coneixement de base conceptual: conceptes, principis, teories, dades i fets (coneixement declaratiu-saber dir); un coneixement relatiu a les destreses, referides tant a l'acció física observable com a l'acció mental (coneixement procedimental-saber fer) i un tercer component que té una gran influència social i cultural, i que implica un conjunt d'actituds i valors (saber ser). D'altra banda, l'aprenentatge per competències afavorix els propis processos d'aprenentatge i la motivació per aprendre, a causa de la forta interrelació entre els seus components: el coneixement de base conceptual («coneixement») no s'aprén al marge del seu ús, del «saber fer»; tampoc s'adquirix un coneixement procedimental («destreses») en absència d'un coneixement de base conceptual que permeta donar sentit a l'acció que es Du a terme.

4.1. LES COMPETÈNCIES CLAU EN EL SISTEMA EDUCATIU ESPANYOL

Als efectes d'esta orde, les competències clau del currículum són les següents:

1) Comunicació lingüística.

2) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

3) Competència digital.

4) Aprendre a aprendre.

5) Competències socials i cíviques.

6) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

7) Consciència i expressions culturals.

4.2. DESCRIPCIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU DEL SISTEMA EDUCATIU ESPANYOL

1. Comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística és el resultat de l'acció comunicativa dins de pràctiques socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors i a través de textos en múltiples modalitats, formats i suports. Estes situacions i pràctiques poden implicar l'ús d'una o diverses llengües, en diversos àmbits i de manera individual o col·lectiva.

2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)

La competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia induïxen i enfortixen alguns aspectes essencials de la formació de les persones que resulten fonamentals per a la vida.

3. Competència digital (CD)

La competència digital és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a assolir els objectius relacionats amb el treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat. Esta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introduïxen les noves tecnologies en l'alfabetització, la lectura i l'escriptura, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries hui en dia per a ser competent en un entorn digital.

4. Aprendre a aprendre (CAA)

La competència d'aprendre a aprendre és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produïx al llarg de la vida i que té lloc en distints contextos formals, no formals i informals. Esta competència es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge.

5. Competències socials i cíviques (CSC)

Les competències socials i cíviques impliquen l'habilitat i capacitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa des de les diferents perspectives, en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups d'acord amb normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més d'incloure accions a un nivell més pròxim i mediat a l'individu com a part d'una implicació cívica i social.

6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (CSIEE)

La competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació a intervindre o resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses

o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst. Esta competència està present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els que es desemboliquen les persones, permetent-los l'exercici de les seues activitats i l'aprofitament de noves oportunitats. Constituïx igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics relacionats. L'adquisició d'esta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, contribuint així a la cultura de l'emprendimiento.

7. Consciència i expressions culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió cultural implica conéixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles. Esta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interés per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la pròpia comunitat com d'altres comunitats.

5. PROJECTE NEHORAH

La llengua de Jesús va ser l'arameu. Amb ella es va comunicar amb la seua família, amb els seus amics, amb tots. Hi havia una paraula especialment volguda per a Jesús: *Nehorah,* que vol dir «llum». Ella serà l'ànima del nostre projecte, perquè volem que els alumnes que cursen Religió catòlica aprenguen que:

Jesús és la LLUM

Que rebem en el nostre cor,

per a fer el camí amb ella,

I intentar, amb l'ajuda de Jesús,

Ser LLUM per als altres i amb els altres

Com ell ens va recomanar:

«vosaltres sou la llum de la terra».

Per a acabar amb el patiment dels altres i per a aconseguir la felicitat d'un mateix i dels altres, para entre tots i amb l'ajuda de Jesús fer un món nou.

5.1. FINALITAT DE L'ENSENYANÇA DE LA RELIGIÓ CATÒLICA

La Religió es proposa aconseguir les mateixes competències clau que les altres assignatures, afegint el sentit cristià per a una educació integral del xiquet, pretén contribuir a la qualitat de l'educació desenrotllant especialment la seua capacitat de sentit transcendent, facilitant-li una proposta de sentit per a la seua vida i il·luminant el fonament d'aquells valors comuns que fan possible una convivència lliure, pacífica i solidària.

5.2. TRETS I PRINCIPIS PEDAGÒGICS

TRETS

1. Les persones hem d'estar aprenent contínuament per tant es pretendrà ensenyar a aprendre, en la classe, en el col·legi, en la vida.
2. Cada alumne haurà de prendre consciència del seu protagonisme educatiu; serà el responsable del seu aprenentatge.
3. I ser conscients de la importància d'un aprenentatge cooperatiu en equip amb els companys i amb els seus professors.
4. Es buscarà que l'aprenentatge estiga enfocat la capacitat de desembolicar-se en el dia a dia.
5. Este model educatiu per competències també té en compte l'atenció a la diversitat.
6. I concedix especial importància a la competència digital.
7. Cultiva l'educació emocional dels alumnes.
8. Les activitats del projecte estan encaminades a abordar el treball de continguts des de totes les intel·ligències: lingüística, naturalista, matemàtica, espacial, corporal-cinestésica, intrapersonal, interpersonal i musical.

PRINCIPIS

A. L'àrea de Religió catòlica en el desenrotllament del seu currículum transmetrà informació i coneixements i sobretot provocarà el desenrotllament de les competències clau en el sentit que proposa el currículum de la CEE.

B. El desenrotllament del currículum s'estructura en quatre grans blocs que pretenen arreplegar el saber antropològic cristià acumulat al llarg dels segles: el sentit religiós de l'home, l'estudi de la revelació, Jesucrist i el seu missatge i l'Església. Estos quatre blocs els distribuïm en el projecte en nou unitats.

C. Els alumnes de Religió catòlica aprendran els continguts desenrotllats en els quatre blocs per a aconseguir les competències clau i el sentit transcendent.

D. La identificació dels coneixements previs dels alumnes és important perquè ells es convertisquen en agents actius del seu propi aprenentatge.

E. Per això, procurarem implicar els alumnes en el seu aprenentatge proposant-los activitats amb sentit per a ells.

F. La classe de Religió catòlica tractarà d'ensenyar als alumnes a ser persones autònomes, crítiques, amb iniciativa personal i solidàries, proporcionant-los ferramentes per a això.

G. També potenciarà el treball en equip en un clima de confiança i respecte.

H. Sabent que la participació de les famílies és clau en l'educació dels fills farem el que es puga per proposar pautes de diàleg i col·laboració.

(Cf C. Esteban–G. Prieto–R. Prieto, *Competències bàsiques i àrea de Religió catòlica,* SM i PPC, Madrid 2006).

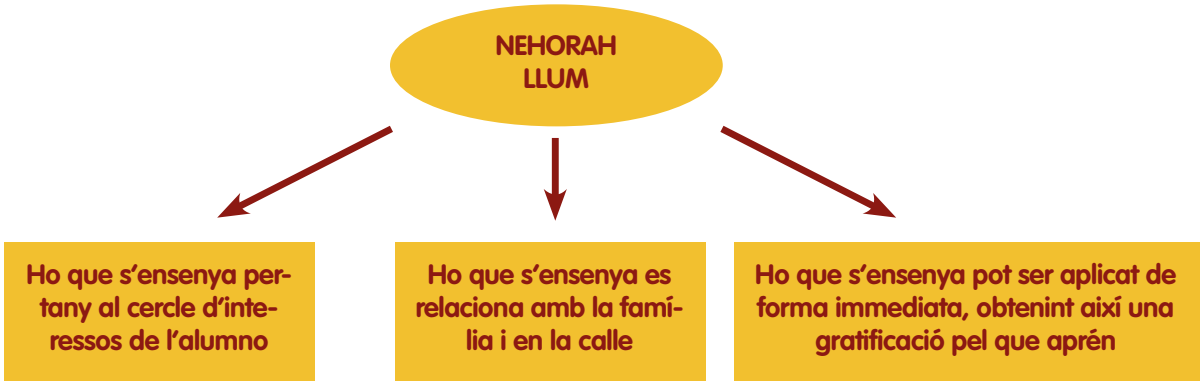

EL PROJECTE NEHORAH NO IGNORA QUE L'APRENENTATGE DE LA RELIGIÓ CATÒLICA ÉS MÉS CONSISTENT, EVOCABLE I APLICABLE SI…

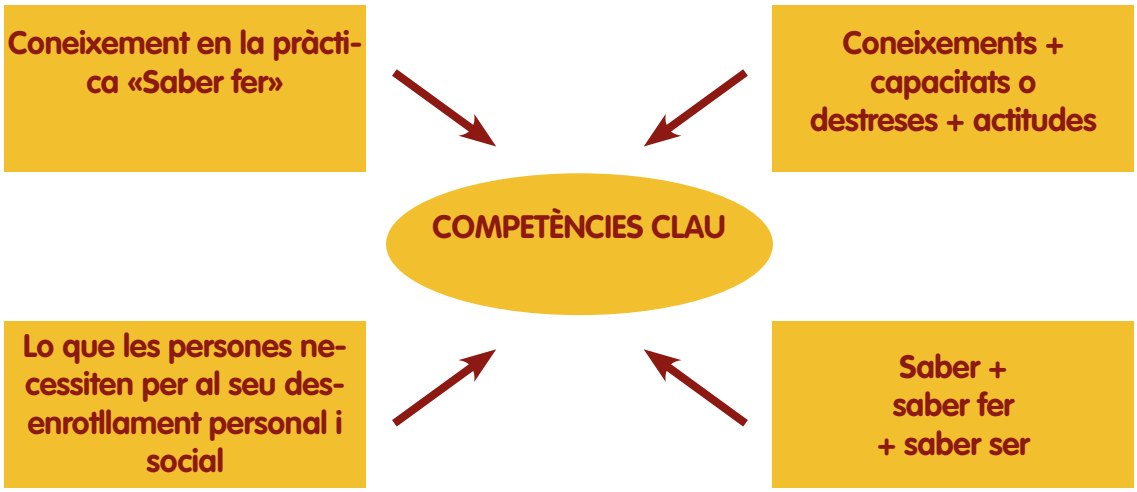

5.3. CONTRIBUCIÓ DEL PROJECTE NEHORAH AL DESENROTLLAMENT DE LES COMPETÈNCIES CLAU

La novetat més destacable del sistema educatiu de la LOMCE se centra en els estàndards d'aprenentatge avaluables que s'han incorporat com a nou component del currículum escolar.

Les competències tractaran d'identificar i expressar els aprenentatges necessaris d'Educació Primària.

Esta nova corrent educativa tractarà d'actualitzar els plantejaments pedagògics, la funció social de l'educació i l'aplicació dels aprenentatges en la vida real.

El consell Europeu diu: «les competències són la suma de coneixements, destreses i característiques individuals que permeten a una persona realitzar accions. Les competències clau representen un paquet multifuncional i transferible de coneixements, destreses i actituds que tots els individus necessiten per a la seua realització i desenrotllament personal i inclusió social. Tenen com a essència el desenrotllament integral de la personalitat dels alumnes. No es tracta només d'adquirir coneixements, sinó de ser capaç d'anar aplicant-los quan siga necessari en la vida de cada dia.

La competència s'inscriu de ple en un aprenentatge per a la vida. És a dir: aprendre a ser, aprendre a conéixer, aprendre a fer i aprendre a viure.

L'ensenyança de la religió catòlica en l'escola s'até a la finalitat pròpia d'esta, que és la formació plena de l'alumne per mitjà dels sistemes propis d'aprenentatge que es concreten en el currículum i el seu desenrotllament. Contribuïx a la qualitat de l'educació des de la proposta i desenrotllament d'uns coneixements, valors i actituds que conformen el seu propi currículum. Ho fa desenrotllant especialment la capacitat de sentit transcendent de l'alumne, facilitant-li una proposta del sentit últim per a la seua vida i il·luminant el fonament d'aquells valors comuns i propis d'esta ensenyança que fan possible una convivència lliure, pacífica i solidària.

Les propostes de l'ensenyança religiosa catòlica constituïxen en si mateixa una cosmovisió del món, de la vida i del ser que fan possible la formació integral. Tot això es realitza per mitjà de la presentació sistemàtica, orgànica i científica del missatge, vida i persona de Jesucrist, present en la seua Església, avalada per la tradició i el magisteri de l'Església, transmesa a través de l'acció educativa del professor amb la seua preparació cientificotècnica i el seu testimoni cristià.

Al seu torn, les aportacions d'esta ensenyança fan possible, com a oferta lliure, una manera de ser i de viure en el món, de manera que els principis, valors i actituds que generen els elements bàsics del cristianisme ajuden a l'alumne a situar-se lúcidament davant de la tradició cultural i, per tant, a inserir-se críticament en la societat.

Competències En NEHORAH	**Competència lingüística**	Actitud de curiositat, interés i creativitat cap a l'aprenentatge i el reconeixement de les destreses inherents a esta competència com: lectura, conversació, escriptura, producció i recepció de missatges en diferents

		contextos, coneixement del món religiós, escolta de la Paraula de Déu, simbologia, llenguatge bíblic, valoració crítica de la cultura a la llum de l'Evangeli i la dimensió intercultural. Permet superar les dificultats i resoldre els problemes que sorgixen en l'acte comunicatiu, destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la parla, l'escolta i la conversació, com a destreses vinculades amb el tractament de la informació, la lectura multimodal i la producció de textos electrònics en diferents formats. El component personal que intervé en la interacció comunicativa en tres dimensions: l'actitud, la motivació i els trets de personalitat.
	Competència matemàtica i bàsica en ciència i tecnologia	Aplicar el raonament per a descriure, interpretar i predir fenòmens en el seu context social, temporal i religiós. Generar actituds i valors basats en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat. Acostament al món humà i a la interacció responsable amb ell des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural i humà, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles. Generar actituds i valors que promoguen criteris ètics associats al sentit de la responsabilitat i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física, mental i religiosa saludable.
	Competència digital	Accés a les fonts i el processament de la informació; saber els drets i les llibertats que assistixen a les persones en el món digital. Desenrotllar una actitud activa, crítica i realista cap als continguts en els mitjans tecnològics, valorar fortaleses i debilitats i respectant principis ètics en el seu ús.
Competències En NEHORAH	**Competència digital**	Participació en el treball col·laboratiu, així com la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies. Saber com els continguts digitals poden realitzar-se en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges). La resolució de saber on buscar.
	Aprendre a aprendre	Motiva habilitats per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge. Ajuda a motivar l'aprenentatge, que l'educand s'assenta protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i que arribe a les metes proposades. Conéixer i controlar els propis processos d'aprenentatge per a ajustar-los als temps i les demandes de les tasques i

		activitats que conduïxen a l'aprenentatge. Ajuda a la reflexió que afavorisca un coneixement dels processos mentals del seu aprenentatge, així com al desenrotllament de la destresa de regular i controlar el propi aprenentatge que es Du a terme.
	Competències socials i cíviques	Desenrotllament de destreses per a comunicar-se d'una manera constructiva: mostrar tolerància, expressar i comprendre punts de vista diferents i sentir empatia. Així mateix, genera actituds i valors per a la col·laboració, la integritat i honestedat. Coneixement crític de la democràcia, justícia, igualtat, ciutadania, drets humans i religiosos. Comprendre i entendre les experiències col·lectives i el funcionament del passat i present de les societats, la realitat del món en què es viu, els seus conflictes, èxits i problemes, per a comprometre's personal i col·lectivament en la seua millora, participant així de manera activa, eficaç i constructiva en la vida. Ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.
	Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	Ajuda a intervindre o resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst. Promou la capacitat d'anàlisi; les capacitats de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació, capacitat de lideratge i delegació; el pensament crític i sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança, avaluació i autoavaluació.
	Consciència i expressions culturals	Ajuda a conéixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, a utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i a considerar-les com a part de la riquesa i el patrimoni dels pobles. Promou actituds i valors personals d'interés, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni cultural. La promoció de la participació en la vida i l'activitat cultural en el mig que es viu, al llarg de tota la vida.

1. Competència en comunicació lingüística

L'ensenyança religiosa catòlica aporta elements bàsics quant a l'èxit de la competència en comunicació lingüística perquè se servix del llenguatge acadèmic, les imatges i els símbols, i altres recursos per a la comprensió de la religiositat pròpia de cada etapa evolutiva. Es desenrotlla així la competència en comunicació lingüística, que se servix del llenguatge que conforma la cultura i tradició que es transmet d'una a una altra generació.

Elements bàsics:

- L'escolta de la Paraula de Déu.
- El comentari del text bíblic.
- Els gèneres literaris bíblics.
- El llenguatge bíblic, el doctrinal, el litúrgic i el moral.
- El vocabulari.

2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

Aplicar el raonament per a descriure, interpretar i predir fenòmens en el seu context social, temporal i religiós.

Actituds i valors basades en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat.

Acostament al món humà i a la interacció responsable amb ell des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural i humà, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles.

Presentació d'actituds i valors que promoguen criteris ètics associats al sentit de la responsabilitat i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física, mental i religiosa saludable.

3. Competència digital

Permet l'accés a les fonts i al processament de la informació, assenyalant els drets i les llibertats que assistixen a les persones en el món digital.

Desenrotlla una actitud activa, crítica i realista cap als continguts en els mitjans tecnològics, valora fortaleses i debilitats, respectant principis ètics en el seu ús.

Participació en el treball col·laboratiu, així com la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Ajuda a saber com els continguts digitals poden realitzar-se en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges).

Utilització educativa dels recursos tecnològics, procurant la seua integració en la vida del subjecte i el seu ús ètic.

La resolució de saber on buscar.

4. Competència per a aprendre a aprendre

La Religió catòlica contribuïx igualment al desenrotllament de la competència d'aprendre a aprendre, fomentant les capacitats a través de l'educació, l'impuls del treball en equip o la síntesi de la informació i opinió.

Elements bàsics:

- La busca de la veritat, la bellesa i el bé.
- L'impuls del treball en equip i/o cooperatiu.
- El gust per aprendre més.
- L'esforç personal.
- El seguiment i la imitació de Jesucrist.

5. Competències socials i cíviques

En la competència social i cívica s'integren elements essencials per a la humanització: personals, interpersonals i interculturals i s'arrepleguen totes les formes de comportament que preparen les persones per a participar d'una manera eficaç i constructiva en la vida social i professional. L'ensenyança religiosa catòlica exposa, fonamenta i jerarquitza els valors i les virtuts que contribuïxen a educar la dimensió moral i social de la personalitat de l'alumne, amb vista a fer possible la maduració en la coresponsabilitat, l'exercici de la solidaritat, de la cooperació, la llibertat, la justícia i de la caritat. Tot això com a expressió coherent del coneixement de Déu revelat en Jesucrist.

Elements bàsics:

- L'exercici de la ciutadania.
- La millora de la societat.
- La formulació de juís ètics.
- L'aplicació de normes de conducta.
- La reflexió ètica.
- La resolució de conflictes per mitjà del diàleg.

6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

És finalitat fonamental del quefer de l'escola que els alumnes descobrisquen la seua identitat personal, però açò no serà possible sense una obertura al significat últim i global de la seua existència humana. L'alumne no podrà desenrotllar la seua autonomia i iniciativa personal si no comença ja a ensinistrar-se en el coneixement de si mateix, en el seu ser més profund, en les seues potencialitats, en la seua dignitat i en el seu sentit. La formació religiosa catòlica aporta d'esta manera una cosmovisió que fa possible l'obertura cap al fonament i el sentit últim de la vida i, per tant, al sentit de la ciència, de la cultura i de la identitat mateixa de la persona humana.

Elements bàsics:

- El coneixement d'un mateix i l'equilibri de l'autoestima.
- Els valors evangèlics: responsabilitat, perseverança, creativitat, autocrítica, gratitud, solidaritat, respecte, pau, llibertat i justícia.
- La capacitat de triar amb criteri propi i de relació amb els altres i amb Déu.
- L'actitud positiva cap a la conversió.
- La superació de les dificultats.

- La dignitat personal i el sentit últim de la vida (la seua finalitat transcendent).
- La proposta de Jesucrist com a camí a la veritat i a la vida.
- La construcció d'un juí moral basat en els principis, valors i actituds que genera el mateix Evangeli.7. Consciència i expressions culturals

La contribució a la competència de consciència i expressions culturals es relaciona amb els seus aspectes de coneixement i valoració de tota l'expressió artística, plàstica, històrica, simbòlica, lingüística, de costums, ritus, festes, valors i formes de vida impregnats de cristianisme des del seu origen i el seu desenrotllament actual, com a manifestació del fet religiós. L'alumne no sols coneixerà, sinó que podrà comprendre i assumir els valors que comporta el coneixement del fet religiós en la seua expressió artística, cultural i estètica, teològica i vivencial.

Elements bàsics:

- L'anàlisi i comentari de les diverses manifestacions artístiques, culturals i religioses.
- El sentiment d'estima i valoració del fet cultural, artístic i religiós.
- L'actitud de respecte i conservació del patrimoni cultural i religiós.

5.4. PROCÉS D'ENSENYANÇA I APRENENTATGE

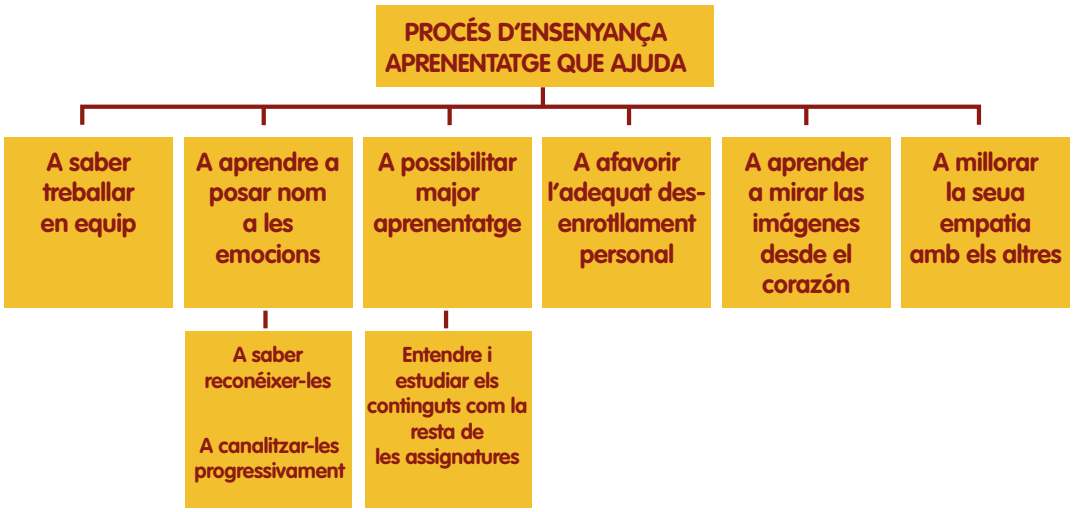

Des del nou projecte de Religió pretenem que els xiquets aprenguen a mirar la vida també des del punt de vista emocional. És la intel·ligència emocional la que els permetrà prendre consciència de les seues pròpies emocions, comprendre els sentiments dels altres i tolerar les frustracions. Este projecte els va a ajudar a saber treballar en equip i a millorar la seua empatia amb els altres, possibilitant-los un major aprenentatge i un adequat desenrotllament personal. Aprendran a posar nom a les emocions, a saber reconéixer-les i a anar canalitzant-les progressivament. Així mateix els va a ajudar a saber posar-se en el lloc dels altres eixint del seu propi egocentrisme per a buscar el bé amb els altres. Aprendran a mirar les imatges des del cor i des de la seua pròpia experiència de vida. Així com a entendre i estudiar els continguts del currículum exactament igual que la resta de les assignatures.

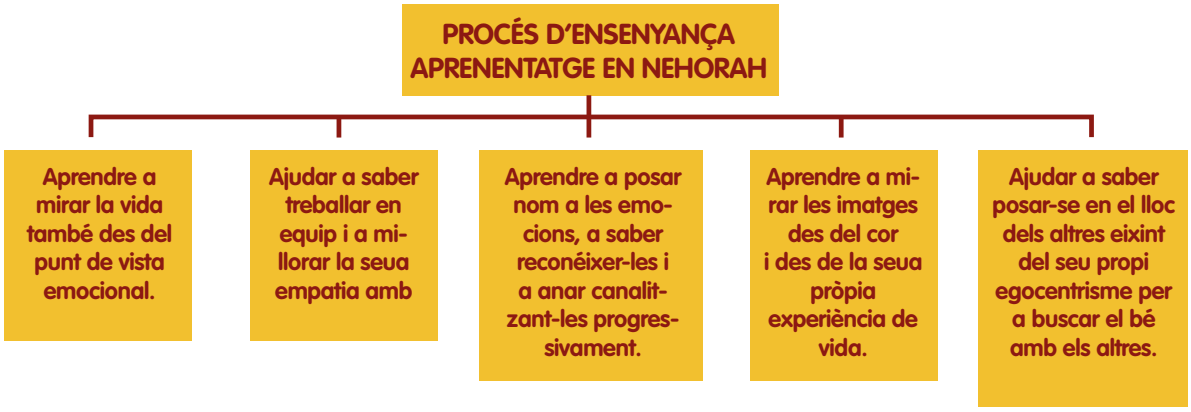

En la primera doble pàgina de cada unitat, «MIREM LA VIDA» començarem identificant l'experiència humana que ens servirà com a punt de partida u connexió amb els continguts bíblics i les ensenyances de l'Església; seguirem amb «Veig, pense, em pregunte». Esta rutina fomenta que els estudiants realitzen observacions cuidadoses i interpretacions meditades.

La següent activitat «Sentiments i emocions» està relacionada amb la identificació d'emocions i sentiments i amb la busca del bé amb els altres.

En l'últim apartat de la pàgina «Ho saps?» treballarem l'activació dels seus coneixements previs. Els farem preguntes relacionades amb els continguts que se'n van a treballar en el tema i intentarem esbrinar quins coneixements tenen els alumnes sobre el tema abans de treballar-ho.

En estes dos pàgines els alumnes treballen la competència lingüística i aprendre a aprendre.

En la segona doble pàgina «APRENEM DE LA BÍBLIA» treballarem la lectura del text bíblic centrant-la en tres passos:

1r Pas: «Abans de la lectura». Intentarem centrar l'atenció dels alumnes i a preparar-los perquè siguen capaç de llegir el text i comprendre allò que llegiran perquè sàpien extraure i recordar les idees principals. Els farem generar-se

preguntes, tindre una visualització prèvia, saber posar-se en el lloc de Jesús o en el lloc dels altres.

Per exemple: Imagina que passaria si no existira el cel… Imagina que eres Jesús i parlaràs davant d'un grup de gent, pensa en aquelles coses que els diries…

2n Pas: «Durant la lectura». En este pas treballarem la lectura del text bíblic. Esta lectura la podem realitzar de diferents formes però l'objectiu fonamental és fer que l'alumne comprenga i aprenga el missatge de Jesús que ens parla a través del text bíblic. Les diferents formes de realitzar la lectura podrien ser:

– Lectura per part del professor.
– Lectura individual en silenci.
– Lectura individual en veu alta.
– Lectura dramatitzada.
– Lectura cooperativa.

3r Pas: «Després de la lectura». En este pas comprovarem a través de diferents activitats si els alumnes han comprés el missatge i les idees principals del text bíblic que han llegit. A través de l'activitat «Em quede amb» els alumnes podran demostrar el que han comprés del text. Han de ser capaços de resumir en una frase senzilla la idea principal del text o el missatge que ens vol transmetre Jesús.

Cultivem perquè la competència lingüística realitzant el comentari de text amb la mateixa tècnica que utilitza l'assignatura de literatura; també la competència de sentit transcendent explicant-los que el text bíblic té dos autors: l'humà que ho va escriure i Déu que el va inspirar.

Suggerim al professor que amplie els coneixements dels alumnes en interioritat; per a la qual cosa li oferim un fotocopiable en la guia.

En la tercera doble pàgina, «QUÈ ENS ENSENYA L'ESGLÉSIA», es proposa als alumnes el que l'Església ensenya desenrotllant el missatge cristià de les narracions bíbliques per mitjà de textos expositius, làmines d'art i activitats de comprensió.

En ella treballem la competència epistemològica, pròpia de l'assignatura de Religió, perquè la proposta que estudien consta de senzills textos teològics i manifestacions artístiques i culturals dels continguts.

També oferim dos fotocopiables, un de reforç, de repàs dels estàndards d'aprenentatge i un altre d'ampliació.

En la quarta doble pàgina, «APRENEM MÉS» pretenem que els alumnes aprenguen a viure seguint les ensenyances de Jesús i integren el missatge estudiat en el text bíblic i en la pàgina de l'Església en la seua vida diària. Així mateix volem que siguen capaços de saber viure i treballar amb els altres. En esta pàgina inclourem activitats de treball cooperatiu que els possibilitaran poder treballar en equip i aprendre amb els altres, lectura d'imatges d'obres artístiques, vides de sants, relats vocacionals i valors de Jesús. Recomanem tècniques de relaxació i interiorització, pàgines web... i també un fotocopiable d'una poesia que expressa el contingut de la unitat per a suscitar en els alumnes la sorpresa, l'admiració…

En la quinta doble pàgina, «QUANT HE APRÉS!», conté un mapa mental o un esquema, el resum dels continguts més importants treballats, una cançó o una poesia, unes preguntes per a aprendre i una autoavaluació perquè reflexionen sobre el seu aprenentatge, comportament, atenció, participació.

En ella treballem entre altres la competència per a aprendre a aprendre, la competència ètica, i oferim un fotocopiable per a avaluar; així com tècniques per a la memorització dels continguts conceptuals.

5.5. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Vistes les carències existents en alguns alumnes dins de competències bàsiques, sobretot en la comprensió i raonament, s'ha fet una especial incidència a dissenyar i dur a terme activitats senzilles, històries de la vida molt pròximes al seu entorn, resolució de passatemps, cançons, plantejament d'opinions... que els permeten desenrotllar les seues capacitats.

Hem prestat particular atenció, en la mesura que es puga, a la diversitat dels alumnes, proporcionant activitats de reforç i ampliació especialment proposats en la guia per a cada grup diferencial i en cada unitat, per a quan el professor ho necessite.

Les activitats de reforç i ampliació acompanyen l'alumne en el desenrotllament de la seua capacitat per a aconseguir la seua maduresa i equilibri afectiu-social per mitjà de la participació.

L'atenció a la individualitat de l'alumnat s'ha de traduir donant resposta a les exigències concretes derivades del desenrotllament personal, de l'ambient familiar de procedència, de la potencialitat d'aprenentatge, de l'experiència anterior d'escolarització, del coneixement de l'idioma i dels coneixements previs de cada un dels àmbits d'aprenentatge.

El projecte Nehorah basa un dels seus fonaments a atendre les diferències individuals. Amb això es pretén situar tots els alumnes en condicions d'aprofitar al màxim les oportunitats de l'escolarització. Hem tingut en compte el distint ritme d'aprenentatge dels uns i els altres, la necessitat consolidar el domini de les tècniques instrumentals i la prevenció d'errors conceptuals.

Per a facilitar que l'acció docent puga adaptar-se als avanços individuals, en l'àrea de Religió catòlica, el nostre Projecte oferix:

Des d'una perspectiva general de la matèria:

- Una programació detallada que permet assignar objectius i continguts a l'alumne que manifeste dificultats en algun dels aprenentatges.
- Suggeriments metodològics aplicadors al procés d'ensenyança.
- Un cànon d'estàndards d'aprenentatge utilitzable pel professor en funció dels objectius bàsics assignats a un alumne com a conseqüència de l'adaptació curricular. Este cànon facilita:

1. Adaptar els objectius generals als alumnes amb necessitats educatives

especials.

2. Modificar els continguts i seleccionar aquells que es consideren de caràcter bàsic.
3. Flexibilitzar els criteris d'avaluació ajustant-los a les modificacions anteriors.
4. Individualitzar la metodologia.

Des d'una perspectiva centrada en les unitats didàctiques:

- En cada una de les unitats, el professor trobarà els continguts, els criteris d'avaluació, els estàndards d'aprenentatge avaluables, les estratègies metodològiques i la proposta d'activitats que faciliten el procés d'adaptació als alumnes amb necessitats educatives especials.
- Activitats de reforç i ampliació que permeten respectar el ritme d'aprenentatge de cada alumne.
- Els recursos que el projecte posa a disposició de l'alumne i del professor per a fer front a esta atenció individual són els següents:
- El llibre de l'alumne amb una seqüència didàctica graduada.
- La proposta didàctica: a més de les programacions de les unitats en els termes ja citats, conté estratègies metodològiques i propostes d'activitats per a les adaptacions curriculars.
- Un CD amb cançons que sintetitzen els continguts de cada unitat.

- Finalment, el Projecte Nehorah no ignora que l'aprenentatge de la Religió catòlica és més consistent, evocable i aplicable quan:
- El que s'ensenya pertany al cercle d'interessos de l'alumnat d'estes edats.
- El que s'ensenya es relaciona amb el que ocorre en la família i en el carrer.
- El que s'ensenya pot ser aplicat de forma immediata, obtenint així una gratificació pel que aprén.

- D'altra banda, les dificultats de l'aprenentatge són superables quan:
- L'adaptació a l'alumne és correcta.
- El professor viu i comunica il·lusió en el seu treball i en la seua relació amb l'alumnat.
- Es transmet confiança a l'alumne en la seua capacitat per a aprendre.

5.6. ORIENTACIONS PER A FACILITAR EL DESENROTLLAMENT D'ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES QUE PERMETEN TREBALLAR PER COMPETÈNCIES EN L'AULA

a) Ha d'ajustar-se al nivell competencial inicial dels alumnes.

b) És necessari seqüenciar l'ensenyança de tal manera que es partisca d'aprenentatges més simples per a avançar gradualment cap a altres més complexos.

c) Un dels elements clau en l'ensenyança per competències és despertar i mantindre la motivació. El que més motiva els alumnes, diu la mestra Merit Karise (Estoniana), és la personalitat del professor, la seua passió, la seua purna, el seu esperit d'equip…: «El bon mestre ajuda als seus alumnes a obrir-se al món, esperona la seua curiositat, els fa sentir que ells importen i que la seua contribució és important per al món». La motivació implica un nou plantejament del paper de l'alumne, actiu i autònom, conscient de ser responsable del seu aprenentatge.

d) Per a potenciar la motivació per l'aprenentatge de competències es requerixen metodologies actives, que es recolzen en estructures d'aprenentatge cooperatiu, com el treball per projectes.

Pretenem ensenyar als alumnes a pensar. Es tracta del canvi de paradigma educatiu, l'alumne es convertix en el propi agent del seu aprenentatge i és a través de les seues reflexions com va adquirint els seus coneixements. Així mateix els alumnes aprenen a transferir els seus aprenentatges a situacions reals de la seua vida quotidiana. Anem treballar amb rutines i destreses del pensament que els serviran de guia en el procés de pensar.

Una rutina o destresa de pensament és un model o patró senzill de raonament que ajuda als alumnes a aprendre a pensar. Consistix en pocs passos, fàcils d'ensenyar, aprendre, recordar i transferir. Poden treballar-se de forma individual o en grup i en diversitat de contextos.

– «VEIG, PENSE, EM PREGUNTE»

Esta rutina fomenta que els estudiants realitzen observacions cuidadoses i interpretacions meditades. Els ajuda a estimular la curiositat i a establir l'escenari d'investigació. La utilitzarem per a ajudar-los a pensar amb més profunditat sobre la imatge de la primera pàgina. Per mitjà del «Què veig» els proposarem que escriguen o diguen dos o tres coses que ells veuen en la imatge. En el «Pense» els farem pensar sobre algun aspecte fonamental de la imatge. I en «Em pregunte» intentarem que es generen preguntes al mirar la imatge.

Encara que donem algunes qüestions en el «Veig, pense, em pregunte» de cada unitat, proposem al professor que anime als seus alumnes a verbalitzar el que veuen i el que pensen sobre el tema que s'estiga treballant així com a plantejar-se preguntes.

– MAPA MENTAL

Un mapa mental és un mètode per a organitzar idees utilitzant al màxim les capacitats mentals. És un diagrama que s'utilitza per a ordenar la informació a partir d'una idea central de què irradien una sèrie de línies corbes o branques amb idees associades. S'utilitzen com a recurs per a l'organització, comprensió, aprenentatge i transmissió d'informació. Tenen en compte aspectes com el pensament creatiu, la percepció visual, la memòria i la mnemotècnia. Un mapa mental pot servir per a generar i organitzar idees i és molt eficaç per a extraure i memoritzar la informació.

e) Resulta recomanable l'ús del portfolio, que és una ferramenta motivadora que potència l'autonomia de l'alumne i desenrotlla el seu pensament crític i reflexiu.

f) És necessària una adequada coordinació entre els docents sobre estratègies metodològiques i didàctiques.

5.6.1. Aprenentatge cooperatiu

L'aprenentatge cooperatiu és un mètode d'aprenentatge basat en el treball en equip dels alumnes.

En una situació d'aprenentatge cooperatiu el grup d'alumnes ha de treballar conjuntament perquè s'aconseguiran els objectius si, i només si, cada membre de l'equip aconseguix els seus. L'equip necessita el coneixement i el treball de tots els membres. En esta situació d'aprenentatge es busquen els beneficis per al conjunt del grup, que ho són, també, per a un mateix. La recompensa rebuda per l'alumne, en l'aprenentatge cooperatiu, és equivalent als resultats obtinguts pel grup.

Elements bàsics de l'aprenentatge cooperatiu (Johnson-Jonson):

1. La interdependència positiva: pot definir-se com el sentiment de necessitat cap al treball dels altres. Els membres del grup perceben que estan vinculats entre si per a realitzar una tasca i que no poden tindre èxit a menys que cada un d'ells ho aconseguisca. Si tots aconseguixen els seus objectius, s'aconseguirà l'objectiu final de la tasca.

2. La interacció «cara a cara» o simultània: en l'aprenentatge cooperatiu, els estudiants han de treballar junts, «aprendre amb altres», afavorint, d'esta manera, que compartisquen coneixements, recursos, ajuda o suport. Discutir sobre els distints punts de vista, sobre la manera d'enfocar determinada activitat, explicar als altres el que cada un va aprenent, etc. són accions que s'han de dur a terme amb tots els membres del grup per a poder aconseguir els objectius previstos.

3. La responsabilitat individual: cada membre, individualment, ha d'assumir la responsabilitat d'aconseguir les metes que se li han assignat. Per tant, realment, cada persona és, i ha de sentir-se, responsable del resultat final del grup. Sentir que quelcom depén d'un mateix i que els altres confien en la pròpia capacitat de treball (i viceversa) augmenta la motivació cap a la tasca i el rendiment individual i grupal.

4. Les habilitats socials: necessàries per al bon funcionament i harmonia del grup. La gestió que facen dels possibles conflictes que sorgisquen, l'ambient general que existix en el mateix… són temes que els alumnes han d'aprendre a manejar.

5. L'autoavaluació del grup: li'ls dóna l'oportunitat que siguen capaços d'avaluar el procés d'aprenentatge que ha seguit el seu grup. Esta avaluació guiada pel professor és molt important per a prendre decisions per a futurs treballs i perquè cada membre puga dur a terme una anàlisi de l'actuació que ha exercit en el grup.

Com formar els grups cooperatius?

Respecte a la grandària dels grups no hi ha un número concret d'integrants que puga considerar-se com l'adequat. La quantitat dependrà del que es vullga aconseguir, de l'edat dels alumnes, dels recursos i materials amb què comptem i del temps disponible. No obstant això, se sol considerar com un grandària adequada el que oscil·la entre tres i sis membres.

La finalitat de l'aprenentatge cooperatiu és que cada alumne aprenga sobre si mateix i sobre els altres. Centrar l'avaluació en comportaments cooperatius en compte de competitius ajudarà especialment als alumnes amb més dificultats.

Rols grupals en l'aprenentatge cooperatiu

Estos rols depenen de l'activitat i de la grandària del grup. El professor/a pot seleccionar els més apropiats i augmentar o disminuir el seu número i funcions segons la situació d'aprenentatge:

- Un portaveu, que s'encarregarà de resumir les principals conclusions o respostes generades pel grup i de transmetre-les a la resta de la classe.
- Un secretari, la funció del qual és escriure les decisions del grup.
- Un responsable del material, que aconseguix els materials que el grup necessita i es comunica amb els altres grups i amb el professor.
- Un moderador, que cuidarà que el grup estiga col·laborant de manera adequada i tots els seus membres puguen intervindre.

5.6.2. Estructures cooperatives: (Spencer Kagan)

- **Lectura cooperativa**

Objectiu: Realitzar lectures comprensives col·lectives desenrotllant el resum oral dels textos.

Descripció: Un alumne o una alumna d'un equip llig el primer paràgraf d'un text. La resta ha d'estar molt atents. A continuació, l'alumne o l'alumna següent (el segon, seguint la direcció de les agulles del rellotge) ha d'explicar el que s'ha llegit i fer un resum.

Els que vénen a continuació (el 3r i el 4t) diuen si el resum és correcte i, si és necessari, ho matisen o ho amplien. El 2n alumne o alumna llig el segon paràgraf, el 3r fa un resum, el 4t'i el 1r diuen si és correcte, i així successivament fins que han llegit tot el text.

Si hi ha alguna paraula que no entenguen, inclús després d'haver consultat el diccionari, el portaveu de l'equip ho comunica al mestre o a la mestra, que se'l preguntarà als altres equips (que estan llegint el mateix text). Si algú ho sap, ho explica i, a més, diu com ho ha esbrinat.

Tipus d'activitat: Procés d'aprenentatge.

Principis bàsics que treballa: Interacció mútua i participació equilibrada.

- **Caps numerats**

Objectiu: Aconseguir que tot el grup assumisca els mateixos objectius i que tots coneguen en igual mitja els aprenentatges concrets i senzills que es vullguen aprendre.

Descripció: Després de treballar sobre un tema concret, una pregunta, un problema, una operació, l'equip arriba a una resposta i ha de treballar perquè tots els membres del mateix tinguen la capacitat d'explicar correctament la resposta. Cada membre del grup està numerat i a l'atzar es trau un número (pot utilitzar-se un dau) i al que li toque ha d'explicar a tota la classe la resposta del seu grup. Si ho aconseguix adequadament la recompensa és per a tot l'equip.

Aplicacions: És ideal per a preguntes curtes en què hagen d'investigar les respostes, resolució de problemes, lectura comprensiva d'un text complex.

Principis bàsics que treballa: Interdependència positiva i responsabilitat individual.

- **1– 2 – 4**

Objectiu: Aconseguir crear una dinàmica d'equip que part de l'individual i acabe en el grup.

Descripció: Dins de l'equip-base, cada alumne/a pensa quina és la resposta correcta a una pregunta plantejada. Posteriorment, es posen de dos en dos, intercanvien les seues respostes i les comenten, arribant a conclusions comunes. Finalment tot l'equip ha de decidir qual és la resposta més adequada i completa per escrit la pregunta que s'ha plantejat.

Aplicacions: Revisió d'alguna qüestió que es vullga refermar en la classe. Aclarir entre tots abans de respondre.

Principis bàsics que treballa: Responsabilitat individual, participació equilibrada i interdependència positiva.

- **Parada de tres minuts**

Objectiu: Implicar tot l'alumnat en qüestions que els motiven, preguntar sobre el que s'està tractant i constatar que l'alumnat va integrant en alguna mesura el que explica.

Descripció: Quan el professor o professora dóna una explicació a tot el grup classe, de tant en tant fa una xicoteta parada de tres minuts perquè cada equip-base pense i reflexione sobre el que els ha explicat fins aquell moment i elabore tres preguntes sobre el tema en qüestió, que després hauran de plantejar. Una vegada transcorreguts estos tres minuts cada equip planteja una pregunta –De les tres que ha pensat–, una per equip en cada volta. Si una pregunta –O una altra molt pareguda– Ja ha sigut plantejada per un altre equip-base, se la boten.

Quan ja s'han plantejat totes les preguntes, el professor o la professora prosseguix l'explicació, fins que faça una nova parada de tres minuts.

Aplicacions: Motivació i implicació en les explicacions.

Principis bàsics que treballa: Interacció simultània, responsabilitat individual.

- **Mapa conceptual a quatre bandes**

Objectiu: Resumir entre tots en un mapa conceptual o esquema tot allò que s'ha aprés d'un determinat tema.

Descripció: a l'acabar un tema, com a síntesi final, cada equip pot elaborar un mapa conceptual o un esquema que resumisca tot el que s'ha treballat en classe respecte d'això.

El professor o la professora guiarà els estudiants a l'hora de decidir entre tots què apartats hauran d'incloure's en el mapa o esquema. Dins de cada equip-base es repartiran les distintes parts del mapa o esquema, de manera que cada estudiant haurà de portar pensat de sa casa (o farà en classe de forma individual o per parelles) la part que li ha tocat. Després posaran en comú la part que ha preparat cada u, i repassaran la coherència del mapa o de l'esquema que resulte; si és necessari, ho retocaran abans de donar-ho per bo i, finalment, faran una còpia per a cada u, perquè els servisca com a material d'estudi.

Aplicacions: Resum final d'un tema.

Principis bàsics que treballa: Interacció mútua, responsabilitat individual i interdependència positiva.

- **Llapis al centre**

Objectiu: Propiciar el debat per a la realització d'un exercici que permeta concretar una resposta escrita per part de tots propiciant l'atenció.

Descripció: El professor dóna a cada equip un full amb tantes preguntes o exercicis sobre el tema que treballen en la classe com a membres té l'equip de base (generalment quatre). Cada estudiant ha de fer-se càrrec d'una pregunta o exercici: ha de llegir-ho en veu alta, assegurar-se que tots els seus companys aporten informació i expressen la seua opinió i comprovar que tots saben i entenen la resposta.

Es determina l'orde dels exercicis. Quan un estudiant llig en veu alta «la seua» pregunta o exercici, entre tots parlen de com es fa i decidixen quina és la resposta correcta. Mentrestant, els llapis de tots es col·loquen en el centre de la taula per a indicar que en aquells moments només es pot parlar i escoltar i no es pot escriure. Quan tots tenen clar el que cal fer o respondre en aquell exercici, cada un agafa el seu llapis i escriuen o fan en el seu quadern l'exercici en qüestió. En este moment, no es pot parlar, només escriure.

A continuació, es tornen a posar els llapis en el centre de la taula, i es procedix de la mateixa manera amb una altra pregunta o qüestió, esta vegada dirigida per un altre alumne.

Aplicacions: Realització de qualsevol tipus de tasques d'anàlisi de qualsevol tema.

Principis bàsics que treballa: Interacció mútua, responsabilitat individual, participació equilibrada i interdependència positiva.

- **Pensant en parelles**

Objectiu: Foment de l'ajuda mútua en la resolució i resposta a qüestions o problemes.

Descripció: L'alumnat pensa en silenci sobre una pregunta plantejada pel professor, després cada un es gira cap al company que està al seu costat per a debatre-la. Al final, el professor selecciona algun alumnat per a debatre les idees amb la classe.

Aplicacions: Resolució de qüestions o problemes.

Tipus d'activitat: Procés d'aprenentatge i revisió.

Principis bàsics que treballa: Responsabilitat individual. Interdependència positiva i interacció mútua.

- **El foli giratori**

Objectiu: Realitzar una aportació per torns de forma escrita entre els membres d'un equip de treball.

Descripció: Consistix a passar un foli (DIN-3 o DIN-4) o qualsevol suport de paper (quadern, cartolina…) perquè ho òmpliga l'alumnat d'un equip de treball l'un darrere de l'altre. El responsable cuida que es respecten els torns.

Aplicacions: Definir el tipus de classe que volem tindre i triar les normes. Descobrir les expectatives i creences dels xiquets sobre el tema que introduirem. Descobrir les seues capacitats, activar esquemes (partim dels seus coneixements previs), crear històries encadenades, revisar i repassar (mapes conceptuals), realitzar sèries (números, dibuixos…), crear art (dibuixos d'equip), solucionar problemes en l'aula (anàlisi de les causes i busca de solucions). Les regles d'aplicació d'esta estructura es poden adaptar segons el tipus d'activitat que hàgem dissenyat.

Tipus d'activitat: Procés de participació.

Principis bàsics que treballa: Interdependència positiva i participació equilibrada.

5.7. L'AVALUACIÓ EN EL PROJECTE NEHORAH

Partim de l'avaluació inicial (oferint al professor un model d'avaluació inicial opcional) que junt amb l'avaluació processal i la final, en l'etapa d'educació primària, mostren el grau de domini de les competències claus. Per a això és necessari triar els instruments i procediments d'avaluació que ens permeten obtindre dades que oferisquen validesa i fiabilitat en la identificació dels aprenentatges adquirits. Han d'establir-se les relacions dels estàndards d'aprenentatge avaluables amb les competències a què contribuïxen, per a aconseguir l'avaluació dels nivells d'exercici competencials aconseguits per l'alumne.

Els instruments amb què dotarà el projecte Nehorah al professor per a avaluar l'alumne seran els següents:

EXEMPLE DE RÚBRICA

	4	3	2	1
1. Relata amb les seues paraules l'amor del Pare Déu per tots nosaltres	Sí, és capaç de comptar amb les seues paraules que Déu ens vol i ens ha regalat la creació	Sí que reconeix l'amor de Déu però li costa relatar-ho amb les seues paraules i el seu discurs no és molt clar	No és capaç de relatar-ho amb les seues paraules però reconeix l'amor de Déu per nosaltres	No reconeix l'amor de Déu de Pare per nosaltres i no és capaç de relatar-ho amb les seues paraules
2. Descriu la naturalesa com la festa de la creació de Déu	Sí, és capaç de descriure la naturalesa com la festa de la creació de Déu	Descriu però no amb molta claredat la naturalesa com la festa de la creació de Déu	No és capaç de descriure però sí que identifica la naturalesa com a creació de Déu	No identifica ni és capaç de descriure la naturalesa com la festa de la creació de Déu
3. Manifesta agraïment a Déu Pare per la naturalesa a través de dibuixos, oracions, gestos en classe…	Sí, manifesta agraïment a Déu i és capaç de fer dibuixos i oracions per a manifestar-ho	Sí, manifesta agraïment a Déu però només amb ajuda és capaç de fer oracions	No és capaç d'elaborar oracions però sí que manifesta agraïment a Déu per mitjà de dibuixos	No manifesta agraïment a Déu per la naturalesa i no és capaç d'elaborar oracions

EXEMPLE DE REFLEXIÓ PER A L'ELABORACIÓ DE TREBALLS INDIVIDUALS O GRUPALS

NOM	
DATA	
TÍTOL DEL MEU TREBALL	
PER QUÈ HE TRIAT ESTE TREBALL?	
ESTRATÈGIES I PASSOS DEL PROCÉS DE REALITZACIÓ	
QUÈ ÉS EL QUE MÉS M'HA COSTAT?	
ESTÀS SATISFET AMB EL RESULTAT?	
QUÈ HAS APRÉS?	
DE TORNAR-HO A FER, QUÈ CANVIARIES?	

FULL DE REGISTRE D'EXPOSICIONS ORALS EN CLASSE

ACTIVITAT	DESCRIPTOR	ALUMNE A	ALUMNE B	ALUMNE C	ALUMNE D	ALUMNE E
PLANIFICACIÓ	Prepara prèviament el seu discurs					
EXPOSICIÓ	Exposa amb claredat les seues idees					
CONTROL FONOLÒGIC	Parla amb la claredat i entonació adequada					
PRODUCCIÓ ORAL	Hi ha correlació entre les seues idees					
INTERACCIÓ	És capaç de					

	respondre a les preguntes que se li plantegen					

EXEMPLE DE DIANA D'AUTOAVAL

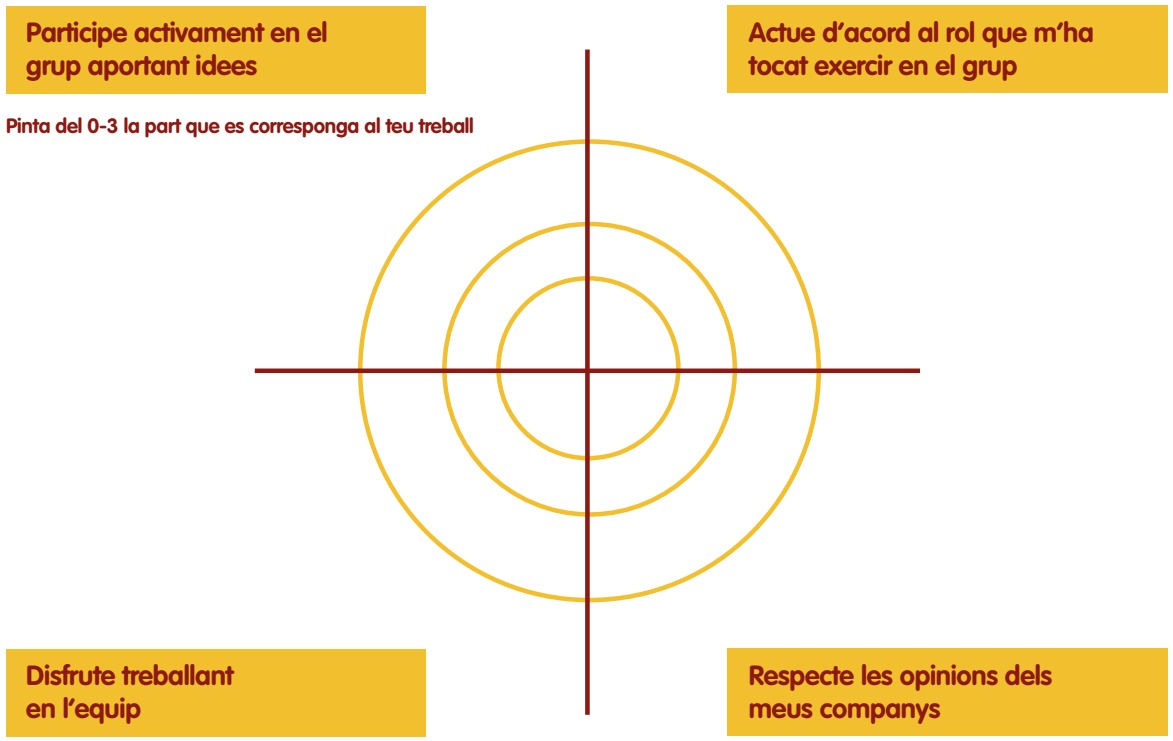

EXEMPLE D'AVALUACIÓ DELS ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE

Subratlla la situació de pecat que apareix en estos textos.

El rabí Nahum de Chernóbil vivia sent ofés constantment per un comerciant. Un dia els negocis d'este últim van començar a caminar molt malament; i va ser a demanar disculpes a Nahúm. «Jo ho vaig perdonar, però ell va seguir odiant-me des del fons del seu cor», va dir el rabí.

En una xicoteta aldea del Marroc, un imant contemplava l'únic pou de tota la regió. Un altre musulmà es va aproximar:

– Què hi ha allí dins?

– Ací està amagat Déu.

– Que Déu està amagat dins d'este pou? Això és pecat!

Pensa en situacions de pecat que t'hages trobat en la vida i identifica-les amb les dels textos anteriors.

No veure Déu, en qualsevol lloc, en qualsevol persona.....

Demanar perdó, sense sentir-ho:
.....

D'estes situacions, escriu al costat una P per a les que necessiten perdó o una F de felicitat, segons cregues convenient.

Uns xiquets s'estan barallant en el pati de recreació.

En una festa d'aniversari amb amics, tots heu acabat jugant per equips.

No he fet els deures de Religió.

Ma mare, m'ha dit que posara la taula; però en eixe moment estava enfadat i li he contestat: «No vull!».

Estic desitjant que arribe el 26 de maig, tots els companys de classe ens n'anem d'excursió.

5.8. DISTRIBUCIÓ DE CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE EN LES UNITATS DE 1t CURS

Unitats	Contingut	Bloc	Criteris de Avaluació	Estàndards d'aprenentatge
1. DÉU PARE ENS REGALA LA CREACIÓ	La creació com a regal de Déu L'home, obra mestra de la creació	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	1. Identificar i valorar la Creació com a acte d'amor de Déu a l'home	1.3. Coneix, respecta i cuida l'obra creada 1.4. Expressa amb paraules pròpies la sorpresa pel que Déu fa
			2. Reconéixer la relació intrínseca que existix entre Déu i l'home	2.1. Identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu
2. DÉU PARE ENS PARLA	La comunicació de l'home amb Déu	Bloc 1. El sentit religiós de l'home	3. Conéixer que la persona és un ser capaç de parlar amb Déu	3.1. Coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu 3.2. Memoritza i reproduïx fórmules senzilles de petició i agraïment
	Déu acompanya l'home en la història Déu parla als hòmens com a amics	Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història	1. Reconéixer i apreciar la relació paternofilial entre Déu i l'home	1.1. Coneix i valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic 1.2. Assenyala i representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home: atenció, protecció, acompanyament, col·laboració, etc.
3. LA FAMÍLIA DE JESÚS	Jesús, el Fill de Déu, es fa home, viu i creix en una família	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	3. Reconéixer i estimar que Jesús es fa home en el si d'una família	3.1. Identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens 3.2. Valora i respecta la família de Jesús a semblança de la seua
4. LA VIDA DE JESÚS	Esdeveniments i llocs geogràfics importants en la	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Relacionar llocs i esdeveniments en què Déu ha expressat el seu amor pels hòmens	1.1. Anomena i associa, llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús

	vida de Jesús		en la vida de Jesús	
5. JESÚS MOR I RESSUSCITA PER A SALVAR-NOS	Jesús va morir per a la nostra salvació	Bloc 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació	1. Conéixer i ordenar els principals moments de la passió i mort de Jesús	1.1. Anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús
6. L'ESGLÉSIA, FAMÍLIA DE JESÚS	L'Església, família de Jesús	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	1. Reconéixer que els cristians formem una família	1.1. Associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família
7. EL DIUMENGE, DIA DEL SENYOR	El diumenge, dia dedicat al Senyor	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	3. Subratllar els elements distintius del diumenge com a dia especial	3.1. Coneix i expressa el sentit del diumenge
8. EL TEMPLE, LLOC D'ORACIÓ	Espai sagrat en l'Església	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	2. Distingir els espais sagrats d'altres llocs	2.1. Expressa el respecte al temple com a lloc sagrat
9. LES FESTES RELIGIOSES	Temps sagrat en l'Església	Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església	4. Distingir els temps sagrats d'altres temps	4.1. Coneix els temps sagrats

5.9. RELACIÓ D'UNITATS DIDÀCTIQUES, BLOCS DE CONTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES I INDICADORS D'ÈXIT DE 4t D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

TAT 1. DÉU PARE ENS REGALA LA CREACIÓ		BLOC DE CONTINGUT 1. EL SENTIT RELIGIÓS DE L'HOME				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	INDICADORS D'ÈXIT				
		EX	NT	BÉ	SU	*IN*
1. Identificar i valorar la Creació com a acte d'amor de Déu a l'home	1.1. Coneix, respecta i cuida l'obra creada	Coneix, respecta i cuida l'obra creada	Amb una pauta senzilla coneix, cuida i respecta l'obra creada	Amb ajuda coneix, cuida i respecta l'obra creada	En algunes ocasions coneix però no cuida ni respecta l'obra creada	No coneix, ni cuida ni respecta l'obra creada
	1.2. Expressa amb paraules pròpies la sorpresa pel que Déu fa	Expressa amb paraules pròpies la sorpresa pel que Déu fa	Expressa amb paraules del text la sorpresa pel que Déu fa	Expressa amb paraules la sorpresa pel que Déu fa, seguint una pauta donada	Necessita ajuda per a expressar amb paraules la sorpresa pel que Déu fa	No expressa la sorpresa pel que Déu fa
UNITAT 2. DÉU PARE ENS PARLA		BLOCS DE CONTINGUT: 1. EL SENTIT RELIGIÓS DE L'HOME 2. LA REVELACIÓ: DÉU INTERVÉ EN LA HISTÒRIA				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	INDICADORS D'ÈXIT				
		EX	NT	BÉ	SU	*IN*
2. Reconéixer la relació intrínseca que existix entre Déu i l'home	2.1. Identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu	Identifica i enumera l'atenció que rep en la seua vida com al senyor de Déu	Identifica i enumera només algunes de les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu	Amb una pauta donada identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu	Amb ajuda identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu	No identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu
3. Conéixer que la persona és un ser capaç de parlar amb Déu	3.1. Coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu	Coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu	Coneix a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu	Amb una pauta donada identifica i enumera les cures que rep com al senyor	Amb ajuda coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar	No coneix ni aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar

				de Déu	amb Déu	amb Déu
	3.2. Memoritza i reproduïx fórmules senzilles de petició i agraïment	Memoritza i reproduïx fórmula senzilla, de petició i agraïment a Déu	Memoritza i amb una pauta reproduïx alguna fórmula senzilla de petició i agraïment a Déu	Memoritza i amb ajuda reproduïx alguna fórmules senzilles de petició i agraïment a Déu	Memoritza alguna però no reproduïx fórmules senzilles de petició i agraïment a Déu	No memoritza ni reproduïx fórmules senzilles de petició i agraïment a Déu
1. Reconéixer i apreciar la relació paternofilial entre Déu i l'home	1.1. Coneix i valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic	Coneix i valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic	Coneix i amb una pauta senzilla valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic	Amb pautes senzilles coneix i valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic	Amb ajuda coneix però no valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic	No coneix ni valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic
	1.2. Assenyala i representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home: atenció, protecció, acompanyament, col·laboració, etc.	Assenyala i representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home	Amb una pauta senzilla assenyala i representa les característica de l'amistat de Déu amb l'home	Amb ajuda assenyala i representa algunes de les característiques de l'amistat de Déu amb l'home	Amb ajuda assenyala algunes però no representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home	No assenyala ni representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home
3. LA FAMÍLIA DE JESÚS		**BLOC DE CONTINGUT 3. JESUCRIST, COMPLIMENT DE LA HISTÒRIA DE LA SALVACIÓ**				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	**ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES**	**INDICADORS D'ÈXIT**				
		EX	**NT**	**BÉ**	**SU**	***IN***
3. Reconéixer i estimar que Jesús es fa home en el si d'una família	3.1. Identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens	Identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens	Amb una pauta senzilla identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens	Amb ajuda identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens	Només alguna vegada identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens	No identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens
	3.2. Valora i respecta la família de Jesús a semblança de la seua	Valora i respecta la família de Jesús a semblança de la seua	Amb una pauta senzilla valora i respecta la família de Jesús a semblança de	Amb ajuda valora i respecta la família de Jesús a semblança de	Amb ajuda valora, però no respecta, la família de Jesús a semblança de	No valora ni respecta la família de Jesús a semblança de la seua

			la seua	la seua	la seua	
UNITAT 4. LA VIDA DE JESÚS		**BLOC DE CONTINGUT 3. JESUCRIST, COMPLIMENT DE LA HISTÒRIA DE LA SALVACIÓ**				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	**ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES**	**INDICADORS D'ÈXIT**				
		EX	**NT**	**BÉ**	**SU**	***IN***
2. Relacionar llocs i esdeveniments en què Déu ha expressat el seu amor pels hòmens en la vida de Jesús	2.1. Anomena i associa, llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús	Anomena i associa, llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús	Amb una pauta senzilla anomena i associa llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús	Amb ajuda anomena i associa llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús	Alguna vegada anomena, però no associa, llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús	No anomena ni associa, llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús
UNITAT 5. JESUS MOR I RESSUSCITA PER A SALVAR-NOS		**BLOC DE CONTINGUT 3. JESUCRIST, COMPLIMENT DE LA HISTÒRIA DE LA SALVACIÓ**				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	**ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES**	**INDICADORS D'ÈXIT**				
		EX	**NT**	**BÉ**	**SU**	***IN***
3. Conéixer i ordenar els principals moments de la passió i mort de Jesús	3.1. Anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús	Anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús	Amb una pauta senzilla anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús	Amb ajuda anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús	Només alguna vegada anomena, però no seqüència, representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús	No anomena ni seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús
UNITAT 6. L'ESGLÉSIA, LA FAMÍLIA DE JESÚS		**BLOC DE CONTINGUT 4. PERMANÈNCIA DE JESUCRIST EN LA HISTÒRIA: L'ESGLÉSIA**				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	**ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES**	**INDICADORS D'ÈXIT**				
		EX	**NT**	**BÉ**	**SU**	***IN***
1. Reconéixer que els cristians formem una família	1.1. Associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família	Associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família	Amb una pauta senzilla associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família	Amb ajuda associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família	Només alguna vegada associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família	No associa les característiques de la família de l'Església amb les de la seua família

UNITAT 7. EL DOMINGO, DIA DEL SENYOR		BLOC DE CONTINGUT 4. PERMANÈNCIA DE JESUCRIST EN LA HISTÒRIA: L'ESGLÉSIA				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	INDICADORS D'ÈXIT				
		EX	NT	BÉ	SU	*IN*
3. Subratllar els elements distintius del diumenge com a dia especial	3.1. Coneix i expressa el sentit del diumenge	Coneix i expressa el sentit del diumenge	Amb una pauta senzilla coneix i expressa el sentit del diumenge	Amb ajuda coneix i expressa el sentit del diumenge	Només algunes vegades coneix, però no expressa, el sentit del diumenge	No coneix ni expressa el sentit del diumenge

UNITAT 8. EL TEMPLE, LLOC D'ORACIÓ		BLOC DE CONTINGUT 4. PERMANÈNCIA DE JESUCRIST EN LA HISTÒRIA: L'ESGLÉSIA				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	INDICADORS D'ÈXIT				
		EX	NT	BÉ	SU	*IN*
2. Distingir els espais sagrats d'altres llocs	2.1. Expressa el respecte al temple com a lloc sagrat	Expressa el respecte al temple com a lloc sagrat	Amb una pauta senzilla expressa el respecte al temple com a lloc sagrat	Amb ajuda expressa el respecte al temple com a lloc sagrat	Només alguna vegada expressa el respecte al temple com a lloc sagrat	No expressa el respecte al temple com a lloc sagrat

UNITAT 9. LES FESTES RELIGIOSES		BLOC DE CONTINGUT 4. PERMANÈNCIA DE JESUCRIST EN LA HISTÒRIA: L'ESGLÉSIA				
CRITERIS D'AVALUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES	INDICADORS D'ÈXIT				
		EX	NT	BÉ	SU	*IN*
4. Distingir els temps sagrats d'altres temps	4.1. Coneix els temps sagrats	Coneix els temps sagrats	Amb una pauta senzilla coneix els temps sagrats	Amb ajuda coneix alguns dels temps sagrats	Només coneix alguns dels temps sagrats	No coneix els temps sagrats

5.10. ATENCIÓ I PARTICIPACIÓ EN CLASSE DE RELIGIÓ

	EXCELLENT (10)	EXCELLENT (9)	NOTABLE (7-8)	BÉ (6)	SUFICIENT (5)	INSUFICIENT (4-3)
ACTITUD	Participa de forma activa en totes les tasques que es proposen	Critica de manera constructiva el projecte o el treball d'altres. Sempre té una actitud positiva cap al treball	Rares vegades critica de manera constructiva el projecte o el treball d'altres. Sovint té una actitud positiva cap al treball	Ocasionalment critica negativament i en públic el projecte o el treball d'altres membres del grup. Té una actitud positiva cap al treball	Ben sovint critica negativament en públic el projecte o el treball d'altres membres del grup. Sovint té una actitud positiva cap al treball	Normalment no presta atenció al treball dels seus companys. Algunes vegades, poques, realitza els seus treballs
PARTICIPACIÓ	Sempre escolta, compartix i recolza l'esforç d'altres. Aporta idees que poden ampliar l'aprenentatge	Habitualment escolta, compartix i recolza l'esforç d'altres. Aporta idees que poden ampliar l'aprenentatge	A vegades escolta, compartix i recolza l'esforç d'altres. Poques vegades aporta idees que poden ampliar l'aprenentatge	A vegades escolta o compartix o recolza l'esforç d'altres. Mai aporta idees que puguen ampliar l'aprenentatge	Rarament escolta, compartix i recolza l'esforç d'altres. Mai aporta idees que puguen ampliar l'aprenentatge. Participa si se li pregunta	No escolta, no compartix i no recolza l'esforç d'altres. Mai aporta idees. Encara que se li pregunte no participa
POSTURA DEL COS I CONTACTE VISUAL	Té una molt bona postura, es veu relaxat i segur de si mateix. Establix contacte visual amb la persona que parla	Té bona postura, es veu relaxat i segur de si mateix. Establix contacte visual amb la persona que parla	Té bona postura, es veu relaxat. Establix contacte visual amb la persona que parla	Té postura adequada, a vegades se li veu relaxat. A vegades, establix contacte visual amb la persona que parla	La seua postura no és adequada. Alguna vegada, establix contacte visual amb la persona que parla	No manté la postura, es mou constantment. No manté contacte visual
PRESTA ATENCIÓ	Està tot el temps atent a l'explicació. Quan no entén quelcom demana que se l'aclarisquen	Normalment atén a l'explicació. Quan no entén quelcom demana que se l'aclarisquen	Atén a l'explicació. Si no entén quelcom no demana aclariment	Atén a l'explicació	Pareix mantindre l'atenció, però a vegades s'evadix i no s'assabenta del que s'està parlant en classe	Normalment no atén, està enredant amb quelcom o fent una altra activitat
TREBALL EN CLASSE	Aprofita molt bé el temps, tant en el treball en equip com en	Aprofita el temps tant en el treball en equip com en el treball	Aprofita el temps en el treball	Aprofita millor el temps en el treball individual que en el treball en	Aprofita poc el temps en classe	No ha aprofitat el temps en classe

el treball individual

individual

equip o viceversa

Programació de les Unitats I Solucionari

UNITAT 1: DÉU PARE ENS REGALA LA CREACIÓ

1. Punt de partida

Les experiències que tenen els alumnes sobre la naturalesa: rius, muntanyes, neu, mar, cel, sol, núvols, estreles, paisatges… i dels sers que l'habiten són el començament per a construir els coneixements programats per a la primera unitat. En una làmina motivadora i un text narratiu els proposem la identificació de sers de la Creació.

El missatge cristià implica que la creació del ser humà és una obra regal de Déu. Déu és creador de l'home i de la dona i Pare amorós i cuidador de tots (providència). Déu vol la felicitat del ser humà.

El missatge que transmet la Bíblia sobre les coses que ha creat Déu és que la creació del món és un regal de Déu i una tasca per a l'home, que ha de respectar-la, cuidar-la, millorar-la i admirar-la.

Per tant, les actituds que pretenem despertar en els alumnes són: la gratitud a Déu pel seu amor en el regal de la Creació, el reconeixement de la bondat de Déu en tot el que crea i l'admiració per la seua providència. També una sensibilització especial per la cultura ecològica.

2. Continguts de la unitat

- La Creació com a regal de Déu.
- L'home, obra mestra de la Creació.
- Déu és Pare creador.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Identificar i valorar la Creació com a acte d'amor de Déu a l'home	a, b, c, d, e, h, j, m
Reconéixer les conseqüències de l'aliança de Déu amb Israel	a, b, c, d, e, h, j, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Coneix, respecta i cuida l'obra creada	CMCT, CCEC

Expressa amb paraules pròpies la sorpresa pel que Déu fa	CCL, CAA
Identifica i enumera les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu	CCEC

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Estima per la naturalesa com a mitjà en què vivim per a cuidar-la i millorar-la.
- Acceptació de la importància de la Creació per a fer del món un lloc feliç.
- Sensibilitat davant de l'obra de Déu.
- Gratitud a Déu per la seua bondat.
- Agraïment a Déu per la Creació.
- Respecte a totes les persones creades sense distinció de sexe, raça, cultura, religió, discapacitat...

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:

Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:

- Respectar i cuidar de la naturalesa, dels seus animals, les seues plantes, paisatges… Quan vaja pel carrer o pel parc que cuide de tots aquells elements de la Creació que em vaja trobant.
- Respectar a totes les persones creades per Déu sense fer distinció de races, cultura, discapacitat, religió, sexe...
- Agrair a Déu tots els regals que m'ha fet.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 4 i 5

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre el gran regal de la Creació que expressa la imatge així com les actituds de respecte i atenció.
- Fomentar en els alumnes actituds d'admiració, respecte i atenció de la naturalesa.

Competències

- Competència lingüística. La cultivem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels companys, demanant la paraula, alçant la mà…
- Competències socials i cíviques. Les desenrotllem per mitjà de la capacitat d'observar i contemplar un paisatge de muntanya. Així com en la insistència en l'atenció i respecte de la mateixa.

- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.

Estratègies

- Per mitjà de la tècnica «Veig, pense, em pregunte», iniciem un diàleg sobre els elements de la Creació: identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir Déu com a creador…

Coneixements previs

- Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?». Recomanem que les preguntes les verbalitzen per a desenrotllar la seua capacitat d'expressió així com l'autoavaluació dels seus aprenentatges.

Pàgines 6 i 7

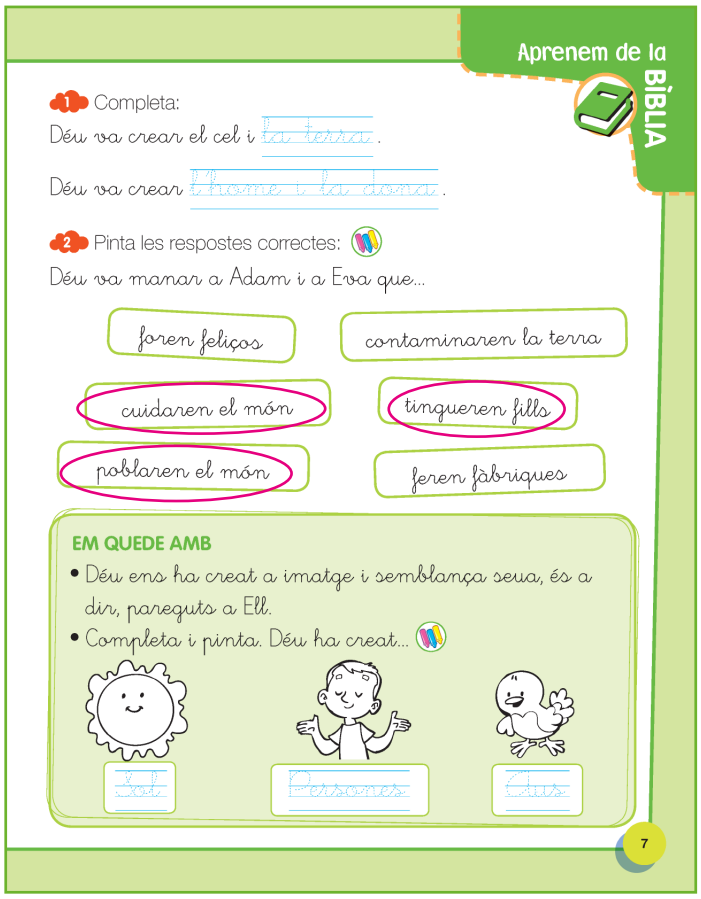
Aprenem de la BÍBLIA

1 Completa:

Déu va crear el cel i la terra.

Déu va crear l'home i la dona.

2 Pinta les respostes correctes:

Déu va manar a Adam i a Eva que...

foren feliços

contaminaren la terra

cuidaren el món

tingueren fills

poblaren el món

feren fàbriques

EM QUEDE AMB

- Déu ens ha creat a imatge i semblança seua, és a dir, pareguts a Ell.
- Completa i pinta. Déu ha creat...

Sol

Persones

Ocells

7

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic a Déu creador de les persones, el cel i la terra, els animals i les plantes.
- Desenrotllar la capacitat de compressió d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.

- Despertar admiració per la bellesa de la Creació, especialment per les persones.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home.
- Competències socials i cíviques. Insistint en les actituds d'atenció i respecte de la naturalesa que Déu ens va manar.

Suggeriments per a la lectura del text evangèlic

- Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: què creieu que passaria si no haguera sol?
- Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci. Al finalitzar, un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe. A més han d'apegar gomets d'estreles en el cel i un xiquet en l'apartat de la lectura corresponent.
- Al finalitzar la lectura: escriviu i dibuixeu en la pissarra els elements de la Creació que apareixen citats en el text.

Pàgines 8 i 9

Què busquem?

- Interpretar la Creació com a manifestació de l'amor i la bondat de Déu.
- Participar activament en l'atenció i respecte de la naturalesa respectant la voluntat de Déu.
- Descobrir les cures que rep en la seua vida com al senyor de Déu.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem la lectura i comprensió del text de la Gènesi.
- Competència social i cívica. La treballem per mitjà de la representació a través del dibuix de l'atenció de la naturalesa.
- Competència epistemològica. La cultivem realitzant la comprensió de senzills textos epistemològics amb les activitats corresponents.

Pàgines 10 i 11

Què busquem?

- Relacionar les obres d'art amb els textos bíblics.
- Reconéixer Adam com el primer home.
- Donar les gràcies a Déu a través d'una senzilla oració pel regal de la Creació.
- Despertar una actitud d'estima cap a la naturalesa com a mitjà en què vivim, per a cuidar-la i respectar-la.
- Despertar admiració per les persones que els volen i els cuiden com al senyor de Déu.

Competències

- Competència de consciència i expressions culturals. La treballem a través de l'observació de l'obra d'art.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ensenyant als xiquets a treballar cooperativament estem assentat les bases per a poder treballar en equip
- Competència social i cívica. La treballem presentant actituds positives, com l'atenció de la Creació i l'agraïment a Déu per mitjà de l'oració.

Lectura d'imatge

Observem l'obra d'art. Els demanem als xiquets que identifiquen els

personatges: Déu i Adam. Llegim Gen 2,7.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: amb l'ajuda del professor busqueu en Internet fotografies de diferents paisatges. Per grups trieu un sobre la Creació que vos agrade (platja, muntanya, riu, llac, persones, animals, plantes…). Després, busqueu imatges en revistes i cada grup elabora un mural amb elles. Poseu de títol «El regal de la creació». Després decoreu la classe amb ells. Podeu realitzar-ho per mitjà de la tècnica del foli giratori (veure pàgina 41).

Pàgines 12 i 13

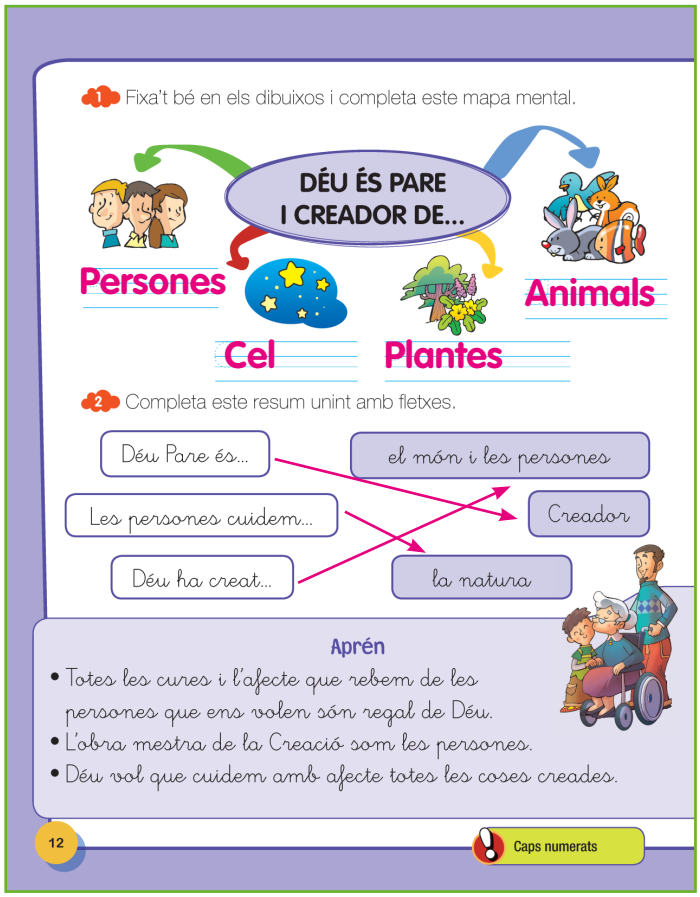

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una imatge mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut del sentit religiós. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra i música de la cançó.

ESTRATÈGIES

- Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

- La realitzen apegant un gomet d'una cara en la casella corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «Creats per Déu».
Totes les cançons del projecte Nehorah podeu escoltar-les i descarregar-les en la nostra web www.nehorah.sanpablo.es.

Dios Pare, en el cel,
Mirava la terra.
«Ací falta quelcom»,
I va tindre una idea.

Amb molt d'afecte,
Amb molta paciència
va ser fent a la seua imatge
A Adam; després a Eva.

Va ser fent a la seua imatge…
a Adam; després a Eva.
D'un bufit la vida
va arribar a la parella.
Els va dir: «Vos regale
La vida i la terra».
Els va entregar el món,
Les coses més belles.

Els va dir: «Cuideu-ho,
Pobleu esta terra».
Els va dir: «Cuideu-ho,
Pobleu esta terra».

I Déu des del cel
Ens mira en la terra,
Ens continua demanant

Com a Adam i a Eva:
«Viviu com a germans,
Feliços, sense guerres,
Compartiu les coses,
Disfruteu d'elles».

Llegiu la poesia i reciteu-la tots junts. El professor posa una música suau i llig la poesia mentres dibuixen l'element que més els agrade.

Redona és la lluna,
Redó és el sol,
El sol i la lluna
Són obra de Déu.

Llacs i muntanyes,
Els prats en flor,
Rierols i rius
Són obra de Déu.

Els mars i platges,
la seua brisa i la seua olor,
L'arena, els peixos
Són obra de Déu.

La colom, l'àguila,
El tigre, el lleó,
El gos, el cavall
Són obra de Déu.

Poseu el PowerPoint número 1 de la unitat de 1r de primària que està en la pàgina web del projecte i que els alumnes es queden amb la frase que més els agrade; que l'escriguen en un foli, la decoren amb dibuixos i ho compartisquen amb els seus companys.

UNITAT 2: DÉU PARE ENS PARLA

1. Punt de partida

Des de fa molts, molts anys les persones escoltem el nostre Pare Déu. La imatge de Déu parlant a dos xiquets ens servix de punt de partida per a iniciar el procés d'ensenyança-aprenentatge d'esta unitat; per a exposar als alumnes com ens acompanya el nostre Pare en la vida, com ens parla i com ens relacionem amb Ell. Dos personatges de l'Antic Testament: Moisés i Abrahán, ens servixen d'exemple per a explicar que Déu ens parla, ens acompanya, ens cuida, ens escolta… és el nostre Amic.

Les actituds que tractem de suscitar són: la gratitud a Déu per relacionar-se com un amic amb nosaltres: protecció, acompanyament, atenció.

2. Continguts de la unitat

La comunicació de l'home amb Déu.
Déu acompanya l'home en la història.
Déu parla als hòmens com a amics.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Conéixer que la persona és un ser capaç de parlar amb Déu	a , b, c, d, e, h, j, m
Reconéixer i apreciar la relació paternofilial entre Déu i l'home	a, b, d e, h, j, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Coneix i aprecia a través de models bíblics que l'home és capaç de parlar amb Déu	CCL, CSC, CAA
Memoritza i reproduïx fórmules senzilles de petició i agraïment	CCL, CSC CAA

Coneix i valora que Déu parla a Abrahán i Moisés per a ser el seu amic	CCL, CSC
Assenyala i representa les característiques de l'amistat de Déu amb l'home: atenció, protecció, acompanyament, col·laboració, etc.	CCL, CSC

5. Educació en valors

- En esta unitat farem especial insistència en estos valors:
- Admiració i gratitud a Déu Pare que ens acompanya, ens protegix.
- Actitud afectuosa en les relacions personals i amb el nostre Pare Déu.
- Descobrir la importància de l'oració per a poder relacionar-nos amb Déu.
- Interés per descobrir els personatges de l'Antic Testament en el relat bíblic.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:

- Relacionar-me adequadament amb les persones que em rodegen.
- Mostar agraïment a Déu a través d'oracions.
- Descobrir que l'oració és la forma amb què puc relacionar amb Déu.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 14 i 15

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre la relació paternofilial entre Déu i els hòmens.
- Descobrir que Déu és el nostre Pare i ens podem comunicar amb Ell a través de l'oració.
- Fomentar en els alumnes actituds d'escolta a Déu.

Competències

- Competència lingüística. Gràcies a la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels altres, demanant la paraula…
- Competències socials i cíviques. Les desenrotllem per mitjà de la capacitat de les persones per a relacionar-nos adequadament entre nosaltres i amb Déu.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem en «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

Per mitjà de «Veig, pense, em pregunte» iniciem un diàleg sobre la relació amb Déu: identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir la relació amb Déu Pare com a creador…

Coneixements previs:

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent a «Ho saps?». Recomanem que les preguntes les verbalitzen per a desenrotllar la seua capacitat d'expressió, així com l'autoavaluació dels seus aprenentatges.

Pàgines 16 i 17

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic com Déu va triar a Moisés per a alliberar al seu poble i li oferix la seua confiança.
- Desenrotllar la capacitat de compressió d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets comprenguen que Déu ens ha acompanyat des de sempre.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i

comprensió del text evangèlic.

- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home. Així com el segon bloc en què es posa de manifest que Déu intervé en la història. Comença el temps històric del poble de Déu amb l'elecció d'Abrahán.
- Competències socials i cíviques. Insistint en les actituds relació i comunicació amb Déu.

Suggeriments per a la lectura del text evangèlic

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: com creieu que s'haguera sentit Moisés si no s'haguera sentit acompanyat per Déu?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe. Pintar i aprendre la frase: «No temes, jo estaré amb tu».

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Moisés parlant amb Déu.

Pàgines 18 i 19

Què ens ensenya L'ESGLÉSIA

RESPONEM A DÉU

Totes les persones som molt importants, som fills de Déu. **Quan ens parla, som capaços de respondre-li; esta comunicació s'anomena oració.** Perquè Ell ens parla i nosaltres li podem respondre, estem molt contents i li ho agraïm.

1 Ordena les peces per a completar esta frase:

COM PA A NYA

Déu està al nostre costat i ens acompanya

2 Igual que Déu va parlar amb Moisés i Abraham, al llarg de la història també ho ha fet amb molts altres. Amb ajuda del teu professor i de la Bíblia, investiga i escriu el nom d'algú.

3 Completa esta oració d'agraïment per l'amistat de Déu amb les paraules del requadre.

Gràcies, Pare perquè ens parles

Vull escoltar i llegir la teua Paraules

La teua Paraula il·lumina la meua vida.

Paraula
Pare
Parles

19

Què busquem?

- Reconéixer que la forma que tenim els cristians de comunicar-nos amb Déu és a través de l'oració.

- Saber que Déu ens parla i ens tria per a ser els seus amics.
- Descobrir que Déu ens acompanya, que està al nostre costat i que podem confiar en Ell.
- Reconéixer a Abrahán i Moisés com a persones que van ser triades per Déu i van confiar en la seua Paraula.
- Mostrar agraïment a Déu a través de l'oració.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem amb la lectura i comprensió del text evangèlic.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà del descobriment de la relació paternofilial entre Déu i els hòmens. Déu és el nostre Pare i nosaltres els seus fills, sabent que Déu sempre ens acompanya. En l'últim exercici proposem l'oració com a forma d'agraïment a Déu.
- Competència d'aprendre a aprendre així com la d'iniciativa i esperit emprenedor. Les treballem en l'exercici dos quan plantegem que els xiquets investiguen amb ajuda de la seua professora. Els invitem a anar més enllà amb l'objectiu de suscitar en ells l'interés per aprendre més.

Pàgines 20 i 21

Aprenem MÉS

LECTURA D'IMATGE

"La marxa d'Abraham", de József Molnár.

1 Encercla els personatges del quadre i descobrix els seus noms en la Bíblia.

2 Investiga: **CRIDA D'ABRAHÁN, Gènesi 12-16**
Busca en la Bíblia, amb ajuda del teu professor, el relat de la crida a Abraham, llig-lo i comenta amb els teus companys de quina manera es comunica Déu amb Abraham i protegix el seu poble.

21

Què busquem?

- Relacionar les obres d'art amb els textos bíblics.
- Reconéixer a Abrahán com a personatge important de la Bíblia per la seua relació amb Déu.
- Despertar l'interés dels xiquets per aprendre més.
- Ensenyar als xiquets a treballar en equip.

Competències

- Competència de consciència i expressions culturals. La treballem a través de l'observació de l'obra d'art.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ensenyant als xiquets a treballar cooperativament estem assentat les bases per a poder treballar en equip.
- Competència d'aprendre a aprendre. Proposant-los una activitat d'investigació sobre el relat d'Abrahán.

Lectura d'imatge

Observem l'obra d'art. Els demanem als xiquets que identifiquen els personatges del quadro, investigant els seus noms.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: «L'amistat». Elaboreu una llista amb els noms dels vostres amics, després feu una llista de les activitats que vos agrada fer amb ells i com vos Sentís quan esteu amb ells. Ho podeu il·lustrar amb fotos, dibuixos o imatges tretes d'Internet. Podeu realitzar-ho per mitjà de la tècnica del foli giratori (veure pàgina 41).

Pàgines 22 i 23

1 Fixa't bé en els pictes i completa este mapa mental.

DÉU PARLA AMB...

Abraham i Moisés

Nosaltres

2 Completa este resum unint amb fletxes:

Déu ens acompanya...

Déu es comunica...

Nosaltres podem...

parlar amb Déu

al llarg de la història

amb nosaltres

Aprén

- Déu Pare va triar a Abraham i a Moisés i els va parlar.
- Déu sempre ens acompanya i ens protegix.
- Ens comuniquem amb el nostre Pare Déu responent-li amb l'oració.

Caps numerats

22

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó pintant una imatge mentres l'escolten.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 2. La revelació: Déu intervé en la història. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra i música de la cançó.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats».

Entrega de les taules de la Llei de Moisés: explicar-los als xiquets la manera en què Déu va entregar les taules a Moisés i el seu contingut perquè el

poble d'Israel fora fidel a l'aliança. Els deu Manaments de la llei de Déu són: 1r Amaràs Déu sobre totes les coses. 2n No prendràs el nom de Déu en va. 3r Santificaràs les festes. 4t Honraràs ton pare i a ta mare. 5t No mataràs. 6t No cometràs actes impurs. 7m No robaràs. 8u No diràs fals testimoni ni mentiràs. 9é No consentiràs pensaments ni desitjos impurs. 10é No cobejaràs els béns d'altri.

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

2 Completa esta oració per a donar gràcies a Déu per un bonic paisatge. Per a això col·loca les paraules del requadre als buits.

bella cristians gràcies Déu

Molts cristians quan veiem alguna cosa bell resem a Déu donant-li Gràcies.

3 Encercla i escriu el nom dels llocs on els cristians resem a Déu.

En la taula | En l'església | En classe | En la llit

4 Unix estes figures i descobriràs en quins moments resem a Déu.

Donem gràcies a Déu pel dia i demanem perdó si hem fet alguna cosa mal

En l'oració del matí

Al beneir la taula abans de menjar

Demanem ajuda a Déu per a passar el dia

Al gitar-nos

Donem gràcies a Déu pels aliments

25

8. Recursos

Llegiu la poesia i reciteu-la tots junts. El professor posa música suau i llig de nou la poesia mentres dibuixen l'element que més els agrade. Ensenyeu als xiquets a resar el parenostre.
Poesia:

Cançó: «Abrahán i Moisés».

Abrahán i Moisés,
Pares de la fe.
Perquè van creure en Déu,
van confiar sempre en Ell.

Un pastor era Abrahán

Quan Déu ho va anar a cridar:
«Veu a la terra que t'entregue,
Seràs pare d'un gran poble».
Quan el poble d'Israel
A Egipte esclau estava,
El bon Déu va cridar a Moisés
Perquè l'alliberara.

I així Déu els va prometre
Enviar-los a un Messies
Que seria el salvador.
La seua promesa compliria.

UNITAT 3: LA FAMÍLIA DE JESÚS

1. Punt de partida

Comencem la unitat compartint les experiències que tenen els alumnes sobre la família per a presentar-los com Jesús, el Fill de Déu, es fa home en el si d'una família.

Sobre estes vivències expressem el missatge de l'Església: Déu envia el seu Fill Jesucrist per a la salvació dels hòmens i la redempció dels pecats. Jesús va nàixer en la Sagrada Família, que la formen Jesús, José i María, la comunitat a través de què Jesús es fa present als hòmens.

Procurem suscitar en els xiquets actituds de gratitud per l'enviament del Fill de Déu, per la salvació, pel do de la pau, per la Sagrada Família; i de respecte i participació en les celebracions cristianes nadalenques.

2. Continguts de la unitat

- Jesús, el Fill de Déu es fa home, viu i creix en una família.
- María i José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens.
- La família de Jesús a semblança de la seua.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Reconéixer i estimar que Jesús es fa home en el si d'una família	a, b, c, d, e, h, j, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Identifica María i a José com a comunitat en què Déu es fa present entre els hòmens	CCL, CSC
Valora i respecta la família de Jesús a semblança de la seua	CCL, CSC

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Agraïment pel naixement de Jesús.
- Gaudi per fer feliços als altres al compartir.

- Reconeixement del favor de Déu a l'enviar-nos al seu Fill per a viure entre nosaltres.
- Reconéixer la família com a comunitat en què Déu es fa present davant dels hòmens.
- Predisposició a una convivència familiar harmònica i feliç.
- Respecte per la seua família.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Proposem que des de casa es continuen reforçant els valors.
Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà vos demane que m'ajudeu a:

- Voler la família com a pilar fonamental i com a comunitat.
- Mostrar respecte i actituds correctes i celebrar les festes de Nadal d'acord amb el missatge de Jesús.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 26 i 27

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre la família.
- Descobrir que Jesús, el Fill de Déu, es va fer home en el si d'una família.
- Descobrir la família com a pilar fonamental i base sòlida de les relacions paternofilials.
- Fomentar en els alumnes actituds d'afecte en la família.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels companys...
- Competències socials i cíviques. Les cultivem per mitjà de la capacitat de les persones per a viure en família, sentint-nos part activa d'ella.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem amb el «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

Per mitjà de la tècnica del «Veig, pense, em pregunte», iniciem un diàleg

sobre la família de Jesús: identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir la relació de Jesús amb María i José…

Coneixements previs:

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?». Recomanem que les preguntes les verbalitzen per a desenrotllar la seua capacitat d'expressió, així com l'autoavaluació dels seus aprenentatges.

Pàgines 28 i 29

Aprenem de la BÍBLIA

1 Contesta: Quines persones formen la Sagrada Família?

Maria, Josep i el Petit Jesús

2 Pinta estes lletres que descriuen el que sentim davant del naixement de Jesús.

IMMENSA ALEGRIA

3 Què volen ensenyar-nos els evangelis?
Observa les parts d'este cuc per a completar la frase.

Que ha nascut Jesús,
el Fill de Déu.

QUE HA NASCUT JESÚS EL FILL DE DÉU

EM QUEDE AMB
Completa amb vocals:
Jesús naix en una FAMÍLIA.
Amb Jesús, Déu es fa PRESENT entre nosaltres.

29

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic donen evangeli de Lucas com Jesús es fa home en el si d'una família.
- Desenrotllar la capacitat de comprensió, d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets comprenguen que Jesús va ser creixent en la seua família, aprenent a orar, a treballar…

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home, i el tercer, perquè amb el naixement de Jesús comença a complir-se la història de la Salvació.
- Competències socials i cíviques. Insistint en el pilar de la família.

Suggeriments per a la lectura del text evangèlic

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: per què es va produir el naixement de Jesús en Betlem?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci el relat. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe. Repasseu les lletres puntejades.

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Jesús junt amb José i sa mare María.

Llegiu Lc 2,33-51 sencera.

Pàgines 30 i 31

JESÚS ÉS EL FILL DE DÉU FET HOME

L'Església ens ensenya, perquè així ho va dir Jesús i així està en els evangelis, que Jesús és el Fill de Déu fet home i que va nàixer de la Verge Maria.

Anomenen SALVADOR a Jesús perquè Déu Pare el va enviar per a salvar l'home i redimir-lo del pecat.

La Verge Maria és la Mare de Déu i mare de Jesús i Mare nostra.

1 Completa amb les paraules del requadre:

Jesús naix en una família

Jesús és el nostre Salvador

La Verge Maria és la nostra Mare

Salvador
Mare
família

2 Substituïx els pictes per la vocal corresponent i descobriràs el missatge.

a e i o u

El Fill de Déu
El Fill de Déu
s'ha fet home per salvar-nos
s'ha fet home per a salvar-nos

30

Què ens ensenya L'ESGLÉSIA

3 L'àngel Gabriel va anunciar a Maria que seria la Mare del Fill de Déu fet home.
Busca en la Bíblia, amb l'ajuda del professor/a, el relat de l'Anunciació (Lluc 1,26-38) i pinta esta imatge.

4 Per grups, busqueu en revistes imatges de famílies i elaboreu amb elles un mural, escrivint algun valor que expressen eixes fotos.

5 Ordena i descobrix la paraula que falta.

Gràcies a Josep i a Maria, Jesús va nàixer en una...

A Í M I L A F

FAMÍLIA

Seguix les fletxes i escriu les lletres al lloc que corresponga.

31

Què busquem?

- Reconéixer que Jesús, el Fill de Déu, s'ha fet home.
- Saber que Jesús va nàixer de la Mare de Déu i per això és la nostra Mare. Completem esta informació i els comptem als xiquets que la Mare de Déu és la mare de Jesús i mare nostra perquè quan Jesús estava en la creu ens va donar a la Mare de Déu com a mare a tots

en la persona de Juan evangelista.
- Identificar Jesús com el Salvador enviat per Déu per a complir la promesa de salvació.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la lectura i comprensió dels textos.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà del descobriment de la família com a comunitat.
- Competència d'aprendre a aprendre així com la d'iniciativa i esperit emprenedor. Les treballem en l'exercici quatre quan plantegem que els xiquets facen un mural. Els invitem a anar més enllà suscitar en ells l'interés per aprendre més.

Pàgines 32 i 33

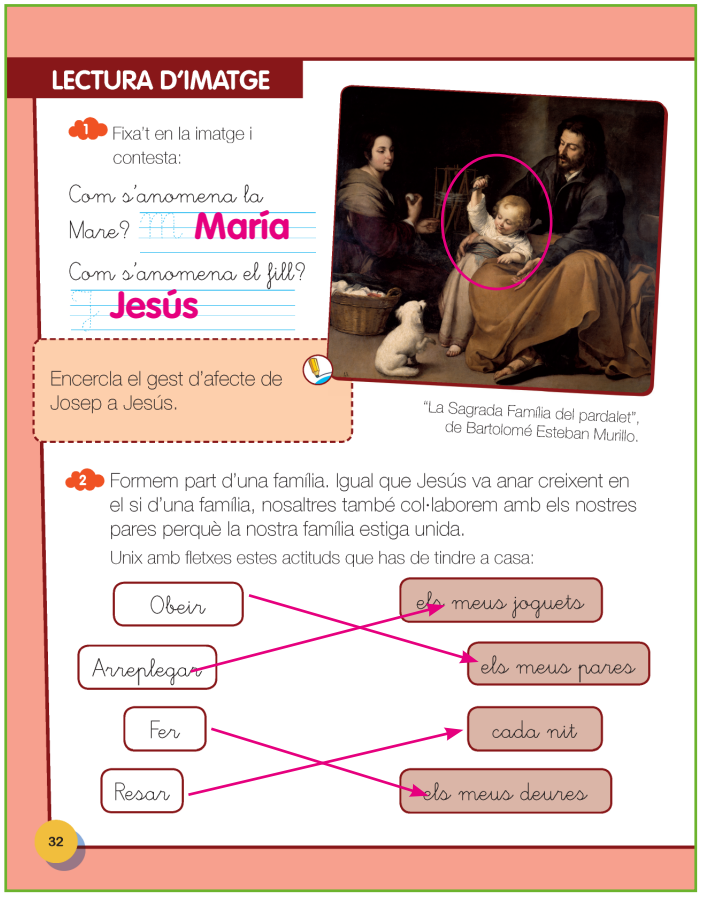
LECTURA D'IMATGE

1 Fixa't en la imatge i contesta:

Com s'anomena la Mare? María

Com s'anomena el fill? Jesús

Encercla el gest d'afecte de Josep a Jesús.

"La Sagrada Família del pardalet", de Bartolomé Esteban Murillo.

2 Formem part d'una família. Igual que Jesús va anar creixent en el si d'una família, nosaltres també col·laborem amb els nostres pares perquè la nostra família estiga unida.

Unix amb fletxes estes actituds que has de tindre a casa:

Obeir → els meus pares

Arreplegar → els meus joguets

Fer → els meus deures

Resar → cada nit

32

Què busquem?

- Relacionar les obres d'art amb els textos bíblics.
- Reconéixer la Sagrada Família.
- Promoure bones actituds dins de la família.
- Comparar les característiques de la seua família amb la família de Jesús.

- Despertar l'interés dels xiquets per aprendre més.
- Ensenyar als xiquets a treballar en equip.

Competències

- Competència de consciència i expressions culturals. La treballem a través de l'observació de l'obra d'art.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ensenyant als xiquets a treballar cooperativament estem assentant les bases per a poder treballar en equip.
- Competència d'aprendre a aprendre. Proposant-los una activitat per a comparar la seua família amb la família de Jesús.
- Competència socials i cíviques. Promovent actituds positives en la seua família.

Lectura d'imatge

Observem l'obra d'art. Els demanem als xiquets que identifiquen els personatges del quadro, investigant els seus noms, finalment han de descobrir el gest d'afecte de José amb el seu fill Jesús.

Pluja d'idees sobre la manera de respectar i cuidar la nostra família.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: «Nadala». Elaboreu un nadala que continga alguna de les frases que indica el llibre de l'alumne. Podeu triar com a base musicals nadales populars.

Pàgines 34 i 35

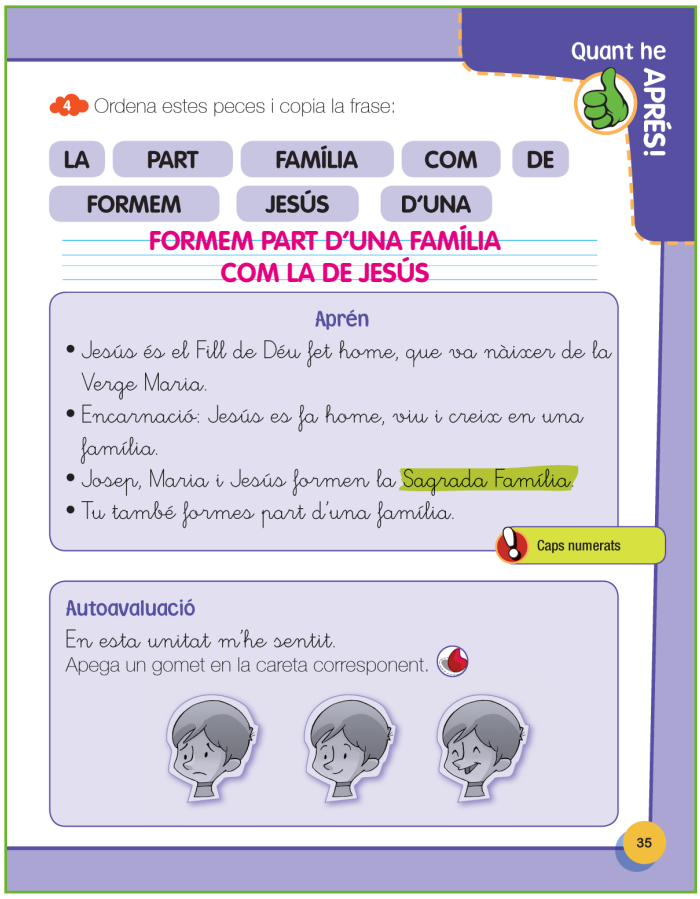

Quant he APRÉS!

4 Ordena estes peces i copia la frase:

LA PART FAMÍLIA COM DE FORMEM JESÚS D'UNA

FORMEM PART D'UNA FAMÍLIA COM LA DE JESÚS

Aprén

- Jesús és el Fill de Déu fet home, que va nàixer de la Verge Maria.
- Encarnació: Jesús es fa home, viu i creix en una família.
- Josep, Maria i Jesús formen la Sagrada Família.
- Tu també formes part d'una família.

Caps numerats

Autoavaluació

En esta unitat m'he sentit.
Apega un gomet en la careta corresponent.

35

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una imatge mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «Ha nascut Jesús».

Ha nascut Jesús,
Pastors canteu,
El rei dels cels
L'alegria ens dóna.
Ha nascut Jesús,
Pastors balleu,
El rei dels cels
Ens plena de pau.
Entre un bou i una mula,
En un pobre portal,
la seua mamà era María,
Sant Josep el seu papà.
Les estreles van brillar,
Tot es va il·luminar,
Vi un àngel
Que anuncia al Senyor.
Els pastors dormien,
De sobte una veu
va portar la gran notícia:
Jesús ja va nàixer.
Gloria a Déu en els cels,
I en la terra pau
Als hòmens
Que ama el Senyor.

Text. Escriviu i pinteu esta frase: Gràcies, Pare Déu, perquè ens has donat al teu fill Jesús.

Oració:

Gràcies, Jesús, el meu amic, perquè vas tindre uns ulls, unes mans... un cor com el meu.
Els evangelis ens narren com va ser el teu naixement: María i José van haver d'anar a Betlem i no van trobar lloc en la posada. Vas haver de nàixer en un pessebre. Els àngels van cantar: «Gloria a Déu en el cel i en la terra pau als hòmens que Déu ama».
Els pastors que estaven cuidant del seu ramat al sentir l'anunci de l'àngel que tu, el Fill de Déu, havies nascut van córrer per a veure't i adorar-te.
Jo també m'unisc als àngels per a cantar-te nadales i omplir el meu cor de pau.

Poesia:

María està embarassada,
Sent dins Jesús,
Nota com es mou;

Arriba l'hora del part.
Naix Jesús.
María ho embolica en bolquers
I ho posa en un pessebre.
José i María li tapen,
Li besen i li miren.
José i María li somriuen,
Li volen, li cuiden.
L'àngel dóna la notícia
Als senzills pastors:
Ha nascut el Salvador,
Jesús, el Fill de Déu!

PowerPoint de la unitat 3 de la pàgina del projecte. Després de veure-ho, els alumnes poden repetir la frase que més els haja agradat.

UNITAT 4: LA VIDA DE JESÚS

1. Punt de partida

Comencem la unitat compartint les experiències que tenen els alumnes sobre els diferents llocs i moments en què Jesús s'ha manifestat als hòmens. Un d'ells va ser el llac Tiberíades que apareix en la primera imatge, ja que va ser on Jesús va triar als seus 12 apòstols.

Sobre estes vivències, expressem el missatge de l'Església perquè així es narra en els evangelis de Marcos i Mateo: Jesús es retira amb els seus deixebles al llac, ací s'acostava la gent a Jesús per a escoltar-li parlar del regne de Déu o perquè curara els malalts, així com els valors d'amor a Déu i amor al proïsme. També de com a través dels distints llocs i moments en què Jesús es manifesta Déu ens ha expressat el seu amor als hòmens a través d'Ell.

Procurem suscitar en els xiquets actituds d'escolta i d'acostament a Jesús així com el principal manament d'amor a Déu i amor al proïsme.

2. Continguts de la unitat

- Esdeveniments i llocs geogràfics importants en la vida de Jesús.
- Llocs i esdeveniments en què Déu ha expressat el seu amor pels hòmens en la vida de Jesús.
- Manifestacions de Jesús en el llac.
- Jesús Mestre i Salvador.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Relacionar llocs i esdeveniments en què Déu ha expressat el seu amor pels hòmens en la vida de Jesús	a , b, c, d, e, h, j, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Anomena i associa llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús	CCL, CSC, CCEC, CAA

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Actitud d'escolta al missatge de Jesús.

- Gratitud a Déu per haver-se manifestat davant dels hòmens a través de la figura de Jesús.
- Acostament a Jesús.
- Apreciar com Jesús tria llocs de la naturalesa com són el llac i la muntanya per a fer-se present entre els hòmens.
- Respecte per les persones que ensenyen.
- Amor a Déu i amor al proïsme.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Proposem que des de casa es continuen reforçant els valors.
Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:

- Ser capaç d'escoltar el missatge de Jesús.
- Practicar el missatge de Jesús: amor a Déu i amor al proïsme.
- Respectar els llocs de la naturalesa: muntanyes, llacs…

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 36 i 37

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, contemplació i reflexió sobre llocs i esdeveniments importants de la vida de Jesús.
- Descobrir que Jesús tria el llac per a manifestar-se entre els hòmens.
- Descobrir que les persones s'acosten a escoltar el missatge de Jesús.
- Fomentar en els alumnes actituds alegria i agraïment per poder ser testimonis del missatge de Jesús.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels companys...
- Competències socials i cíviques. Generant la capacitat d'acceptació i gratitud davant de les manifestacions de Jesús.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem amb «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

Per mitjà de la tècnica «Veig, pense, em pregunte», iniciem un diàleg sobre la vida de Jesús: identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir les manifestacions de Jesús davant de la gent…

Coneixements previs

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?».

Pàgines 38 i 39

Aprenem de la BÍBLIA

4

Un dia que van travessar el llac es va alçar de sobte una tempestat que amenaçava d'afonar la barca. Els apòstols van tindre por, i van demanar ajuda a Jesús, que va calmar la tempestat.

Marc 4,35-41

1 Pinta els llocs on Jesús ensenyava a la gent.

muntanya | casa | llac | piscina

2 Va ser al llac Tiberíades on Jesús va triar els dotze deixebles que l'acompanyaven i li ajudaven en la seua missió d'anunciar el regne de Déu. Ordena les lletres i descobrix com se'ls anomena a estos deixebles.

P A T S O L S Ò

APÒSTOLS

EM QUEDE AMB

- El poder de Jesús per a ensenyar, fer el bé i curar.
- El llac i la muntanya com a llocs en què Jesús es va fer present.

39

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic com Jesús es manifesta a la gent en el llac.
- Desenrotllar la capacitat de compressió d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets comprenguen que la gent s'acostava a escoltar el missatge de Jesús i perquè els alliberara de les seues malalties.
- Que els xiquets sàpien que Jesús va triar entre els seus deixebles a dotze amics a qui va cridar apòstols per a acompanyar-li i ajudar-li.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que llegim la Paraula de Déu. Ell ens parla i espera nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home, i el tercer en què podem apreciar com Jesús a través de les seues manifestacions ens salva, ens parla del regne de Déu i ens ensenya a amar Déu i al proïsme complint-se així la promesa de salvació.
- Competències socials i cíviques. Veient com Jesús tria dotze apòstols perquè li acompanyen i li ajuden en la seua missió.

Suggeriments per a la lectura

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: imagina que eres un apòstol, com respondries a la invitació de Jesús a seguir-ho?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe.

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Jesús junt amb els seus deixebles.

Llegiu algunes paràboles (Mc 13-14).

Pàgines 40 i 41

Què ens ensenya L'ESGLÉSIA

1 Troba en esta sopa de lletres els llocs importants de la vida de Jesús.

J	K	A	E	C	J	U	N	I	C
B	E	T	L	E	M	P	J	G	A
A	N	A	T	Z	A	R	E	T	N
W	W	O	L	Z	U	L	R	V	A
O	D	J	T	H	S	V	U	K	I
W	H	O	A	E	A	G	S	L	P
L	U	R	S	X	L	V	A	D	R
D	C	D	W	D	E	P	L	F	S
I	H	A	M	W	N	C	E	K	O
X	Q	C	E	S	Y	M	M	V	P

B ETLEM, N AZARET, J ORDÀ, C ANÀ, J ERUSALEM

2 Ordena estes rajoles i completa la frase per a saber què transmetia Jesús a la gent que acudia a escoltar-lo.

AL | AMOR | PROÏSME | DÉU | AMOR | A | I

AMOR A DÉU I AMOR AL PROÏSME

3 Treball cooperatiu:

Per grups elaborem una llista amb el que feia Jesús quan es manifestava entre els hòmens.

Treball cooperatiu

41

Què busquem?

- Reconéixer que Jesús va eixir de Natzaret i va començar a actuar com a Salvador, encara que tota la seua existència humana és temps de Salvació.
- Saber que Jesús predicava els valors del regne de Déu: la pau i l'amor al proïsme.
- Identificar Jesús com el Salvador enviat per Déu per a complir la promesa de salvació.
- Valorar que Jesús va triar dotze apòstols per a acompanyar-li en la seua missió.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la lectura i comprensió dels textos.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà de la capacitat de descobrir que Jesús va triar dotze amics per a acompanyar-li en la seua missió. Saber que Jesús predicava els valors del Regne: la pau i l'amor als altres.
- Competència d'aprendre a aprendre així com la d'iniciativa i esperit emprenedor. Les treballem en l'activitat del treball cooperatiu.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: per grups i amb la tècnica del foli giratori (veure pàgina 41), elaborem un llista amb les accions que realitzava Jesús quan es manifestava als hòmens. Ho poden il·lustrar amb dibuixos o imatges tretes d'Internet i després pintar-les.

Pàgines 42 i 43

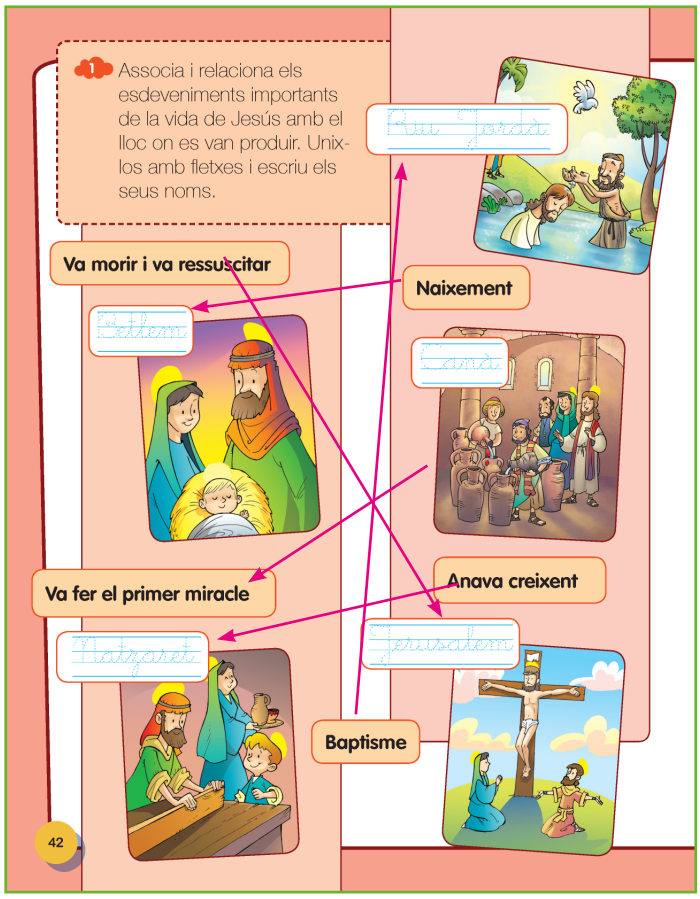

Què busquem?

- Relacionar les obres d'art amb els textos bíblics.
- Relacionar els esdeveniments importants de la vida de Jesús amb els llocs en què van succeir.
- Despertar l'interés dels alumnes per aprendre a investigar.
- Conéixer el miracle de les bodes de Canà, tal com apareix en Jn 2,1-12.
- Saber que Déu ha expressat el seu amor als hòmens en la vida de Jesús.

Competències

- Competència de consciència i expressions culturals. La treballem a través de l'observació de l'obra d'art.
- Competència d'aprendre a aprendre. Proposant-los una activitat d'investigació.

Lectura d'imatge

- Observem l'obra d'art. Els demanem als xiquets que identifiquen i comenten el que succeïx en l'escena representada.

Pàgines 44 i 45

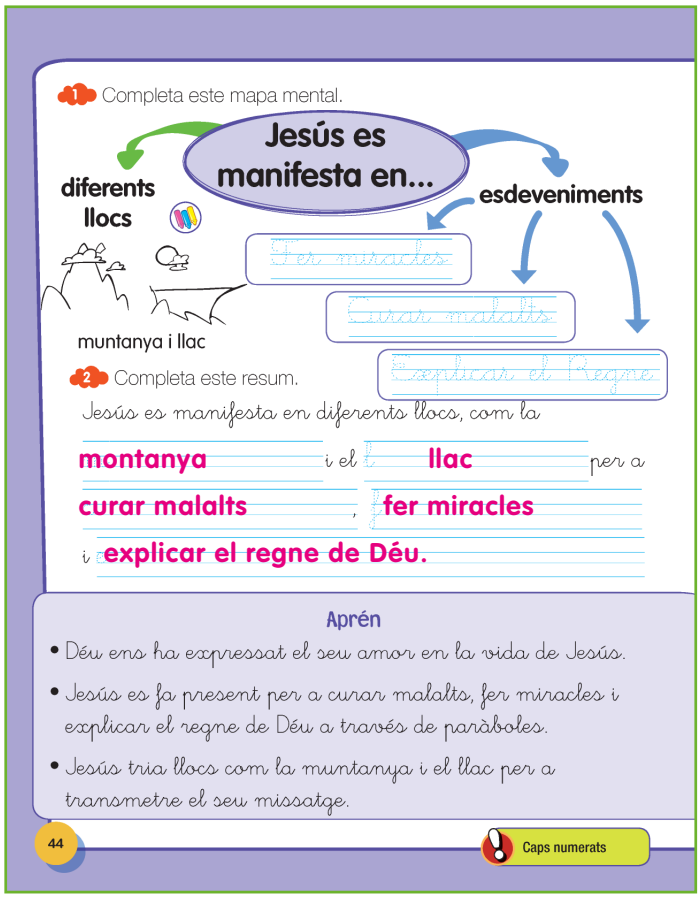

1 Completa este mapa mental.

Jesús es manifesta en...

diferents llocs

muntanya i llac

esdeveniments

Fer miracles

Curar malalts

Explicar el Regne

2 Completa este resum.

Jesús es manifesta en diferents llocs, com la **montanya** i el **llac** per a **curar malalts**, **fer miracles** i **explicar el regne de Déu.**

Aprén

- Déu ens ha expressat el seu amor en la vida de Jesús.
- Jesús es fa present per a curar malalts, fer miracles i explicar el regne de Déu a través de paràboles.
- Jesús tria llocs com la muntanya i el llac per a transmetre el seu missatge.

44

Caps numerats

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una imatge mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra de la cançó.

ESTRATÈGIES

- Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

- La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als sentiments experimentats.

8. Recursos

Cançó: «Jesús ens va a escoltar».

Tingueu les oïdes ben obertes
Perquè quelcom passarà.
Si sabeu escoltar amb atenció:
Jesús ens va a ensenyar.

Que hem de ser
Bons i perdonar,
I voler-nos de veritat.

Que podem lluitar
Amb abraços i bondat,
I ajudar a què està malament.

Pujat en la part alta d'un muntanya,
O des de la vora del mar,
Amb històries divertides
Jesús ens va a ensenyar…

Un tresor genial,
Que hem de trobar
Si volem conquistar
El gran regne de Déu.

El nostre Pare ens dóna
Tota la felicitat.

Text. Els alumnes poden escriure amb diferents colors el text següent: Gràcies, Pare Déu, pels professors que m'ensenyen i m'eduquen.

Oració:

Gràcies, Jesús, el meu amic, perquè estàs al meu costat i em parles quan llig l'Evangeli per a ensenyar-me el camí de l'amor i del bé: AMAR DÉU I AL PROÏSME.
Ajuda'm a somriure als que estan tristos, a córrer cap als quals estan sols, i a compartir les meues coses amb tots.

Poesia:

En la part alta d'un muntanya,
O a la vora del mar.
Amb exemples senzills
Jesús va voler ensenyar.

Que Déu és el nostre Pare,
I que cal perdonar,
A qui ens fa mal,
A qui ens vol malament.
Va dir que cal acollir
A qui no té llar,
I que tots els hòmens
Ens hem d'amar.

Este és el gran tresor
Que hem de trobar,
Si el regne del cel
Volem conquistar.

UNITAT 5: JESÚS MOR I RESSUSCITA PER A SALVAR-NOS

1. Punt de partida

Prenem com a punt de partida d'esta unitat les manifestacions i tradicions de l'Església que els alumnes poden veure en el seu entorn, en les celebracions de Setmana Santa, per a relacionar-los amb els relats evangèlics de la passió, la mort i la resurrecció de Jesús.
Els continguts que pretenem transmetre als alumnes a través del procés d'ensenyança-aprenentatge són: Déu manifesta el seu amor amb la mort del seu Fill, l'entrada a Jerusalem, l'Última Cena, la passió, mort i resurrecció de Jesús.
Tractem de suscitar en els alumnes les actituds de respecte per les manifestacions artístiques i religioses, de participació en les celebracions i d'agraïment per l'entrega i l'amor de Jesús.

2. Continguts de la unitat

- Jesús va morir per a la nostra salvació.
- Principals moments de la passió, mort i resurrecció de Jesús.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Conéixer i ordenar els principals moments de la passió i mort de Jesús	a , b, c, d, e, h, j, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Anomena i seqüència representacions gràfiques dels moments essencials de la passió, mort i resurrecció de Jesús	CCL, CSC, CCEC, CAA, CMCT

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Coneixement i estima del patrimoni cultural i religiós.
- Respecte per les manifestacions artístiques i religioses pròpies i

alienes.
- Interés per participar en les processons.
- Valoració de la religiositat i del valor cristià de les tradicions.
- Predisposició al goig com a actitud d'agraïment pel sacrifici de Jesús.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

La idea és que des de casa es continuen reforçant els valors. Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:
- Participar en les celebracions de la Setmana Santa.
- Acompanyar Jesús en estos moments de patiment.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 46 i 47

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre la passió, mort i resurrecció de Jesús.
- Descobrir que els cristians acompanyem Jesús en la seua Passió.
- Relacionar la Setmana Santa amb el misteri de la passió, mort i resurrecció de Jesús.
- Fomentar en els alumnes actituds alegria i agraïment per poder ser testimonis de l'amor de Jesús en la seua passió i mort.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la participació en el diàleg.
- Competències socials i cíviques. Les desenrotllem per mitjà de la capacitat d'acceptació i gratitud davant del patiment de Jesús.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem amb el «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

A l'iniciar el tema, expliquem als alumnes que els cristians abans de celebrar la passió, mort i resurrecció de Jesús, necessitem un temps de preparació a què cridem Quaresma que dura quaranta dies.

Per mitjà de «Veig, pense, em pregunte» iniciem un diàleg sobre la passió, mort i resurrecció de Jesús i les tradicions religioses que se celebren

entorn d'això.

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?».

Pàgines 48 i 49

Aprenem de la BÍBLIA

1 Dibuixa alguns dels símbols de la passió, mort i resurrecció de Jesús (palmes, pa, vi, creu, sepulcre...).

2 Observa i escriu:

Jesús va sopar per última vegada amb els apòstols, instituint l'Eucaristia: va prendre el pa i el vi i va dir: «Preneu i mengeu; açò és el meu cos. Preneu i beveu; açò és la meua sang».

EM QUEDE AMB. Repassa i aprén:

Jesús va morir a la creu per a salvar nos.

Jesús va donar la vida per nosaltres.

Cada diumenge celebrem la resurrecció de Jesús.

49

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic els esdeveniments més importants de la passió, mort i resurrecció de Jesús.
- Desenrotllar la capacitat de compressió d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets recorden els fets que van precedir a la passió de Jesús.
- Que els xiquets coneguen que Déu manifesta el seu amor amb la mort del seu Fill.

Competències

- Competència lingüística. A través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera

nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home. Així com el tercer bloc en què s'explica que en Setmana Santa celebrem que Jesús va morir per nosaltres salvant-nos del pecat i de la mort.

- Competències socials i cíviques. Veient com Jesús se sent acompanyat per la gent.

Suggeriments per a la lectura

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: imagina que estàs al peu de la creu amb Jesús, què sents?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe.

Dibuixeu a Jesús en la creu.

Expliqueu als alumnes, després de la lectura de l'Última Cena, que en eixe moment Jesús va instituir el sagrament de l'Eucaristia. Després de repartir el pa i el vi convertits en el seu Cos i en la seua Sang, els va dir que feren això mateix en memòria seua.

Pàgines 50 i 51

L'AMOR DE DÉU

Jesús va amar a tots, va curar els malalts, va perdonar els pecadors. Per la nostra salvació va entregar la seua vida a la creu, símbol de l'amor de Déu per totes les persones.

1 Completa amb les vocals:

La creu és el senyal de la nostra salvació

"L'últim sopar", de Joan de Joanes.

LECTURA D'IMATGE

Qui apareix al centre de la imatge? JESÚS

Què alça amb la seua mà? PA

50

Què busquem?

- Reconéixer que Jesús va entregar la seua vida en la creu per la

nostra salvació.
- Saber que Jesús en la creu és símbol de l'amor de Déu per totes les persones.
- Valorar que Jesús va ressuscitar el diumenge per a estar sempre al nostre costat.
- Identificar el diumenge com a dia de celebració de la resurrecció de Jesús.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la lectura i comprensió dels textos.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà de la capacitat de descobrir que els apòstols van ser els testimonis de la resurrecció de Jesús i ho van anar comunicant a la gent.
- Competència de consciència i expressions culturals. La treballem en la lectura d'imatge, identificant Jesús en l'Última Cena.

Pàgines 52 i 53

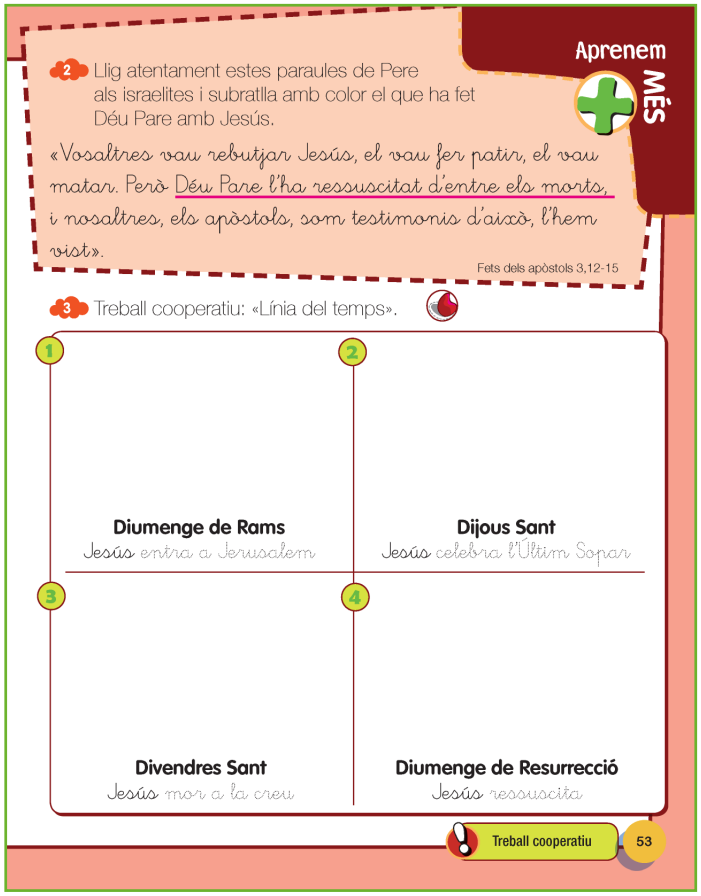
Aprenem MÉS

2 Llig atentament estes paraules de Pere als israelites i subratlla amb color el que ha fet Déu Pare amb Jesús.

«Vosaltres vau rebutjar Jesús, el vau fer patir, el vau matar. Però Déu Pare l'ha ressuscitat d'entre els morts, i nosaltres, els apòstols, som testimonis d'això, l'hem vist».

Fets dels apòstols 3,12-15

3 Treball cooperatiu: «Línia del temps».

1 Diumenge de Rams
Jesús entra a Jerusalem

2 Dijous Sant
Jesús celebra l'Últim Sopar

3 Divendres Sant
Jesús mor a la creu

4 Diumenge de Resurrecció
Jesús ressuscita

Treball cooperatiu 53

Què busquem?

- Relacionar les obres d'art amb els textos bíblics.
- Relacionar els esdeveniments importants de resurrecció de Jesús.

- Despertar l'interés dels alumnes per aprendre a investigar.
- Seqüenciar les representacions gràfiques de la passió, mort i resurrecció de Jesús.
- Saber que Jesús ha ressuscitat i està sempre al nostre costat.

Competències

- Competència de consciència i expressions culturals. La desenrotllem a través de l'observació de l'obra d'art. Els animem a fixar-se en el dibuix i intentar reproduir a Jesús ressuscitat.
- Competència d'aprendre a aprendre. Proposant-los una activitat d'investigació.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. La treballem en l'activitat del treball cooperatiu.

Lectura d'imatge

Observem l'obra d'art. Els demanem als xiquets que identifiquen el que succeïx en l'obra d'art identificant Jesús ressuscitat.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: per grups i amb la tècnica del foli giratori (veure pàgina 41), elaborem un línia de temps seqüenciant els esdeveniments de la passió, mort i resurrecció de Jesús.

Pàgines 54 i 55

1 Completa este mapa mental amb les paraules del requadre.

JESÚS

nosaltres
sempre
creu

Va morir a la **cruz** per la nostra salvació

Va ressuscitar

Està **sempre** amb **nosaltres**

2 Cantem: **LA SEMANA SANTA.**

3 Mentres escoltes atentament la cançó, pinta esta frase.

Jesús va morir i va ressuscitar per amor a nosaltres

Aprén

- El Diumenge de Rams Jesús va entrar a Jerusalem entre palmes.
- El Dijous Sant va celebrar l'Últim Sopar amb els seus amics.
- El Divendres Sant va morir a la creu per la nostra salvació.
- El Diumenge va ressuscitar per a estar sempre amb nosaltres.

54

Caps numerats

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una frase mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 3. Jesucrist, compliment de la història de la Salvació. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra de la cançó.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Explicar als alumnes clarament què significa que Jesús ressuscitara.

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «La Setmana Santa».

En la Setmana Santa
Jesús ens va ensenyar
Tot el que ens vol,
I mor per amor.

El dijous es despedix
De tots els seus amics.
El divendres en la creu
Mor per redimir-nos.

El dissabte, molt tristos,
Estan abandonats.
Però arriba el diumenge,
I ha ressuscitat.

Text. Proposem als alumnes que escriguen esta frase amb distints colors. Gràcies, Pare Déu, per les persones que em cuiden i em curen.

Oració:

Gràcies, Jesús, el meu amic, perquè m'ensenyes en la tristesa i en el dolor:

Els evangelis em diuen que tu has sigut el dolor i la tristesa en tot el teu cos i fins a la mort en la creu. Tu te vas posar en les mans de Déu nostre Pare. I Déu et va ressuscitar; ho va canviar tot en alegria, en pau, en vida (Mc 14,15,16).

Ajuda'm quan estic trist, quan quelcom em dol, a posar-me en les mans de què em curen i dels que em consolen. En les teues mans.

Poesia: Setmana Santa.

Arriba la Setmana Santa
I tots contemplarem
Com recorre els carrers
El bon Jesús Natzaré.

Ho veurem en el sopar
I davant de Pilat,
Amarrat a la columna,
Destrossat a fuetades.

Junt amb María, sa mare,
En la creu on va morir,
després d'haver perdonat
A qui li va crucificar.

Però el diumenge, al·leluia!,
Dia de resurrecció,
Triomfant ix Jesús,
De la mort vencedor.

UNITAT 6: L'ESGLÉSIA, FAMÍLIA DE JESÚS

1. Punt de partida

L'observació de la imatge d'una església i una família entrant ens dóna peu per al començament d'esta unitat. Ací aprofundirem en l'accepció de l'Església com a família, formada pels cristians. L'Església, la gran família dels fills de Déu, que es reunix generalment en l'església (temple) per a celebrar l'amor de Déu. És l'Església la que com a mare ens acull tots els cristians i ens guia pel camí de Jesús complint els manaments d'amar a Déu i al proïsme com un mateix.

Tractem de suscitar en els alumnes que, igual que en la seua família, cada un té la seua missió i una labor que complir. Fem sentir els alumnes membres d'esta gran família.

2. Continguts de la unitat

- L'Església, família de Jesús.
- Els cristians formem una família.
- Característiques de la família de l'Església amb les de la seua família.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Reconéixer que els cristians formem una família	a, b, c, d, e, h, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Associa les característiques de la família de L'Església amb les de la seua família	CCL, CSC, CAA

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Actitud d'admiració per la família.
- Actituds de respecte en la família.
- Actitud d'estima i atenció en la família per a celebrar les festes religioses.
- Apreciació per la família cristiana.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Proposem que des de casa es continuen reforçant els valors. Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:

Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:
- Tindre una bona actitud en la família.
- Respectar a tots els cristians.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 56 i 57

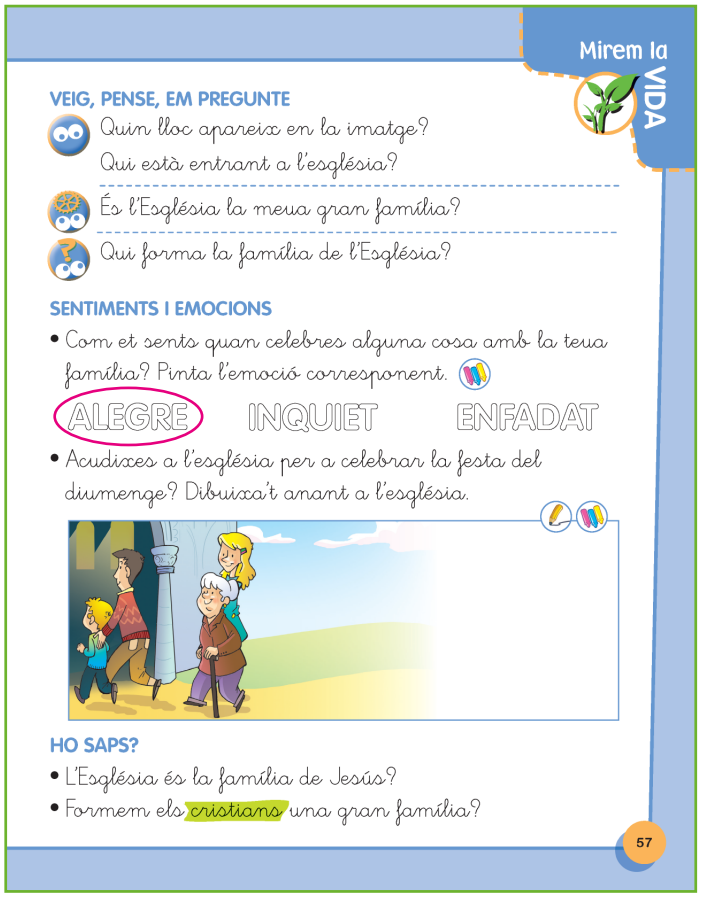
Mirem la VIDA

VEIG, PENSE, EM PREGUNTE

Quin lloc apareix en la imatge?
Qui està entrant a l'església?

És l'Església la meua gran família?

Qui forma la família de l'Església?

SENTIMENTS I EMOCIONS

• Com et sents quan celebres alguna cosa amb la teua família? Pinta l'emoció corresponent.

ALEGRE INQUIET ENFADAT

• Acudixes a l'església per a celebrar la festa del diumenge? Dibuixa't anant a l'església.

HO SAPS?

• L'Església és la família de Jesús?
• Formem els cristians una gran família?

57

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre la família cristiana.
- Descobrir que els cristians formem una família.

- Relacionar la família cristiana amb la seua família.
- Fomentar en els alumnes actituds alegria i agraïment per poder pertànyer a una família.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels altres alçant la mà...
- Competències socials i cíviques. Amb la capacitat d'acceptació i gratitud per la família cristiana.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem amb el «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els aprenentatges.

Estratègies

Per mitjà de «Veig, pense, em pregunte» iniciem un diàleg sobre l'Església, la família i com els cristians formem part de la família de l'església: identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir com els cristians formem una família...

Coneixements previs:

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?».

Pàgines 58 i 59

Aprenem de la BÍBLIA

Pere va ser el primer Papa de l'Església.
El Papa és el pastor de la família de l'Església; la governa, la guia i cuida de la seua unitat, com un pare.

1 Pinta:

Qui és l'actual papa de l'Església?

FRANCESC

2 Ordena estes rajoles i descobrix la frase que Jesús li va dir a Pere com a pare de l'Església:

MEUA | ESTA | ESGLÉSIA | SOBRE | EDIFICARÉ | PEDRA | LA

SOBRE ESTA PEDRA EDIFICARÉ LA MEUA ESGLÉSIA

EM QUEDE AMB. Repassa i aprén:

Sant Pere va ser el primer Papa de l'Església. Francesc és el pastor de la família de l'Església.

59

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic com va ser la formació d'Església.
- Desenrotllar la capacitat de comprensió, d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets sàpien que Pedro va ser el primer papa de l'Església.
- Que els xiquets aprenguen que Pedro sabia que Jesús era el Messies, el fill de Déu viu.
- Que els xiquets coneguen que papa actual de l'Església és el papa Francesc i que és pastor de l'església.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home. Així com el Quart bloc en què podem apreciar que Jesús Roman viu i que formem una gran família que és l'Església.
- Competències socials i cíviques. Veient com Pedro és el primer pilar

de la família de l'Església.

Suggeriments per a la lectura

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: imagina que eres Pedro i que Jesús et demana que formes part de l'Església, com et sentiries en eixe moment?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci la lectura. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe.

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Jesús parlant amb Pedro.

Pàgines 60 i 61

Què ens ensenya L'ESGLÉSIA

2 Pinta:
Els cristians anem a l'església formant una gran...

FAMÍLIA

3 Este xiquet va tots els diumenges a l'església.

Pinta el camí que ha de seguir per a anar al lloc on els cristians ens reunim per a celebrar l'Eucaristia.

EM QUEDE AMB

- L'Església és la gran família dels fills de Déu.
- Pel Baptisme entrem a formar part d'eixa gran família.

61

Què busquem?

- Reconéixer que l'Església és una gran família.
- Saber que l'Església ens convoca cada diumenge per a celebrar l'Eucaristia.
- Valorar que la gran família dels fills de Déu, l'Església, creu, resa i es reunix per a celebrar l'amor de Déu.
- Identificar que pel sagrament del Baptisme entrem a formar part de l'Església.

Competències

- Competència lingüística: La desenrotllem per mitjà de la lectura i comprensió dels textos.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà de la capacitat de descobrir que els fills de Déu som una gran família i que ens reunim per a celebrar l'amor de Déu. Els cristians celebrem l'amor que Déu ens té.

SUGGERIMENTS

Hem d'explicar-los als alumnes que el Baptisme és un sagrament d'iniciació cristiana. Pel Baptisme, Déu Pare ens fa fills seus, deixebles de Jesucrist i ens dóna el gran regal de l'Esperit Sant. Quedem units a Jesús i entrem a formar part d'una nova família, l'Església. S'inicia la nostra vida cristiana. Pel Baptisme som llavats del pecat original, morim a tot pecat i naixem a la vida nova dels fills de Déu.

Pàgines 62 i 63

Aprenem MÉS

1 Relaciona les característiques de la teua família amb la família de l'Església.

la meua família		la família de l'Església
Aniversari	Celebrem festes	Nadal
Beneir la taula	Resem junts	Eucaristia
Tasca	Compartim	Càritas
Amics	Acollim	A tots

2 Substituïx estos pictes i descobrix què ens ensenya l'Església.

L' Església ens ensenya a seguir Jesús

pel camí dels Manaments,

amant Déu i a les persones

63

Què busquem?

- Reconéixer que els cristians naixem en la família d'Església.
- Saber que l'Església la formem molts cristians, de diferents cultures, races, sexes, edats… però que tots compartim una mateixa fe i creiem en Jesús.

- Aprendre que l'Església ens ensenya a seguir Jesús pel camí dels manaments amant Déu i als altres.
- Valorar que cada un en l'Església, igual que en la família, tenim la missió de contribuir al bé de la mateixa.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. Proposant-los una activitat d'investigació. Comparant la seua família amb la família de l'Església.
- Competències socials i cíviques. Pel fet de pertànyer una família, respectar i contribuir al bé de la mateixa realitzant la missió corresponent i sabent que la família de l'Església ens ensenya a seguir Jesús pel camí dels manaments, amant Déu i als altres.

SUGGERIMENTS

Els diumenges celebrem el sagrament de l'Eucaristia durant el qual, reconeixent la presència de Déu i la seua gràcia en els sagraments, s'escolta la Paraula de Déu i es fa present la seua passió, mort i resurrecció, així com la glòria del Senyor. A més, es dóna gràcies i s'expressa l'alabança a Déu Pare, pel Fill i en l'Esperit Sant.

Pàgines 64 i 65

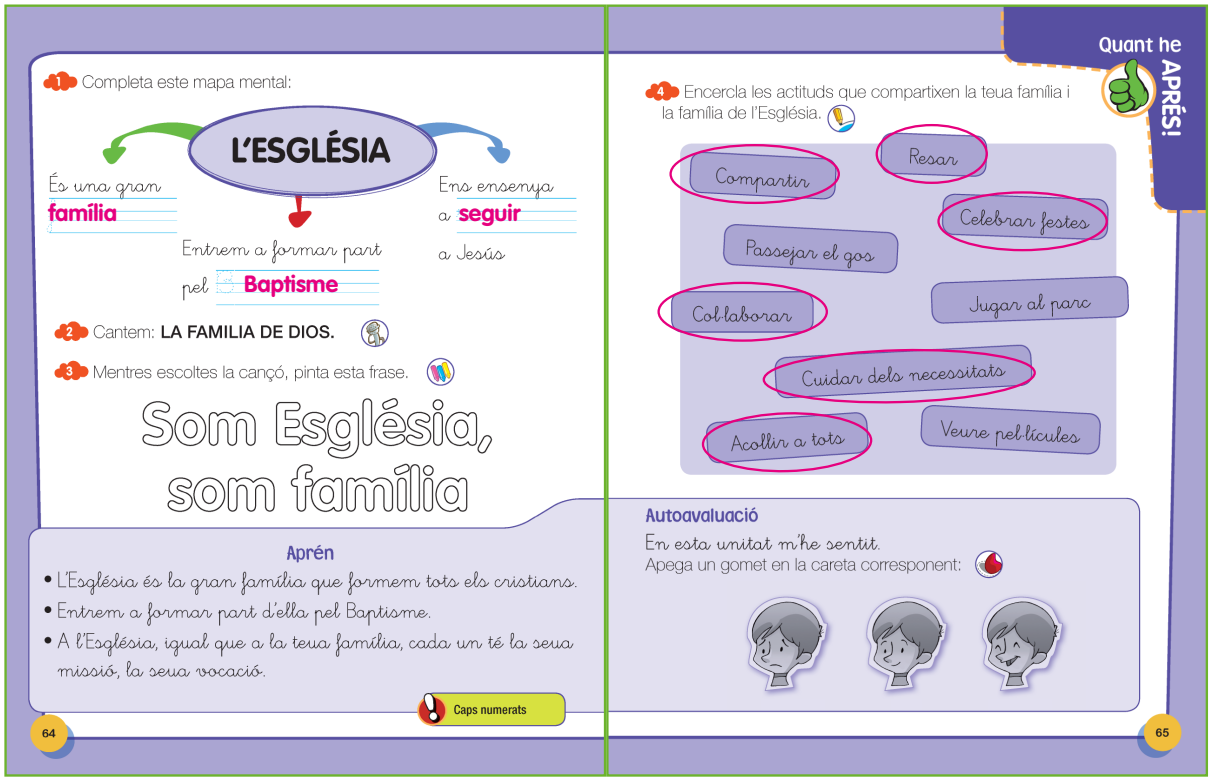
1 Completa este mapa mental:

L'ESGLÉSIA

És una gran família

Entrem a formar part pel Baptisme

Ens ensenya a seguir a Jesús

2 Cantem: LA FAMILIA DE DIOS.

3 Mentres escoltes la cançó, pinta esta frase.

Som Església, som família

Aprén

- L'Església és la gran família que formem tots els cristians.
- Entrem a formar part d'ella pel Baptisme.
- A l'Església, igual que a la teua família, cada un té la seua missió, la seua vocació.

Caps numerats

64

Quant he APRÈS!

4 Encercla les actituds que compartixen la teua família i la família de l'Església.

Compartir
Resar
Celebrar festes
Passejar el gos
Col·laborar
Jugar al parc
Cuidar dels necessitats
Acollir a tots
Veure pel·lícules

Autoavaluació

En esta unitat m'he sentit.
Apega un gomet en la careta corresponent:

65

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del

mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una frase mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra de la cançó.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «La família de Déu».

La família de Déu.
La família de Déu.

Som els cristians
Una gran família
On l'important
És l'amor.

Junts com a germans
Tots en l'Església,
Allí compartim
La fe i l'amor.
Jesús, el nostre amic,
Cuida de nosaltres,
Perquè som el seu poble:
El poble de Déu.

I cada Domingo
Junts celebrem
Que és un dia gran,

Dia del Senyor.

Text. Gràcies, Pare Déu, perquè ens has donat uns pares que ens cuiden i ens volen.

Oració:

Gràcies, Jesús, el meu amic, perquè estàs al meu costat ensenyant-me la Bona Notícia, la Bona Nova que és l'Evangeli:

«Déu és Mon Pare i el vostre Pare i tots sou germans. Déu, el nostre Pare ens cuida i ens vol molt a tots».

Ajuda'm, Jesús, a cuidar tot i a voler molt la meua família, a mos profes i als meus amics.

Poesia: Déu també et cuida a tu.

Mira quants pardalets
Volen alegres cantant;
Déu Pare els alimenta
Amb llavors dels camps.

Mira la rosa i els lliris,
La margarida i els nards,
Déu els vist de bellesa
Perquè adornen els camps.
Mira eixe xiquet xicotet,
Quin feliç està en els braços
De sa mare o de son pare.
Com se sent atenció!

Déu és Pare, Déu és Mare,
I t'agafa de la mà.
No s'oblidarà de tu,
Estarà sempre al teu costat.

UNITAT 7: EL DIUMENGE, DIA DEL SENYOR

Punt de partida

L'experiència del que sol fer la gent en la festa del diumenge: descans, passeig, vida en família, excursions, participació en l'Eucaristia... constituïx el punt de partida per al procés d'aprenentatge d'esta unitat.

Sobre estes experiències expressades i compartides treballem els continguts següents: l'Església, la gran família dels fills de Déu, es reunix el diumenge per a celebrar l'amor de Déu en l'Eucaristia i el sentit de la festa cristiana.

Pretenem suscitar en els alumnes les actituds de participació en l'Eucaristia, en la vida de família i en l'alegria per la resurrecció de Jesús.

Continguts de la unitat

- El diumenge, dia dedicat al Senyor.
- Elements distintius del diumenge com a dia especial.
- Sentit del diumenge.

Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Subratllar els elements distintius del diumenge com a dia especial	a, b, c, d, e, h, m

Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Coneix i expressa el sentit del diumenge	CCL, CSC, CAA, CCEC

Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Manifestació de la religiositat com a signe de pluralisme.
- Disposició per a l'alegria, especialment en la festa del diumenge.

- Sensibilització davant dels detalls que ens alegren a nosaltres i als altres.
- Actitud d'estima i atenció de la família per a viure feliços i celebrar el diumenge.
- Participació en la celebració litúrgica de cada diumenge.

Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Proposem que des de casa es continuen reforçant els valors. Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:

- Disfrutar del diumenge en família.
- Acudir els diumenges a celebrar l'Eucaristia.

Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 66 i 67

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre el diumenge com a dia especial i de celebració.
- Descobrir que els cristians el diumenge celebrem la resurrecció de Jesús.
- Fomentar en els alumnes actituds d'alegria i agraïment per poder disfrutar del diumenge.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels companys, demanant la paraula, alçant la mà…
- Competències socials i cíviques. Les desenrotllem per mitjà de la capacitat d'acceptació i gratitud pel diumenge com a dia de celebració.
- Competència d'iniciativa i esperit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem amb el «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

Per mitjà de «Veig, pense, em pregunte» iniciem un diàleg sobre el diumenge com a dia festiu i de celebració de la resurrecció de Jesús per als cristians: identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir com els cristians formem una família i com a família ens reunim per a celebrar el diumenge.

Coneixements previs:

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes.

Pàgines 68 i 69

Aprenem de la BÍBLIA

2 Fixa't bé en la lectura i respon a estes preguntes:

Qui va anar a embalsamar el cos de Jesús?

María Magdalena i l' altra María.

Què els va dir l'àngel de les vestidures resplendents?

Busqueu Jesús? No està ací. Ha ressuscitat.

Què va dir Jesús als seus deixebles?

La pau siga amb vosaltres.

3 Dibuixa't amb un gran somriure al costat de Jesús ressuscitat.

EM QUEDE AMB

Completa la frase amb les vocals que falten i decora les lletres.

JESÚS HA RESSUSCITAT

¡AL·LELUIA!

69

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic que Jesús va ressuscitar el diumenge i cada diumenge celebrem la seua resurrecció en l'Eucaristia.
- Desenrotllar la capacitat de comprensió, d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets sàpien que Jesús va ressuscitar i està sempre al nostre costat.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera

nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home. Així com el Quart bloc en què podem apreciar que Jesús va ressuscitar, és viu i està al nostre costat.

- Competències socials i cíviques. Sent conscients que Jesús està al nostre costat acompanyant-nos.

Suggeriments per a la lectura del text evangèlic

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: imagina que et trobes amb Jesús ressuscitat, què li diries?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci la lectura. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe.

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Jesús ressuscitat.

Pàgines 70 i 71

JESÚS VA RESSUSCITAR EL DIUMENGE

Els cristians recordem i celebrem este fet tan important tots els diumenges de l'any. Per això el diumenge és dia de festa, de descans i d'alegria.

1 Encercla Sí o No:

- El diumenge anem al col·legi. SÍ NO
- El diumenges assistim a l'Eucaristia. SÍ NO
- Jesús va ressuscitar un diumenge. SÍ NO

2 Apega en els requadres les activitats que sols fer els diumenges.

70

Què ens ensenya L'ESGLÉSIA

3 Ordena esta frase i després copia-la per a aprendre-te-la.

Cada diumenge | la mort i la resurrecció de Jesús. | els cristians celebrem en l'Eucaristia

Cada diumenge els cristians celebrem en l'Eucaristia la mort i resurrecció de Jesús.

4 Dibuixa sobre l'altar el pa i el vi.
Dibuixa't assentat en un banc celebrant l'Eucaristia.

71

Què busquem?

- Reconéixer el diumenge com a dia festiu.
- Saber que l'Església ens convoca cada diumenge per a celebrar l'Eucaristia.
- Valorar que la gran família dels fills de Déu, l'Església, creu, resa i es reunix els diumenges per a celebrar l'Eucaristia.

Competències

- Competència lingüística: La desenrotllem per mitjà de la lectura i

comprensió dels textos.

- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà de la capacitat de descobrir que els fills de Déu ens reunim el diumenge per a celebrar l'Eucaristia i per a estar amb la família o disfrutar de la naturalesa.

Pàgines 72 i 73

Aprenem MÉS

1 Resol el pictograma i completa la frase amb la paraula que falta.

El Nostre Pare Déu ens invita que siguem FELIÇOS

Ç

2 Treball cooperatiu: Coses que els cristians fem en diumenge.

Treball cooperatiu

73

Què busquem?

- Reconéixer que els cristians celebrem el diumenge el dia del Senyor.
- Saber que en l'Eucaristia els cristians escoltem la Paraula de Déu, donem gràcies i rebem el Pa de vida.
- Valorar que Déu ens invita a disfrutar de la vida i ser feliços.

Competències

- Competències socials i cíviques. Pel fet de disfrutar el diumenge en família.
- Competència d'aprendre a aprendre. Acostumant els alumnes a treballar en equip.
- Competència lingüística a través de la lectura del text.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: per grups cooperatius i per mitjà de la tècnica del foli giratori (veure pàgina 41), elaborem esta llista amb les 5 accions que realitzem els cristians el diumenge.

Pàgines 74 i 75

1 Completa este mapa mental amb les paraules del requadre:

EL DIUMENGE

festa
resurrecció
dedicat

És el dia dedicat al Senyor

Celebrem la resurrecció en l'Eucaristia

És dia de festa

2 Encercla amb colors els valors cristians que vivim cada diumenge.

ALEGRIA
DESCANS
GRATITUD
JOCS
TRISTESA
EGOISME

Aprén

- La millor forma de celebrar el diumenge és participar en l'Eucaristia.
- Déu ens invita a disfrutar de la vida.
- Cada diumenge celebrem la resurrecció de Jesús.

74

Caps numerats

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una frase mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra de la cançó.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «El diumenge».

Quina alegria este matí
Trobar-me als meus amics
I cantar esta cançó.

El diumenge celebrem
Amb Jesús ressuscitat,
Que és el dia del Senyor.

Els cristians celebrem el menjar del Senyor,
I en la missa amb amics cantaràs.
Vinga, corre, date pressa... Començarem!
Em senye amb atenció,
Escoltem el seu Evangeli,
Rebem el seu perdó i la seua pau.

Text. Proposem als alumnes que escriguen esta frase amb diferents colors. Gràcies, Pare Déu, perquè ens has donat la vida per a ser feliços.

Oració:

Gràcies, Jesús, el meu amic, perquè has ressuscitat, eres viu per sempre i estàs al meu costat dient-me: «La pau siga amb tu».
T'òbric el meu cor per a acollir el teu do preciós de la pau i procurar portar-me bé a casa i en el col·le.

Poesia: Quina alegria!

Quina alegria! Els diumenges
Són el dia del Senyor,
Els cristians celebrem
Que Jesús va ressuscitar.

Entre els dies de l'any
El diumenge és el millor.
És un dia de descans

I de donar gràcies a Déu.
En l'església tots junts
Fem nostra oració,
Donem la pau al germà
I cantem al bon Déu.

Els cristians el diumenge
Sentim felicitat,
Jesús se sent content
Perquè ens veu disfrutar.

UNITAT 8: EL TEMPLE, LLOC D'ORACIÓ

1. Punt de partida

L'observació de les imatges d'una església i d'un camp de futbol ens dóna peu per al començament d'esta unitat, la finalitat del qual és que els alumnes sàpien distingir els espais sagrats d'altres llocs. L'accepció de l'església com a temple, on es reunixen els cristians per a celebrar els principals esdeveniments i festes religioses és el punt de partida per a desenrotllar els continguts de la unitat: la gran família dels fills de Déu, que es reunix generalment en l'església (temple) per a celebrar l'amor de Déu.

Pretenem motivar els alumnes per a suscitar en ells l'actitud de respecte per la casa de Déu i les seues imatges, de col·laboració i d'estima, així com l'amor per a viure com a germans, membres de la família del Pare Déu.

2. Continguts de la unitat

- Espai sagrat en l'església.
- Purificación del temple.
- Les esglésies i els temples.
- Actituds dins del temple.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Distingir els espais sagrats d'altres llocs	a, b, c, d, e, h, j, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Expressa el respecte al temple com a lloc sagrat	CCL, CSC, CAA, CCEC

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Coneixement i estima del patrimoni cultural.
- Estima per l'Església com a lloc en què creixem com a bons cristians. Interés per cuidar-la i millorar-la.
- Respecte per la tradició social i artística en la que està present el sentir religiós.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Proposem que des de casa es continuen reforçant els valors.
Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà, vos demane que des de casa m'ajudeu a:

- Apreciar la bellesa dels temples com a llocs sagrats.
- Mantindre una actitud d'escolta i respecte en el temple.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 76 i 77

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre el temple com a lloc sagrat i d'oració.
- Descobrir que els cristians celebrem les festes religioses en el temple.
- Fomentar en els alumnes comportaments adequats en el temple.

Competències

- Competència lingüística. La treballem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions alienes, alçant la mà…
- Competències de consciència i expressions culturals. Les desenrotllem per mitjà de la capacitat de saber respectar el patrimoni cultural i el respecte als llocs sagrats.
- Competència d'iniciativa i sentit emprenedor. La cultivem quan els xiquets expressen, anomenen i reconeixen les emocions els estem ajudant a desenrotllar la seua iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. La treballem amb el «Ho saps?» amb per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

Gràcies al «Veig, pense, em pregunte» iniciem un diàleg sobre la identificació del temple com a lloc sagrat i d'oració en contrast amb altres llocs com un camp de futbol: assenyalem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir que els cristians acudim al temple per a celebrar les festes religioses.

Coneixements previs

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?».

Pàgines 78 i 79

Aprenem de la BÍBLIA

1 Respon a estes preguntes.

• On va entrar Jesús? En el temple.

• En què havia convertit la gent el temple?

Havien convertit el temple en un mercat.

2 Descobrix en este jeroglífic què va dir Jesús que és el temple.

El temple és un lloc sagrat i d' O R A C I Ó

EM QUEDE AMB

Repassa i aprén:

El temple és la casa de Jesús, un lloc sagrat i d'oració.

79

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic que la casa de Jesús és casa d'oració per a tots els pobles.
- Desenrotllar la capacitat de comprensió, d'atenció i d'escolta del text bíblic per mitjà de la realització d'activitats incloses en la lectura del text.
- Que els xiquets sàpien que Jesús no va permetre que en sa casa es feren altres coses que no fóra resar.

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home. Així com el Quart bloc en què podem apreciar que l'església i el temple són llocs d'oració.

- Competències socials i cíviques. Sent conscients que el temple és lloc d'oració i no és un mercat on es compra i es ven. Respecte als llocs sagrats.

Suggeriments per a la lectura del text evangèlic

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: imagina que eres Jesús i et trobes el temple convertit en un mercat, què els diries a la gent?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci la lectura. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe.

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Jesús en el temple.

Pàgines 80 i 81

Què ens ensenya
L'ESGLÉSIA

1 Marca la imatge que siga un temple.

2 Unix els cartells amb el seu lloc corresponent, identificant els diferents espais i signes dins del temple.

Altar
Creu
Sagrari
Nau central

3 Encercla les opcions correctes i comenta amb els teus companys per què consideres algunes incorrectes. Al temple ens reunim els cristians per a...

Jugar al futbol
Resar i parlar amb Jesús
Celebrar l'Eucaristia
Parlar amb els amics
Reunir-nos els cristians
Celebrar aniversari

81

Què busquem?

- Reconéixer que les esglésies o els temples són els llocs en què ens reunim els cristians en nom de Jesús.
- Saber que la creu de l'església és un signe que ens parla de Jesús, ja que en ella va morir Jesús per amor i per a salvar tots els hòmens.
- Valorar que en el temple podem reunir-nos els cristians per a demostrar-li a Déu nostre afecte i parlar amb Ell.

- Reconéixer els diferents espais del temple com: altar, sagrari, nau central.

Competències

- Competència lingüística. La treballem per mitjà de la lectura i comprensió dels textos.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà de la capacitat de descobrir que el temple és lloc d'oració i de bon comportament per a poder parlar amb Jesús.
- Competència de consciència i expressions culturals. Apreciant el patrimoni cultural de les esglésies així com els seus diferents signes i les seues parts principals.

Pàgines 82 i 83

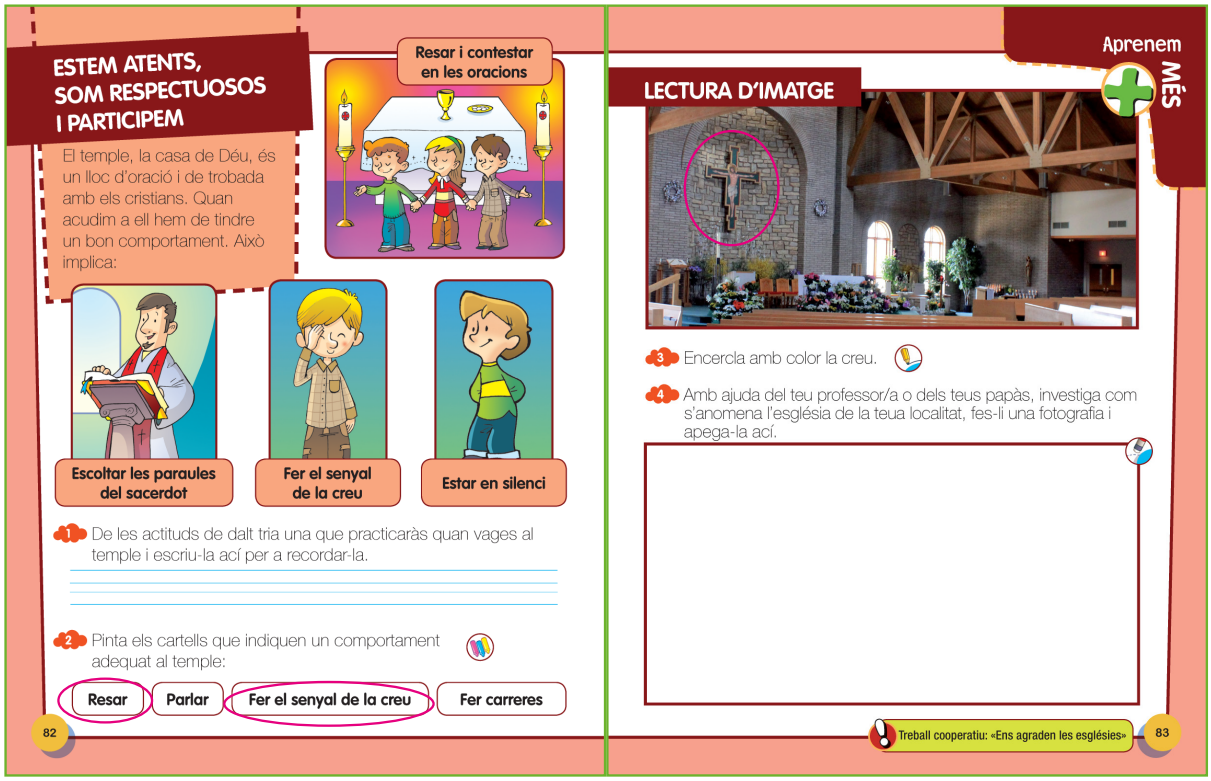
ESTEM ATENTS, SOM RESPECTUOSOS I PARTICIPEM

El temple, la casa de Déu, és un lloc d'oració i de trobada amb els cristians. Quan acudim a ell hem de tindre un bon comportament. Això implica:

Resar i contestar en les oracions

Escoltar les paraules del sacerdot

Fer el senyal de la creu

Estar en silenci

1 De les actituds de dalt tria una que practicaràs quan vages al temple i escriu-la ací per a recordar-la.

2 Pinta els cartells que indiquen un comportament adequat al temple:

Resar | Parlar | Fer el senyal de la creu | Fer carreres

82

Aprenem MÉS

LECTURA D'IMATGE

3 Encercla amb color la creu.

4 Amb ajuda del teu professor/a o dels teus papàs, investiga com s'anomena l'església de la teua localitat, fes-li una fotografia i apega-la ací.

Treball cooperatiu: «Ens agraden les esglésies»

83

Què busquem?

- Reconéixer que en el temple hem d'estar atents i ser respectuosos.
- Saber que acudim al temple per a escoltar les paraules del sacerdot, fer el senyal de la creu, estar en silenci, contestar a les oracions.

Competències

- Competències socials i cíviques pel fet de tindre un comportament adequat en l'església.
- Competència d'aprendre a aprendre aprenent a treballar en equip.

- Competència lingüística a través de la lectura del text.

Aprenentatge cooperatiu

Treball cooperatiu: «Ens agraden les esglésies». Per grups cooperatius i per mitjà de la tècnica del foli giratori (veure pàgina 41), busquem imatges d'esglésies en revistes, en Internet, fotos en les esglésies de la nostra localitat i fem un mural amb totes elles. En elles assenyalem algunes de les seues parts: creu, l'altar, el sagrari, la nau central...

Pàgines 84 i 85

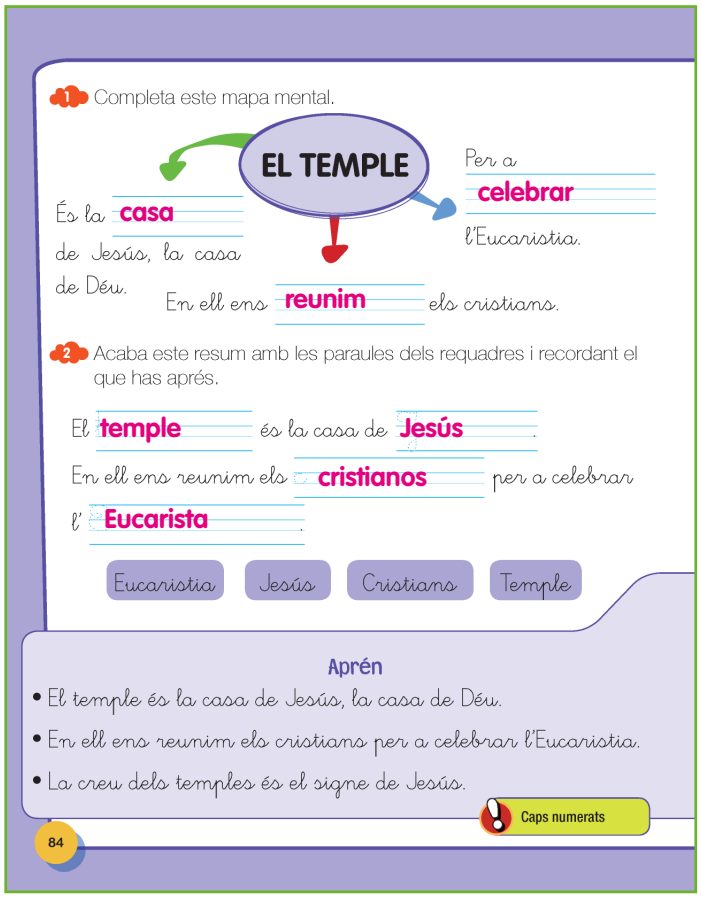
1 Completa este mapa mental.

EL TEMPLE

Per a celebrar l'Eucaristia.

És la casa de Jesús, la casa de Déu.

En ell ens reunim els cristians.

2 Acaba este resum amb les paraules dels requadres i recordant el que has aprés.

El temple és la casa de Jesús.

En ell ens reunim els cristianos per a celebrar l' Eucarista.

Eucaristia | Jesús | Cristians | Temple

Aprén

- El temple és la casa de Jesús, la casa de Déu.
- En ell ens reunim els cristians per a celebrar l'Eucaristia.
- La creu dels temples és el signe de Jesús.

Caps numerats

84

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una frase mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra de la cançó.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «L'Església de Jesús».

L'Església de Jesús
En el món vol estar,
Contagiant a tots
Alegria i molt més.

Si Déu és el nostre Pare,
Germans tu i jo,
Cuidant uns d'altres
Com Ell ens va ensenyar.
L'Església porta al món
El missatge de Jesús,
Ajuda als més pobres,
Pots fer-ho tu.

María és la nostra mare,
Ens cuida amb amor
I si quelcom et preocupa,
Resa-li de cor.

Oració:
Gràcies, Jesús, mon a engrune, perquè en els evangelis puc llegir les teues ensenyances:

«Jo he vingut al món per a dir la veritat. Vosaltres, també, digueu sempre la veritat. Set sincers i bons amb tots».

Ajuda'm, per favor, Jesús, a ser bo i sincer amb els meus papàs, amb els meus professors i amb els meus amics.

Poesia: Marca un gol dient la veritat.

No esmentes el teu amic,
Tampoc als teus papàs,
No digues la mentida,
Doní sempre la veritat.

A dir la veritat
Jesús ens va ensenyar,
Ens va manar respondre
Amb un sí o amb un no.
És bo ser sincers,
Defendre la veritat,
Sense mentides ni enganys,
Amb generositat.

Marca un gol d'alegria
Que desperte passió,
Regala els teus somriures,
Marca un gol d'il·lusió.

UNITAT 9: LES FESTES RELIGIOSES

1. Punt de partida

L'experiència de les festes del poble, del barri o de la ciutat són el punt de partida d'esta última unitat. La gent es posa molt content i feliç al celebrar amb el descans, les menjars i els esdeveniments festius, plens de música i colorit a la seua patrona o patró.

L'Església catòlica incidix que els cristians celebrem les festes per a recordar els esdeveniments més importants de la vida de Jesús, María i els sants. De fet, Jesús també participava en les festes.

Tractem de suscitar en ells actitud de participació, de convivència respectuosa i de felicitat en les festes.

2. Continguts de la unitat

Temps sagrat en l'Església.
Jesús celebra les festes.
Celebracions per al record.
Festes de María.

3. Criteris d'avaluació i objectius d'etapa

CRITERIS D'AVALUACIÓ	OBJECTIUS D'ETAPA
Distingir els temps sagrats d'altres temps	a, b, c, d, e, h, m

4. Estàndards d'aprenentatge i competències clau

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	COMPETÈNCIES CLAU
Coneix els temps sagrats	CCL, CSC, CAA, CCEC

5. Educació en valors

En esta unitat farem especial insistència en estos valors:

- Les celebracions de l'Església són una oportunitat per a viure un moment en família i amb els amics i contribuir a mantindre bones i

pacífiques relacions.
- Respecte per totes les manifestacions artístics i costums que al·ludixen a les festes.
- Respecte per les festes religioses.
- Acceptació de les normes de l'Església per a celebrar les festivitats cristianes.
- Agraïment davant de les festes religioses i els dons que comporten.
- Actitud d'admiració, adhesió i imitació d'aquells valors que encarnen Jesús i la Mare de Déu, les festivitats de la qual celebrem.

6. Suggeriments per a educar en valors amb els pares

Proposem que des de casa es continuen reforçant els valors.
Al llarg del desenrotllament d'esta unitat proposem que els alumnes escriguen una nota per als seus pares:
Papà i mamà vos demane que des de casa m'ajudeu a:
- Participar de les celebracions dels temps sagrats.
- Acudir a l'església per a fer una ofrena de flors a la Mare de Déu.

7. Llibre de l'alumne, suggeriments i solucionari

Pàgines 86 i 87

Aprenem de la BÍBLIA

El dijous, abans de morir, Jesús es va reunir amb els seus deixebles per a sopar el corder pasqual i celebrar la festa de la pasqua jueva.

1 Les festes que va celebrar Jesús. Unix amb fletxes:

La festa de Pasqua
La festa de la boda
L'Últim Sopar

2 Unix les peces per a formar la frase.

CELEBREM | DE L'ESGLÉSIA | ELS CRISTIANS | LES FESTES

Els cristians celebrem les festes de l'Església.

EM QUEDE AMB
- Els cristians celebrem les festes igual que Jesús.
- Els cristians dediquem un temps de preparació per a celebrar les festes.

89

Què busquem?

- Desenrotllar la capacitat d'observació, de contemplació i reflexió sobre les festes religioses.
- Descobrir que els cristians celebrem les festes religioses.
- Fomentar en els alumnes la participació en les festes religioses com poden ser ofrenes de flors a la Mare de Déu.

Competències

- Competència lingüística. La treballem per mitjà de la participació en el diàleg: escoltant, responent, respectant les opinions dels companys, demanant la paraula, alçant la mà…
- Competències de consciència i expressions culturals. Les desenrotllem amb la capacitat de saber respectar les festes religioses.
- Competència d'iniciativa i sentit emprenedor. Ajudant als xiquets a expressar, anomenar i reconéixer les emocions, desenrotllen iniciativa.
- Competència d'aprendre a aprendre. Gràcies al «Ho saps?» per mitjà de l'activació dels coneixements previs com a base per a assentar els futurs aprenentatges.

Estratègies

Per mitjà de «Veig, pense, em pregunte» iniciem un diàleg sobre la celebració d'un aniversari i una ofrena de flors a la Mare de Déu. Identifiquem el que apareix en la imatge, els ajudem a descobrir com els cristians celebrem les festes religioses.

Coneixements previs:

Per a construir un aprenentatge significatiu explorem els coneixements previs dels alumnes, responent als interrogants de «Ho saps?».

Pàgines 88 i 89

Què busquem?

- Descobrir a través de la lectura del text bíblic com Jesús celebrava les festes.
- Desenrotllar la capacitat de compressió d'atenció i d'escolta del text bíblic.
- Que els xiquets sàpien que Jesús va realitzar el seu primer miracle en les bodes de Canà (Jn 2,1-11).

Competències

- Competència lingüística. La desenrotllem a través de la lectura i comprensió del text evangèlic.
- El sentit religiós de l'home. Ho cultivem comprenent que les paraules que llegim són Paraula de Déu. Ell ens parla i espera

nostra resposta. Treballem ací el primer bloc de continguts: el sentit religiós de l'home. Així com el Quart bloc en què podem apreciar que celebrem les festes de Jesús.

- Competències socials i cíviques. Sent conscients que Jesús es manifestava a la gent dins de situacions de la vida diària com en un boda.

Suggeriments per a la lectura del text evangèlic

Abans de la lectura fem als alumnes la pregunta següent: imagina, com celebraria Jesús les festes amb els seus pares?

Lectura cooperativa: es dividix la classe en quatre grups. Primer lligen per grups i en silenci la lectura. Al finalitzar un membre de cada grup llig un paràgraf en veu alta a la resta de la classe.

Al finalitzar la lectura: dibuixeu a Jesús en les bodes de Canà fent el seu primer miracle.

Pàgines 90 i 91

Què busquem?

- Reconéixer que els cristians celebrem les festes religioses per a recordar els moments principals de la vida de Jesús.
- Saber que el Nadal és la festa relacionada amb el naixement de Jesús, la Setmana Santa amb la seua passió, mort i resurrecció i

l'Ascensió amb la pujada de Jesús al cel.

- Saber que les festes religioses estan arreplegades en el calendari litúrgic.
- Valorar que els cristians disposem de temps específics amb l'objectiu de preparar-nos per a celebrar els esdeveniments principals de la vida de Jesús com són l'Advent i la Quaresma.

Competències

- Competència lingüística. La treballem per mitjà de la lectura i comprensió dels textos.
- Competència social i cívica. La desenrotllem per mitjà de la capacitat de descobrir que els cristians dediquem un temps especial, com són l'Advent i la Quaresma, a fi de preparar el nostre cor per a celebrar els esdeveniments principals de la vida de Jesús (el seu naixement i la seua mort respectivament).
- Competència de consciència i expressions culturals. Apreciant el patrimoni cultural i festiu religiós.

Pàgines 92 i 93

FESTES DE MARIA

Amb ajuda del professor/a marca totes estes dates al calendari i esbrineu si teniu festa al col·le.

Dia 1 de gener

1 Fuga de vocals:
Festa de...
SANTA MARÍA
MARE
DE DÉU

92

Mes de maig. Mes de Maria

2 Escriu l'oració de l'Ave Maria.

Déu et salve Maria
plena eres de gràcia
el Senyor és amb tu;
benaïda tu eres
entre totes les dones,
i benaït és el fruit
del teu ventre, Jesús.
Santa Maria,
Mare de Déu,
prega per nosaltres,
pecadors,
ara i en l'hora
de la nostra mort.

Dia 15 d'agost
Festa de l'Assumpció de Maria

3 Mira el quadre i respon: Què va fer Déu quan va morir Maria?

La va pujar al
CEL

Aprenem MÉS

Dia 8 de desembre
Amb la Immaculada Concepció de Maria, celebrem que Maria va ser concebuda sense pecat original.

4 Inventa una senzilla oració demanant-li a Maria que t'ajude a...

93

Què busquem?

- Reconéixer les festes religioses associades a la Mare de Déu.
- Saber que quan hi ha festa religiosa tenim festa en el col·le.
- Aprendre l'oració de l'AVE María.

Competències

- Competències socials i cíviques pel fet de valorar de manera especial a María i celebrar les seues festes per ser la Mare de Jesús i la Mare de l'Església.
- Competència lingüística a través de la lectura del text.

Pàgines 94 i 95

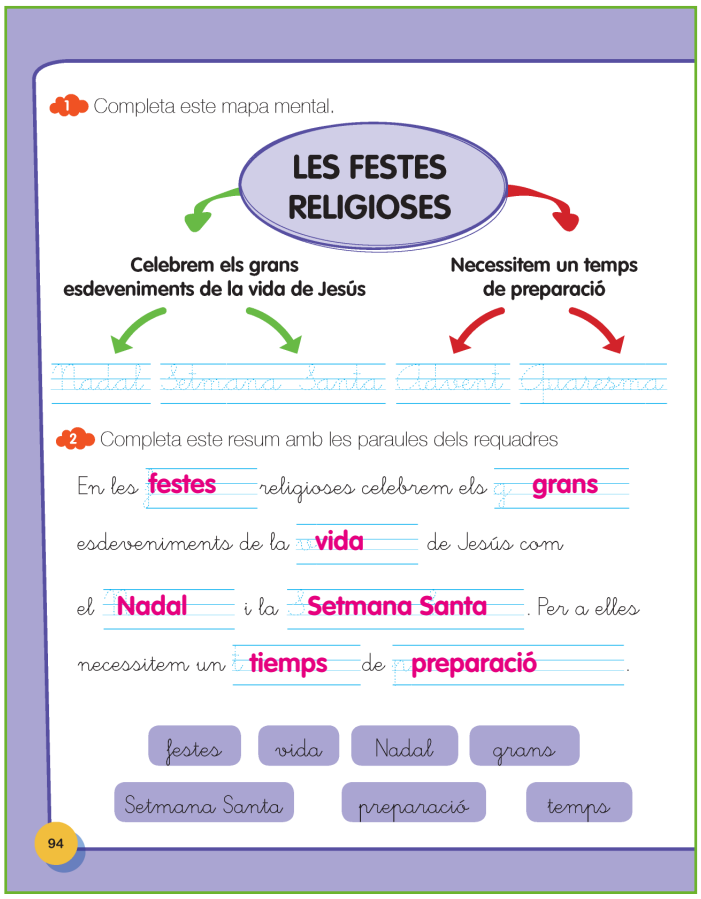
1 Completa este mapa mental.

LES FESTES RELIGIOSES

Celebrem els grans esdeveniments de la vida de Jesús

Necessitem un temps de preparació

Nadal Setmana Santa Advent Quaresma

2 Completa este resum amb les paraules dels requadres

En les festes religioses celebrem els grans esdeveniments de la vida de Jesús com el Nadal i la Setmana Santa. Per a elles necessitem un temps de preparació.

festes vida Nadal grans Setmana Santa preparació temps

94

Què busquem?

- Desenrotllar les capacitats de resumir i esquematitzar a través del mapa mental i el resum. Associant la imatge i la paraula ajudem als xiquets a memoritzar els coneixements més importants de la unitat.
- Ajudar els xiquets a centrar la seua atenció i promoure una escolta activa de la cançó, pintant una frase mentres escolten la cançó.
- Treballar l'autoavaluació de l'alumne. Fer-los partícips del seu procés d'ensenyança-aprenentatge valorant com s'han sentit durant el transcurs de la unitat.

Competències

- Competència d'aprendre a aprendre. La cultivem per mitjà dels exercicis d'esquematitzar i sintetitzar.
- El bloc del contingut 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església. Ho desenrotllem a través de la interiorització de la lletra de la cançó.

ESTRATÈGIES

Els demanem als alumnes que memoritzen el «Aprén» amb la tècnica de «Caps numerats» (veure pàgina 39).

Autoavaluació

La realitzen apegant un gomet en la careta corresponent als seus sentiments.

8. Recursos

Cançó: «L'alegria de les festes».

Quina alegria donen les festes,
Gràcies a Déu.
Perquè cantem i ballem
De molt bon humor.

Un dia en una boda
El vi es va acabar,
I després l'aigua en vi
Jesús la va convertir.

Per això els cristians
Volem celebrar
Les festes de Jesús
En amor i amistat.

Que regne l'alegria,
Jesús ho vol així.
Si disfrutem junts,
Ell estarà feliç.

Text. Proposem que els alumnes escriguen esta frase amb diferents colors. Gràcies, Pare Déu, perquè la meua mamà em vol molt.

Oració:
Gràcies, Jesús, el meu amic, perquè ens has regalat a ta mare María com a mare nostra.
També a ella li rese i li dic que m'ensenye a escoltar les teues paraules com ho va fer ella.

Poesia: María, mare de Jesús.

María, jove fesol,
Tan bella com una flor,
Entre totes les dones

va ser la triada per Déu.

«Déu et salve!, xiqueta bella»,
Li va dir l'àngel Gabriel.
«Déu t'ha triat per mare,
Vol en el teu ventre nàixer».

María va dir «SÍ» a l'àngel,
L'enviat de Déu.
Alegre va girar la terra,
va brillar molt més el sol.

Que bella estava María!
Plena de gràcia i amor,
Quan va dir generosa:
«Sí, seré mare de Déu!».

Material fotocopiable

Avaluació inicial
Atenció a la diversitat (activitats d'ampliació i reforç)
Avaluació dels estàndards

❶ D'estes imatges rodeja les que són edificis religiosos:

❷ Completa el nom d'elements de la naturalesa que Déu ha creat.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

3 Completa esta frase amb les paraules de la cartel·la i descobrix qui és Déu Pare:

Cuidar-ho
regalat
disfrutem
Déu Pare

_____ Ha creat a les persones, el cel i la terra, els animals i les plantes i tot ens ho ha _____ perquè el _____ i sapiem _____ i respectar-ho.

4 Unix amb fletxes i completa les frases sobre el naixement de Jesús, Fill de Déu.

Jesús, el Fill de Déu	La Mare de Déu
Sa Mare és	va nàixer en Betlem
En Nadal celebrem	que s'ha fet home

5 Completa el nom dels tres Reis Mags.

M _____ _____ _____ _____ _____ _____

G _____ _____ _____ _____ _____

B _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

6 Ordena estes paraules i descobrix quina és l'oració amb què els cristians ens comuniquem amb el nostre Pare Déu.

És El parenostre oració la els amb què cristians ens comuniquem Déu amb.

7 Completa este text amb les paraules de la cartel·la:

va ressuscitar
Setmana Santa
Jesús
Salvació

En _____ els cristians celebrem que

_____ va morir per la nostra _____

i _____ per a estar sempre al nostre costat.

8 Completa amb vocals estes paraules i descobrix quan celebrem els cristians la resurrecció de Jesús:

Cada d__ __m__ng__ els cristians celebrem en la

__ __c__r__st__ __ la r __s__rr__cc__ __ de Jesús.

9 Com s'anomena la Mare de Jesús?

La Mare de Jesús es la _____ y també és

_____ per això els cristians li donem _____

I li fem ofrenes de _____

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

10 Fes un dibuix de la Mare de Déu.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Llig i substituïx els pictes per les paraules corresponents:

Déu ha creat: a les _____ i a les _____ a su imagen y semejanza. Déu ens va regalar el món però ens va encarregar que

Cuidàrem la _____, amb les seuas _____, amb els seus _____ y amb les seuas _____.

2 Dibuixa i pinta estes coses creades per Déu i repassa els seus noms.

Sol lluna au peix arbre home dona

3 Dibuixa dins d'este requadro al primer home, Adam, i a la primera dona, Eva, en el jardí del paradís amb arbres, animals i plantes.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta el que Déu ha creat i feix ratlla sobre el que han fet els hòmens o dones.

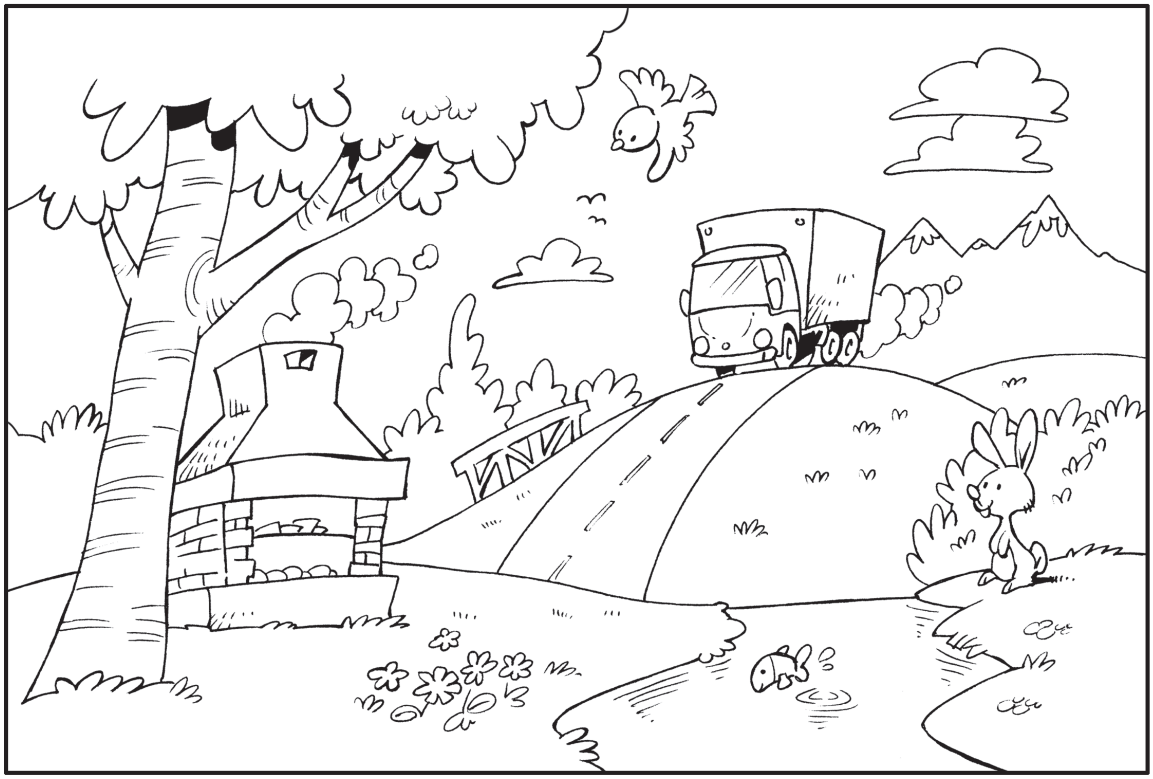

2 Dibuixa dins de cada requadro un element de la Creació amb el seu nom.

3 Pinta esta frase.

DÉU PARE ENS
REGALA LA CREACIÓ

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Repassa esta frase.

DÉU ENS ESCOLTA I ENS HA REGALAT EL MÓN.

2 Escriu el nom d'estos elements de la Creació i pinta'ls.

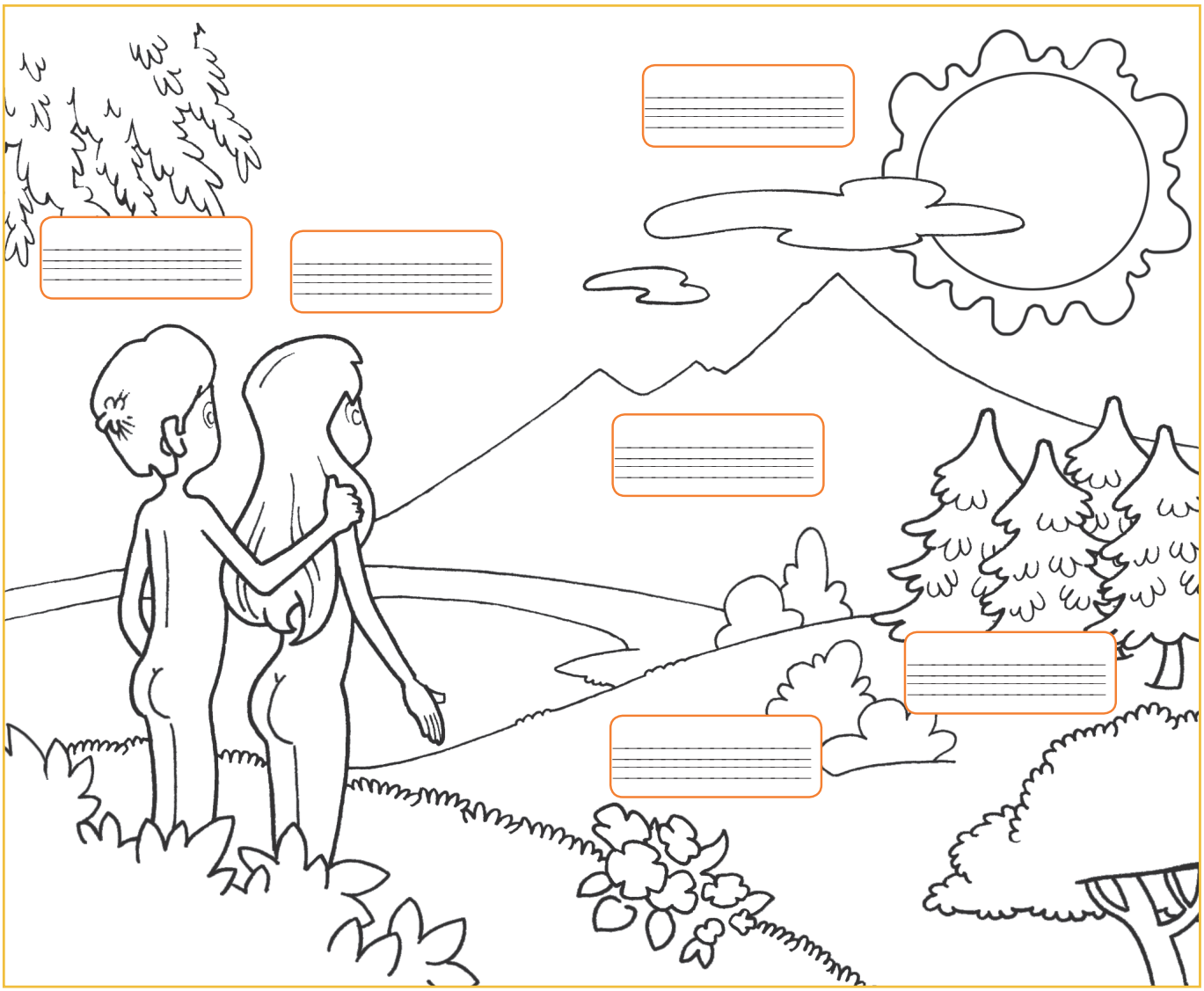

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

3 Completa esta senzilla oració amb un element de la Creació per El que vullgues donar-li gràcies a Déu i dibuixa-ho.

GRÀCIES PARE DÉU PER

PERQUÈ

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Completa estes frases i després reescriu-les per a aprendértelas:

D__ __ VA TRIAR A M__ __ S __ S Y A AB__ __H__N PER A SER ELS SEUS AM __ __S. ELLS VAN CONFIAR EN D__ __ Y ES VAN ACOLLIR A LA SEUA P__R__UL__. D__ __ VA ESTAR AL SEU COSTAT ACOMPANYANT-LOS.

2 Rodeja les accions que pots fer tu per a relacionar-te amb Déu.

RESAR **ESCOLTAR LA SEUA PARAULA** **DESOBEIR**

SER AMICS DE TOTS **DISCUTIR**

3 Valora i marca per què és important per a tu resar. Marca les dos coses que consideres més importants. Després dibuixa't resant-li a Déu.

- **Perquè li conte les meues coses a Déu.**
- **Perquè és Mon Pare i jo sóc el seu fill.**
- **Perquè li done gràcies per tot el que em dóna.**

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta esta frase, apréndetela i després reescriu-la.

HEM DE SER AMICS DE DÉU I ESCOLTAR I CONFIAR EN LA SEUA PARAULA

2 Tria la primera lletra de cada dibuix i descobrix els noms de dos personatges que Déu va triar per a ser els seus amics.

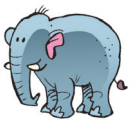

3 Completa este text amb les paraules del requadro.

Oració
Responem
Parla
Fills

Totes les persones som _____ de Déu, quan Ell ens _____ nosaltres li _____ Esta comunicació s'anomena _____.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Rodeja quines són les característiques de la relació de Déu amb l'home. Després reescriu-les.

PROTECCIÓ

COMPANYIA

COL·LABORACIÓ

ATENCIÓ

OBLIT

REBUIG

2 Busca el nom dels dos personatges bíblics que Déu va triar per a ser els seus amics: Abrahán i Moisés.

A	L	H	G	T	U	O	B
B	M	P	Q	R	B	V	C
R	X	O	P	K	L	Ñ	I
A	C	N	B	V	Z	U	P
H	I	K	L	H	A	T	A
A	K	O	H	B	U	Q	I
N	U	Ñ	U	Z	Q	A	T
J	S	M	O	I	S	E	S

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

3 Fes un dibuix d'Abrahán i Moisés i pinta-ho.

4 Ordena estes frases per a formar una oració per a comunicar-te amb Déu. Amb ella pots demanar-li a Déu que t'ajude a saber comunicar-te amb Ell. Després recita-la en veu alta en la classe.

- **Jo vull que m'ajudes a confiar en la teua paraula.**
- **Volgut Pare Déu:**
- **Igual que van fer Moisés i Abrahán.**
- **Gràcies per triar-me com a amic teu.**

1º

2º

3º

4º

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Ordena esta frase i després reescriu-la per a aprendértela:

Celebrem Nadal Els en cristians naixement el Jesús de

2 Rodeja les accions que has de realitzar en la teua família en les festes de Nadal.

RESAR	CELEBRAR FESTES	DESOBEIR
POSAR EL BETLEM	COL·LABORAR	RENYIR

3 Col·loqueu en la classe el betlem amb la participació de tots. Reflexioneu davant del betlem. Pot posar-se música de fons. Què ha ocorregut? Qui són els personatges? Quines coses bones hi ha en el portal? Feu unes etiquetes amb estes paraules i col·loqueu-les al voltant del betlem.

- **Afecte**
- **Alegria**
- **Pau**
- **Bones persones**
- **Gent senzilla, pròxima**
- **Amor**

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta esta frase, apréndetela i després reescriu-la.

DÉU ENS HA ENVIAT A JESÚS PER A SALVAR-NOS

2 Tria la primera lletra de cada dibuix i descobrix el nom que rep la família de Jesús.

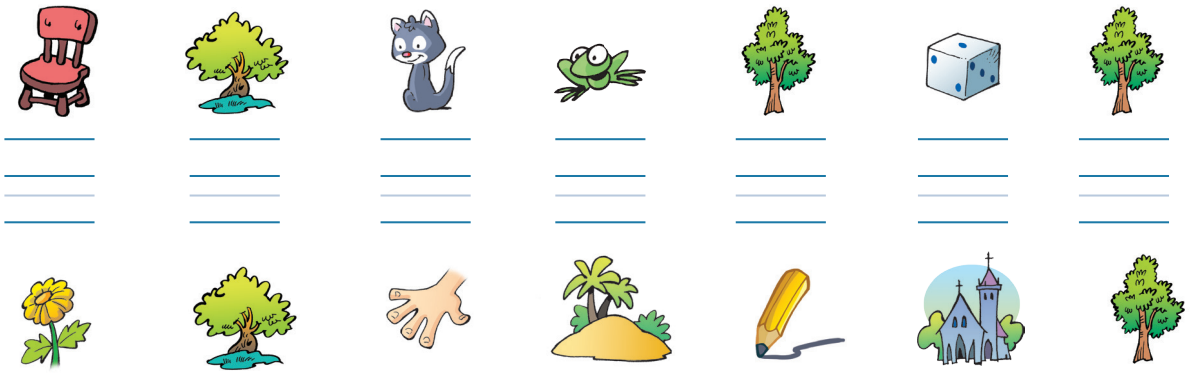

3 Completa este text amb les paraules del requadro.

- Betlem
- Mare de Déu
- Nadal
- Maria
- Jesús

Jesús va nàixer en _____ Seua mare es la _____ que s'anomena _____.

En _____ celebrem el naiximient de _____.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Completa esta frase amb les paraules del requadro i després rees-criu-la per a aprendértela:

hòmens
Déu
María
home

Jesús es fa _____ en el si d'una _____ familia. Su mare és la Verge _____. És a través de Jesús com _____ es fa _____ present entre els _____.

2 Dibuixa dins d'este requadro a la família de Jesús i escriu els seus noms.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

3 Jesús anava creixent en el si d'una família igual que tu vas creixent en la teua. L'Evangeli ens diu que Jesús ajudava als seus pares en la fusteria, col·laborava en les tasques de la casa, aprenia a resar. Volia molt els seus pares i era obedient. Busca en esta sopa lletres el que era i feia Jesús. Després tria dos coses que realitzes tu també a casa.

- **Afectuós**
- **Feliç**
- **Obedient**
- **Ajudava**
- **Col·laborava**
- **Resava**

C	L	H	G	T	U	O	D	O	D	B
O	M	P	Q	R	B	B	F	I	X	C
L	X	O	P	K	L	E	P	A	B	I
L	C	N	B	V	Z	D	W	F	Q	P
A	I	K	L	H	A	I	G	E	G	A
B	K	O	H	B	F	E	L	C	Ç	I
O	U	Ñ	U	Z	Q	N	Q	T	W	T
R	S	M	K	I	S	T	I	U	F	S
A	H	L	Ñ	N	U	H	F	O	D	A
V	A	J	U	D	A	V	A	S	V	B
A	E	S	A	V	A	P	Q	D	B	S

Jo en ma casa sóc _____

_____

_____

_____

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Ordena esta frase i després reescriu-la per a aprendértela:

Hi ha Déu expressat de Jesús figura en l'amor el seu els hòmens.

2 Rodeja les accions que realitzava Jesús quan es manifestava als hòmens.

CURAR MALALTS	TRIAR AMICS	DESOBEIR
PARLAR DEL REGNE DE DÉU	TRIAR APÒSTOLS	RENYIR

3 Busqueu en la Bíblia amb l'ajuda del professor l'elecció dels dotze en Lucas 6,12-16 i escriviu ací el nom dels apòstols de Jesús.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

❶ Pinta esta frase, apréndetela i després reescriu-la.

JESUS VA PASSAR FENT EL BÉ

❷ Escriu la primera lletra de cada dibuix i descobrix la paraula que falta.

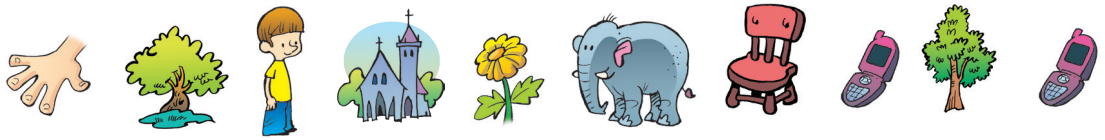

....

Jesús s'a _____ la gent.

❸ Busca en esta sopa de lletres els llocs importants de la vida de Jesús:

- **Betlem**
- **Jordà**
- **Canà**
- **Jerusalem**
- **Natzaret**

J	L	H	G	T	U	O	B	N
E	M	P	Q	R	B	V	C	A
R	X	O	P	K	L	Ñ	I	Z
U	C	A	N	A	Z	U	P	A
S	I	K	L	H	A	T	A	R
A	J	O	R	D	A	Z	I	E
L	U	Ñ	U	Z	Q	A	T	T
E	S	B	E	T	L	E	M	Q
M	T	Y	G	B	D	I	L	W

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Asocia y relaciona los acontecimientos importantes de la vida de Jesús con el lugar donde se produjeron. Únelos con flechas y repasa sus nombres.

Riu Jordà

Va morir i va ressuscitar

Betlem

Naixement

Canà

Va fer el primer miracle

Anava creixent

Nazaret

Jerusalem

Baptisme

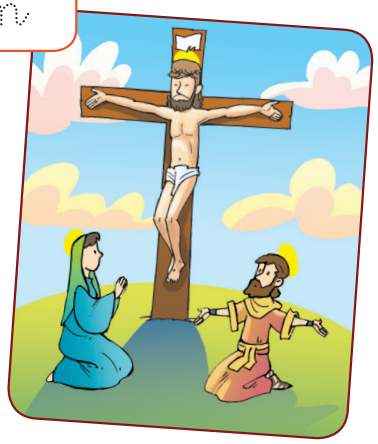

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

2 Escriu davall de cada vinyeta les activitats que feia Jesús quan es manifestava a la gent.

1. Jesús _____ als malalts.

2. Jesús va triar als seus dotze _____ _____ de _____.

3. Jesús parlava del _____

3 Jesús explica a la gente el reino de Dios. Colorea la frase y dibuja lo que significa para ti amar al prójimo.

AMOR A DÉU I AMOR AL PROÏSME

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Ordena esta frase i després reescriu-la per a aprendértela:

va morir Jesús creu la en perquè ama ens a tots molt

2 Busqueu en la Bíblia la «Sopar Pascual» en Mateo 26,26-30 i escriviu ací les paraules que va dir Jesús quan va prendre el pa i el vi:

3 Expliqueu per què en Setmana Santa es realitzen manifestacions en forma de processons. Comenteu com se celebra la Setmana Santa en la vostra localitat i feu algun dibuix de quelcom relacionat amb ella.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta esta frase, apréndetela i després reescriu-la.

EN SETMANA SANTA, ELS CRISTIANS RECORDEM I CELEBREM LA PASSIÓ, MORT I RESURRECCIÓ DE JESÚS

2 Completa estes frases amb les paraules del requadro.

Amor
Creu
Cristians
Recorda
Jesús

La _____ és el senyal dels _____.

La creu ens _____ que _____ va murió per _____ a tots.

3 Busca en esta sopa de lletres els moments més importants de la passió, mort i resurrecció de Jesús:

Sopar Pascual

Diumenge de Rams

Divendres Sant

S	O	P	A	R	P	A	S	C	U	A	L	L	S
X	M	P	Q	R	B	V	C	A	Q	W	R	O	I
R	X	O	P	K	L	Ñ	I	W	R	G	C	I	B
D	I	V	E	N	D	R	E	S	S	A	N	T	V
A	I	K	L	H	A	T	A	R	Ñ	E	W	Q	U
D	I	U	M	E	N	G	E	D	E	R	A	M	S

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Ordena i seqüència els principals moments de la passió, mort i resurrecció de Jesús, des de l'entrada de Jesús a Jerusalem fins a la seua resurrecció.
Pinta les escenes.

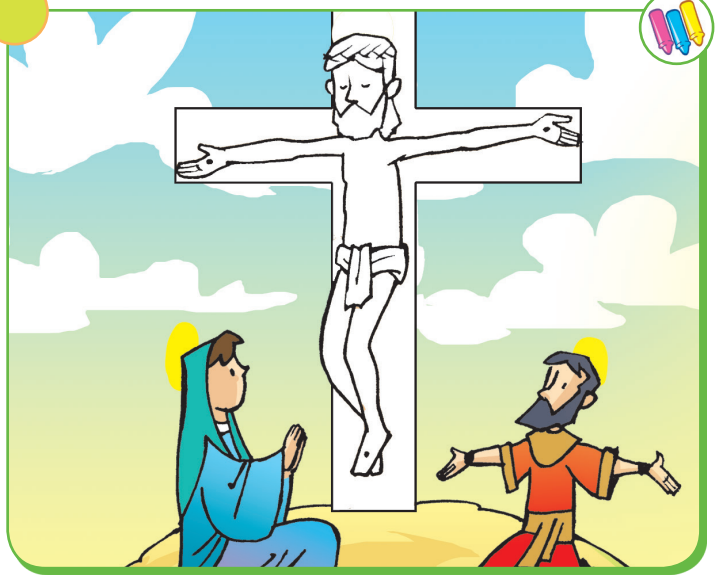

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

2 Unix amb fletxes els moments importants de la passió, mort i resurrecció amb el moment en què van succeir.

DIUMENGE DE RAMS	ÚLTIM SOPAR
DIVENDRES SANT	ENTRADA A JERUSALEM
DIUMENGE DE RESURRECCIÓ	JESÚS MOR EN LA CREU
DIJOUS SANT	JESÚS RESSUSCITA

3 Pinta, aprén i reescriu la frase. Després fes un dibuix.

JESUS VA MORIR PER LA NOSTRA SALVACIÓ

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Completa este arbre genealògic amb els membres de la teua família:

Els papàs del meu papà

Els papàs De la meua mamà

El meu papà

La meua mamà

Jo

Els meus Germans

2 Investiga sobre la teua família de l'Església.

El sacerdot de la meua parròquia s'anomena

El bisbe de la meua diòcesi s'anomena

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1. Pinta el globus que indica com participem de la vida de l'Església.

CELEBRANT L'EUCARISTIA

JUGANT AMB ELS AMICS

2. Completa estes frases amb les paraules del requadro.

Baptisme
família
Església
Jesús
Part

L' _____ és la gran _____ dels _____ que creiem en _____.

Per el _____ entrem a formar _____ de l'Església.

3. Marca amb una X les accions que hem de realitzar els cristians.

Resar ☐

Desobeir ☐

Compartir ☐

Fer deures ☐

Amar als altres ☐

Insultar ☐

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Rodeja amb blau les persones que formen part de la teua família i amb groc les que formen part de l'Església.

PARE	PAPA
DÉU	MARE
SACERDOT	TOTS ELS CRISTIANS
GERMANS	VERGE MARÍA

2 Busca en esta sopa de lletres les actituds que compartixes en la teua família i en la família de l'Església.

AGOGER
CELEBRAR
COL·LABORAR
COMPARTIR

C	O	M	P	A	R	T	I	R
O	M	P	Q	R	B	V	C	C
L	X	O	P	K	L	Ñ	I	E
A	C	O	G	E	R	U	P	L
B	I	K	L	H	A	T	A	E
O	K	O	H	B	U	Q	I	B
R	U	Ñ	U	Z	Q	A	T	R
A	S	M	O	U	H	E	F	A
R	I	K	L	H	T	J	A	R

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

3 Pinta, aprén i escriu esta frase.

L'ESGLÉSIA ÉS LA GRAN FAMÍLIA QUE FORMEM ELS CRISTIANS

4 Fes un dibuix de la teua família.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Completa estos requadros amb les activitats que realitzes els diumenges i fes un dibuix de les mateixes.

2 Completa esta oració amb les paraules del requadro per a donar gràcies a Déu perquè ressuscitant ens ha salvat.

Domingo
Déu
Alegria
Descans

¡Gràcies, Pa re _____! Per la festa del _____. Per ser un día de _____ i _____.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta els globus que indiquen com celebrem els cristians el diumenge.

CELEBRANT L'EUCARISTIA

AMB ALEGRIA

PERDENT EL TEMPS

2 Ordena esta frase i després reescriu-la i apréndetela.

Cristians El celebrem diumenge que va ressuscitar els Jesús.

3 Marca amb una X les accions que hem de realitzar els cristians.

Celebrar l'Eucaristia ☐

Desobeir ☐

Disfrutar amb la família ☐

Fer deures ☐

Passejar per la naturalesa ☐

Insultar ☐

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Tria i escriu dins d'este cuc estes frases que ens recorden què és i com celebrem els cristians el diumenge.

Celebrem l'Eucaristia. **Estem a casa.**

Disfrutem amb la família. **Recordem la resurrecció de Jesús.**

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

2 Per parelles comentem quines activitats fem amb la família el diumenge. Després comptem a la resta dels companys el que ens ha dit nostra parella sobre el que li agrada fer.

3 Ordena estes lletres per a formar estes paraules.

EMDEGNIU _____

RSEUCCIÓRRE _____

TASFE _____

AGLRAIE _____

4 Fes un dibuix de les activitats que realitzes amb la teua família el diumenge.:

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pensa un compromís i escriu com serà el teu comportament en l'església. Promet portar-me en l'església:

2 Busca en esta sopa de lletres algunes parts del temple.

- **Altar**
- **Creu**
- **Sagrari**

S	L	H	G	T	U	O	B
A	M	P	Q	R	B	V	C
G	X	O	P	K	L	Ñ	I
R	C	N	B	V	Z	U	P
A	L	T	A	R	A	T	A
R	K	O	H	B	U	Q	I
I	U	Ñ	U	Z	Q	A	T
Z	S	C	R	E	U	T	S

3 El senyal de la creu és el senyal dels cristians, per això la fem al començar l'Eucaristia. Completa amb les paraules del requadro.

Amén
Pare
Nom
Fill

Al realitzar-la diem:

En el _____ del _____ i del _____ y de l'Esperit Sant. _____

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta el globus que indica quin és el lloc on ens reunim els cristians.

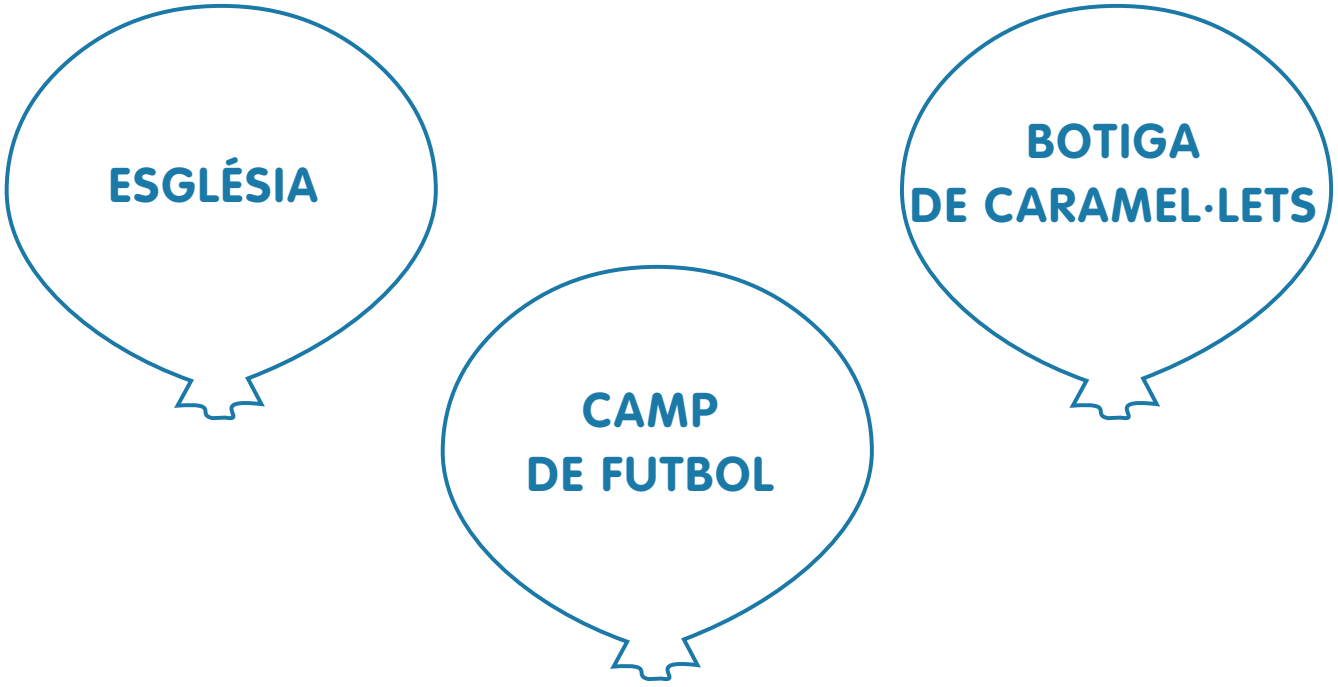

2 Ordena esta frase i després reescriu-la i apréndetela.

Temple El lloc un és sagrat lloc oració i de

3 Marca amb una X les accions que hem de realitzar els cristians.

- **Celebrar l'Eucaristia** ☐
- **Desobeir** ☐
- **Resar** ☐
- **Demostrar afecte Jesús** ☐
- **Passejar per la naturalesa** ☐
- **Insultar** ☐

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

1 Pinta les imatges que corresponen a temples o església.

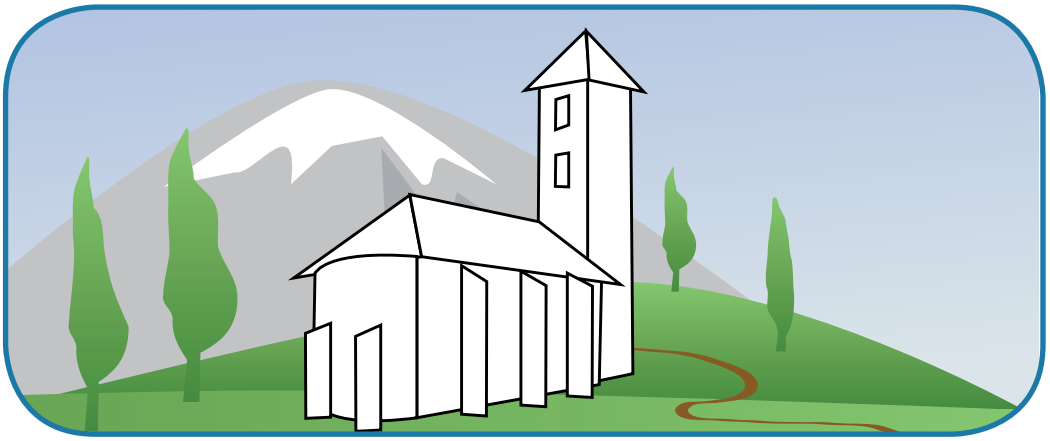

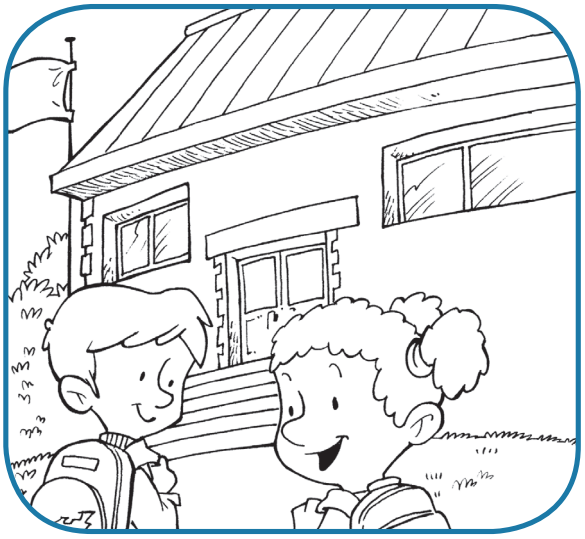

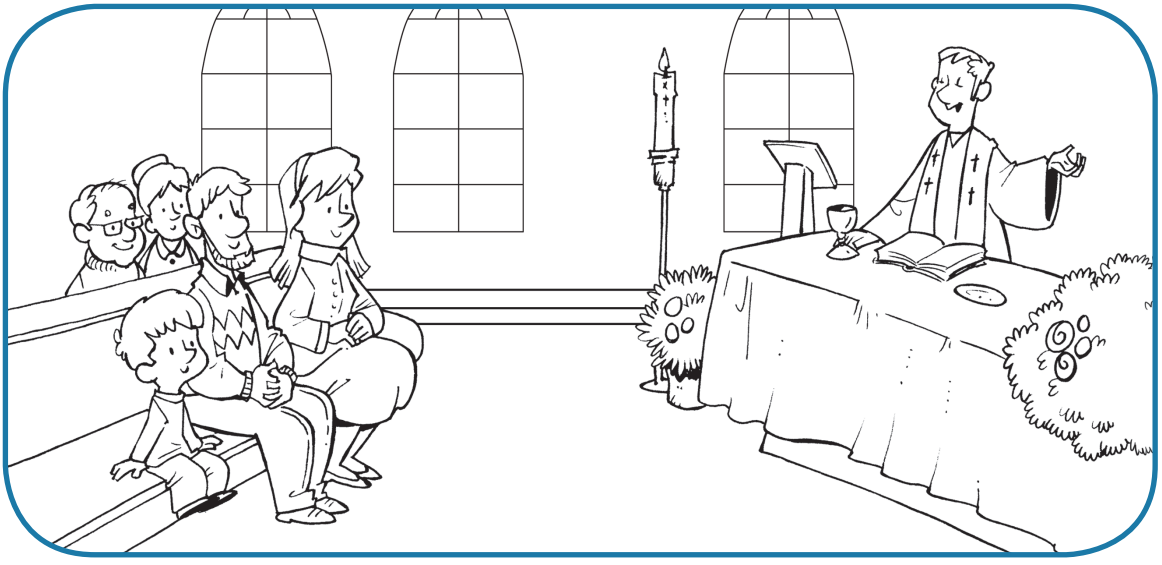

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

2 Completa la frase amb la paraula que descobrisques triant la primera lletra de cada dibuix i reescriu-la.

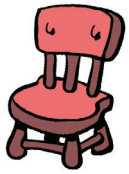

El temple és un lloc _____ **i d'oració.**

3 Elabora una llista amb el comportament i les accions que has de realitzar dins del temple.

1. _____

2. _____

3. _____

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

TEMPS D'ADVENT

L'Advent és un temps de preparació per a la festa de Nadal. Quatre setmanes que ens inviten a recordar la primera vinguda al món de Jesús, el Fill de Déu, i ens animen a avivar la nostra esperança en la segona vinguda de Crist, al final dels temps.

1 Llig el text i contesta a estes preguntes:

Quantes setmanes dura l'Advent? _____.

A què ens anima l'Advent? _____

Ordena estes lletres per a descobrir-ho:

Asepranez _____

TEMPS DE QUARESMA

Durant quaranta dies abans de la festa de Pasqua, ens preparem per a celebrar-la bé. Al llarg d'estes setmanes, Déu ens flama a escoltar la seua paraula, a canviar el nostre cor i a viure com a verdaders deixebles de Jesús. Tot culmina amb la Setmana Santa.

1 Llig el text i contesta a estes preguntes:

Quants dies dura el temps de Quaresma? _____.

Déu ens flama a escoltar la seua paraula i a canviar el nostre _____

Ordena les lletres per a descobrir-ho: rco _____.

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable

❶ Pinta els globus que corresponen a festes religioses.

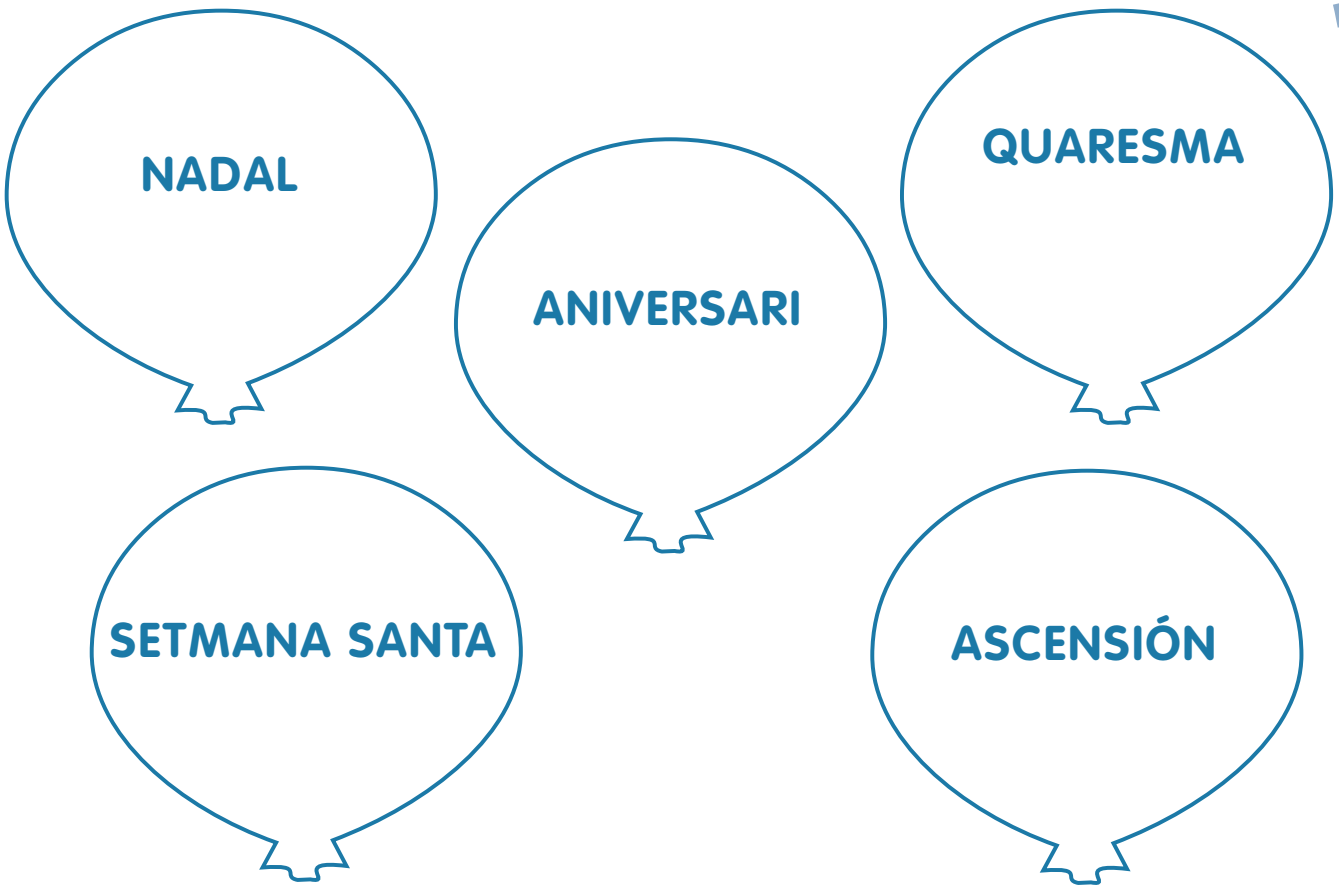

❷ Ordena esta frase i després reescriu-la i apréndetela.

En els festes les religioses de cristians els celebrem importants Jesús esdeveniments vida de la

❸ Unix amb fletxes cada festa amb l'esdeveniment de la vida de Jesús a qui es referix.

Naixement	**Ascensión**
Mort	**Setmana Santa**
Pujada als cels	**Nadal**

© SAN PABLO · Projecte Nehorah · Material fotocopiable